



www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2015 – Numri: 164

Tiranë – E hënë, 21 shtator 2015

PËRMBAJTJA

		Faqe
Ligj nr. 80/2015 datë 22.7.2015	Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë.....	11449
Vendim i Kuvendit nr. 84/2015, datë 17.9.2015	Për rrëzimin e dekretit nr. 9206, datë 14.8.2015, të Presidentit të Republikës, “Për kthimin për rishqyrtim të ligjit nr. 80/2015 “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë””.....	11490
Ligj nr. 93/2015 datë 27.7.2015	Për turizmin.....	11491
Vendim i Kuvendit nr. 85/2015, datë 17.9.2015	Për rrëzimin e dekretit nr. 9205, datë 7.8.2015, të Presidentit të Republikës, “Për kthimin për rishqyrtim të ligjit nr. 93/2015 “Për turizmin””.....	11512



LIGJ
Nr. 80/2015

PËR ARSIMIN E LARTË DHE
KËRKIMIN SHKENCOR NË
INSTITUCIONET E ARSIMIT TË
LARTË NË REPUBLIKËN
E SHQIPËRISË

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Misioni i arsimit të lartë

Arsimi i lartë është e mirë dhe përgjegjësi publike dhe ka për mision:

a) të krijojë, të zhvillojë, të përcjellë dhe të mbrojë dijet përmes mësimdhënies, kërkimit shkencor, si dhe të nxisë e të zhvillojë artet, edukimin fizik dhe sportet;

b) të formojë specialistë të lartë dhe të përgatisë shkencëtarë të rinj, në përputhje me prioritetet e zhvillimit të vendit, duke kontribuar në rritjen e standardeve të demokracisë në vend;

c) të ofrojë mundësi të barabarta për të përfituar nga arsimi i lartë dhe të mësuarit gjatë të gjithë jetës;

ç) të kontribuojë në zhvillimin ekonomik, social dhe kulturor në nivel kombëtar dhe rajonal, si dhe në forcimin e sigurisë publike dhe kombëtare;

d) të mbështesë prioritetet strategjike dhe interesat e zhvillimit të vendit;

dh) të integrojë mësimdhënien me kërkimin shkencor;

e) të nxisë bashkëpunimin ndërkombëtar në fushën e arsimit të lartë.

Neni 2

Qëllimi i ligjit

Ky ligj ka për qëllim:

a) të përcaktojë rolin e shtetit në arsimin e lartë;

b) të përcaktojë misionin, objektivat kryesore të arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor, rregullat e

krijimit, organizimit, drejtimit, administrimit, financimit dhe mbylljes të institucioneve të arsimit të lartë;

c) të krijojë një sistem të unifikuar të arsimit të lartë, kërkimit shkencor në institucionet e arsimit të lartë, inovacionit bashkëkohor e konkurrues në hapësirën europiane të arsimit të lartë;

ç) të krijojë mekanizma të qëndrueshëm të sigurimit të cilësisë në institucionet e arsimit të lartë, në përputhje me standardet europiane;

d) të vendosë arsimin e lartë mbi baza të qëndrueshme financiare, duke krijuar mundësinë për shfrytëzimin e burimeve të ligjshme të financimit;

dh) të garantojë mundësi të barabarta, mbi bazën e meritës, për të gjithë individët që duan të ndjekin studimet në arsimin e lartë;

e) të bazojë sistemin e arsimit të lartë mbi parimin e konkurrencës së lirë mes institucioneve të arsimit të lartë, personelit akademik dhe studentëve.

Neni 3

Liria akademike dhe autonomia e institucioneve të arsimit të lartë

1. Institucionet e arsimit të lartë gëzojnë liri akademike, autonomi financiare, organizative dhe të përzgjedhjes së personelit, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

2. Liria akademike garantohej nëpërmjet së drejtës:

a) për të organizuar veprimtaritë e mësimdhënies, ato kërkimore-shkencore, të inovacionit, si dhe veprimtaritë krijuese;

b) për të hartuar dhe zhvilluar programet e studimit dhe për të përcaktuar fushat e veprimtarisë kërkimore-shkencore;

c) për të organizuar procesin e promovimit të personelit akademik.

3. Autonomia financiare garantohej nëpërmjet së drejtës:

a) për të krijuar të ardhura të ligjshme nga veprimtaritë e mësimdhënies, nga veprimtaritë kërkimore-shkencore, nga të drejtat intelektuale, nga markat dhe patentat, nga shërbimet, nga veprimtaritë artistike e sportive, si dhe nga veprimtari të tjera ekonomike, të cilat përdoren në përputhje me legjislacionin në fuqi;

b) për të përfituar fonde nga shteti dhe organizma të tjerë;



c) për të caktuar rregullat e brendshme të financimit, të shpërndarjes dhe përdorimit të të ardhurave, sipas veprimtarisë dhe nevojave të institucionit;

ç) për të përcaktuar tarifat e studimit, në përputhje me këtë ligj;

d) për të administruar pasuritë e luajtshme dhe të paluajtshme që institucionet zotërojnë ligjërisht, në përputhje me misionin e tyre.

4. Autonomia organizative dhe e përzgjedhjes së personelit garantohet nëpërmjet së drejtës:

a) për t'u vetëqeverisur, për të zgjedhur organizmat drejtues, për të organizuar strukturat dhe rregulluar mënyrat e ushtrimit të veprimtarisë së tyre nëpërmjet akteve të tyre të brendshme, të hartuara në përputhje me këtë ligj dhe me aktet e tjera, ligjore e nënligjore, në fuqi;

b) për të caktuar kriteret për pranimin e studentëve në programet e studimit, në përputhje me këtë ligj;

c) për të lidhur marrëveshje me persona juridikë, publikë dhe privatë, vendas ose të huaj, për zhvillimin e veprimtarive mësimdhënëse, kërkimore-shkencore, kualifikuese, inovative, si edhe veprimtari të tjera të ligjshme;

ç) për të caktuar në mënyrë të pavarur numrin e personelit, kriteret dhe procedurat e përzgjedhjes së tij, si dhe për të përcaktuar pagat e personelit, në përputhje me formën e institucionit.

Neni 4

E drejta për arsimin

1. Të drejtën për të ndjekur arsimin e lartë e kanë të gjithë ata individë që kanë përfunduar me sukses arsimin e mesëm dhe të cilët plotësojnë kriteret e pranimit, të përcaktuara nga kuadri ligjor në fuqi dhe nga institucionet e arsimit të lartë.

2. Shteti garanton arsimimin edhe për individët që plotësojnë kriteret e pranimit në një program të ciklit të parë të studimeve, në një program të integruar të studimeve ose në një program të studimeve profesionale, por që nuk kanë mundësitë financiare për t'i përballuar ato.

3. Arsimi u garantohet në këto programe studimi edhe individëve, të cilëve u njihet kjo e drejtë me ligje të veçanta.

4. Këshilli i Ministrave nxjerr akte nënligjore për përcaktimin e kategorive të individëve që përfitojnë nga kjo e drejtë, sipas pikës 2 të këtij neni.

Neni 5

Roli i shtetit në arsimin e lartë

1. Shteti ushtron funksione rregullatore dhe krijuese të institucioneve publike të arsimit të lartë, si dhe financon arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor.

2. Shteti, nëpërmjet organeve dhe strukturave përgjegjëse të tij, ka përgjegjësitë dhe detyrimet si më poshtë:

a) garanton autonominë dhe lirinë akademike të institucioneve të arsimit të lartë;

b) është përgjegjës për përcaktimin dhe monitorimin e standardeve në arsimin e lartë për hapjen dhe akreditimin e institucioneve e të programeve të studimit që ato ofrojnë;

c) vlerëson cilësinë dhe funksionimin e institucioneve të arsimit të lartë, përmes agjencive të tij, atyre të pavarura ose të huaja, duke bërë publik procesin dhe rezultatet e tij;

ç) vë në dispozicion fonde publike për mbështetjen e programeve të studimit ose fushave të caktuara të kërkimit shkencor, në përputhje me përparësitë e zhvillimit dhe interesave strategjikë të vendit;

d) vë në dispozicion fonde publike për të garantuar aksesin në arsimin e lartë, sipas meritës, pavarësisht nga mundësitë financiare të individëve;

dh) garanton paprekshmërinë e institucioneve të arsimit të lartë dhe të territorit të tyre. Ndërhyrja e organeve të rendit publik në mjediset akademike bëhet me kërkesën ose lejen e titullarit të institucionit të arsimit të lartë. Vetëm në rastet e kryerjes së një vepre penale flagrante, në rastet e fatkeqësive natyrore dhe gjendjes së jashtëzakonshme, organet e rendit publik kanë të drejtë të ndërhyjnë edhe pa lejen e titullarit të institucionit të arsimit të lartë. Cenimi i paprekshmërisë së institucioneve të arsimit të lartë ndëshkohet sipas legjislacionit në fuqi;

e) garanton laicitetin e institucioneve të arsimit të lartë publik dhe mospërdorimin e simboleve fetare prej tyre. Arsimi i lartë jolaik dhe specifikat e funksionimit të institucioneve të tij rregullohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Institucionet e arsimit të lartë ruajnë neutralitet politik.



Neni 6 Përkufizime

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Akreditimi” është procesi i pavarur për vlerësimin e jashtëm të cilësisë, i cili përcakton nëse institucioni i arsimit të lartë dhe/ose programet e studimit, që ai ofron, përmbushin standardet e caktuara të cilësisë, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi.

2. “Arsimi i lartë” është arsimimi që ofrohet pas arsimit të mesëm nga institucionet e arsimit të lartë, sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe akteve të tjera nënligjore.

3. “Bursa” është financimi monetar që jepet për të mbështetur arsimimin e një studenti, mbi bazën e arritjeve akademike të tij ose kritereve të tjera, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi.

4. “Diplomë e dyfishtë ose e shumëfishtë” është diploma e lëshuar veçmas nga dy ose më shumë institucione të arsimit të lartë, me marrëveshje, që dëshmon përfundimin me sukses të një programi të përbashkët studimi.

5. “Diplomë e përbashkët” është diploma e lëshuar bashkërisht me marrëveshje nga së paku dy institucione të arsimit të lartë, që dëshmon përfundimin me sukses të një programi të përbashkët studimi.

6. “Dokumenti i prioriteteve” është dokumenti që përcakton strukturën e shpenzimit të fondit publik për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor, në përputhje me prioritetet e vendit.

7. “ECTS - *European Credit Transfer System*” është përcaktimi i kreditit, sipas Sistemit European të Transferimit të Krediteve të formimit në arsimin e lartë.

8. “Gjurmimi i studentëve” është procesi i ndjekjes së studentit, lidhur me kualifikimet e tij të mëtejshme dhe punësimit, sipas programit të ndjekur.

9. “Institucionet e arsimit të lartë” janë personat juridikë që ofrojnë arsimim të lartë ose kualifikim profesional pas arsimit të mesëm dhe, sipas llojit të institucionit, edhe kërkim shkencor, si pjesë e sistemit të arsimit të lartë, të krijuar, dhe që ushtrojnë veprimtarinë në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi.

10. “Karrierë akademike” është veprimtaria mësimore dhe kërkimore-shkencore e personelit akademik të institucionit të arsimit të lartë.

11. “Kërkimi shkencor bazë” është veprimtaria kërkimore-shkencore, që ka për qëllim kryesor zgjerimin, thellimin, rikonceptimin dhe rintegrimimin e njohurive shkencore mbi fenomenet e studiuara dhe të kuptuarit teorik të ndërveprimit midis aktorëve të ndryshëm dhe vetë procesit ku ato ndikojnë.

12. “Kërkimi shkencor i zbatuar” është veprimtaria kërkimore-shkencore, që ka për qëllim të gjejë zgjidhje praktike dhe specifike me objektiv kryesor shfrytëzimin e njohurive teorike, me qëllim zbatimin e tyre në praktikë.

13. “Kodi i cilësisë” është përmbledhje e standardeve dhe udhëzimeve për sigurimin e brendshëm e të jashtëm të cilësisë në arsimin e lartë.

14. “Leja e hapjes” është vendimi i Këshillit të Ministrave për hapjen e një institucioni të arsimit të lartë, kur ky i fundit përmbush kriteret dhe standardet e përcaktuara në këtë ligj dhe në akte nënligjore, që i njeh një subjekti të drejtën për të themeluar një institucion të arsimit të lartë.

15. “Leja për të filluar veprimtarinë akademike” përmbahet në urdhrin e ministrit përgjegjës për arsimin për fillimin e veprimtarisë së një institucioni të arsimit të lartë.

16. “Mbyllja e veprimtarisë së institucionit” është heqja e së drejtës për të ushtruar veprimtarinë mbi bazën e lejeve të përfituara, në rastet kur IAL-ja nuk përmbush kushtet dhe nuk plotëson kriteret për ushtrimin e veprimtarisë së institucionit të arsimit të lartë.

17. “Në kategorinë “Profesorë” përfshihen titujt akademikë: “Profesor”, “Profesor i asociuar”, “Profesor emeritus”, si dhe titujt “Akademik i asociuar” dhe “Akademik”, të njohura sipas kuadrit ligjor në fuqi.

18. “Plani buxhetor afatmesëm” është parashikimi i specifikuar i aktivitetit financiar të një institucioni të arsimit të lartë, që pritet të kryhet në një periudhë trevjeçare.

19. “Plani buxhetor njëvjeçar” është parashikimi i specifikuar i aktivitetit financiar të një institucioni të arsimit të lartë, që pritet të kryhet në një periudhë njëvjeçare.

20. “Plani strategjik i zhvillimit të institucionit” është dokumenti ku përcaktohen objektivat e



institucionit të arsimit të lartë apo të njërive përbërëse të tij, si dhe mjetet e mënyrat e realizimit të tyre.

21. Pezullimi i veprimtarisë së institucionit⁹ është heqja e së drejtës për të regjistruar studentë për një afat maksimal dyvjeçar, deri në përmbushjen e kushteve të vendosura nga ministria përgjegjëse për arsimin për plotësimin e kriterëve për ushtrimin e veprimtarisë së institucionit të arsimit të lartë.

22. “Programi i studimit” është një tërësi veprimtarish akademike dhe/ose kërkimore shkencore, përfundimi me sukses i të cilave i jep të drejtën studentit të pajiset me një certifikatë, diplomë ose gradë shkencore prej institucionit të arsimit të lartë që e ofron atë, në varësi të llojit të programit të studimit.

23. “Riorganizimi i institucionit të arsimit të lartë” është ndryshimi i strukturës dhe mënyrës së funksionimit të institucionit të arsimit të lartë.

24. “Sigurimi i brendshëm i cilësisë” është procesi i vazhdueshëm i monitorimit, vlerësimit, garantimit, ruajtjes dhe përmirësimit të cilësisë së veprimtarisë në institucionet e arsimit të lartë, që zhvillohet nga vetë institucionet.

25. “Sistemi i studimeve me kohë të plotë” përfshin organizimin e programeve të studimit me ngarkesë akademike normale 60 kredite ECTS në një vit akademik.

26. “Sistemi i studimeve me kohë të zgjatur” përfshin organizimin e programeve të studimit me të njëjtën ngarkesë akademike totale të programeve të studimit me kohë të plotë, por me kohëzgjatje më të madhe e që në asnjë rast nuk mund të kalojë dyfishin e kohëzgjatjes normale.

27. “Tarifa e aplikimit” është vlera monetare që paguan studentit për aplikim në një program studimi.

28. “Tarifa e konkurrimit” është vlera monetare që paguan studentit për të konkurruar pranë institucionit të arsimit të lartë për të fituar në një program studimi, në ato raste kur institucioni parashikon zhvillimin e konkursit.

29. “Tarifa e regjistrimit” është vlera monetare që paguan studentit për t’u regjistruar në një program studimi.

30. “Tarifa e shkollimit” është vlera monetare që paguan studentit për ndjekjen e një programi studimi pranë një institucioni të arsimit të lartë.

31. “Tarifa e studimit” përfshin tarifën e

regjistrimit dhe tarifën e shkollimit.

32. “Të mësuarit gjatë gjithë jetës” është ndjekja e veprimtarive dhe/ose programeve mësimore në periudha të ndryshme të jetës, me synim zgjerimin e njohurive për të rritur aftësitë studimore dhe/ose profesionale.

33. “Vlerësimi krahasues” është procesi formal i analizës së rezultateve të arritura prej institucioneve të arsimit të lartë, mbi bazën e të cilit kryhet renditja e tyre.

KREU II

ORGANIZIMI I ARSIMIT TË LARTË DHE KËRKIMIT SHKENCOR

Neni 7

Ministria përgjegjëse për arsimin

1. Ministria përgjegjëse për arsimin është institucioni që realizon programin qeverisës në fushën e arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor.

2. Ministria përgjegjëse për arsimin ka këto kompetenca:

a) harton politika në fushën e arsimit të lartë dhe kërkimin shkencor, si dhe miraton planin strategjik në këtë fushë;

b) harton dhe propozon bazën ligjore në fushën e arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor;

c) propozon në Këshillin e Ministrave modelin e financimit të buxhetit për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor, sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe akteve të tjera, ligjore e nënligjore, në fuqi;

ç) propozon në Këshillin e Ministrave marrjen e vendimit për hapjen, bashkimin e një institucioni të arsimit të lartë me një institucion tjetër dhe mbylljen e institucioneve të arsimit të lartë;

d) lejon fillimin e veprimtarisë së institucioneve të arsimit të lartë;

dh) miraton hapjen e programeve të reja të studimit, riorganizimin, pezullimin e veprimtarisë akademike dhe mbylljen e tyre;

e) kontrollon pajtueshmërinë e veprimtarisë së institucioneve të arsimit të lartë me aktet ligjore e nënligjore në fuqi;

ë) auditon, së paku një herë në tre vjet, përdorimin e fondeve publike në institucionet e arsimit të lartë;

f) i propozon Këshillit të Ministrave kufirin maksimal të tarifës së shkollimit për programet e studimit të ciklit të parë në institucionet publike të arsimit të lartë;



g) administron regjistrin shtetëror të gradave shkencore dhe titujve akademikë;

gj) mbështet me infrastrukturën e nevojshme veprimtaritë kërkimore-shkencore vetëm në institucionet publike të arsimit të lartë;

h) mbështet veprimtarinë e inovacionit dhe zhvillimit;

i) përcakton datën zyrtare të fillimit dhe mbarimit të vitit akademik për të gjitha institucionet e arsimit të lartë;

j) verifikon ligjshmërinë e zhvillimit të zgjedhjeve në institucionet publike të arsimit të lartë dhe përcjell për emërim kandidatin fitues të zgjedhjeve për rektor në universitetet publike të Presidentit të Republikës;

k) vendos kushte për institucionin e arsimit të lartë dhe /ose pezullon veprimtarinë e tij, bazuar në raportet e kontrollit të ligjshmërisë, të akreditimit ose auditimit;

l) i propozon Këshillit të Ministrave mbylljen e veprimtarisë së institucionit të arsimit të lartë, bazuar në raportet e kontrollit të ligjshmërisë, të akreditimit ose auditimit.

Neni 8

Këshilli i Arsimit të Lartë dhe Kërkimit Shkencor

1. Këshilli i Arsimit të Lartë dhe Kërkimit Shkencor (KALKSH) është organ këshillimor për politikën e arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor, pranë ministrit përgjegjës për arsimin.

2. Anëtarët e KALKSH-it janë personalitete të njohura të fushave akademike dhe emërohen nga ministri përgjegjës për arsimin.

3. Organizimi, funksionimi dhe kohëzgjatja e qëndrimit në detyrë dhe shpërblimi i anëtarëve të KALKSH-it përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 9

Qendra e Shërbimeve Arsimore

1. Qendra e Shërbimeve Arsimore (QSHA) është institucion publik, në varësi të ministrisë përgjegjëse për arsimin, që ka për mision ofrimin e shërbimeve në fushën e arsimit të lartë dhe sigurimin e aksesit publik në të dhënat për arsimin e lartë.

2. QSHA-ja ka për objekt veprimtarie ofrimin e shërbimeve për qytetarët, IAL-të, institucionet e tjera dhe të tretët. Ofrimi i shërbimeve ndaj të

tretëve bëhet nga QSHA-ja pas miratimit nga ministria përgjegjëse për arsimin, kundrejt pagesës së tarifave të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. QSHA-ja financohet nga Buxheti i Shtetit dhe nga të ardhurat e veta, si dhe ka të drejtën e administrimit të të ardhurave të krijuara, në masën 90 për qind të vitit buxhetor. Të ardhurat e papërdorura kalojnë në vitin pasardhës buxhetor.

4. Organizimi, funksionimi i QSHA-së dhe procedurat e regjistrimit të studentëve rregullohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin.

Neni 10

Funksionet e Qendrës së Shërbimeve Arsimore

1. QSHA-ja ka këto funksione:

a) koordinon procesin e aplikimit në institucionet e arsimit të lartë për ndjekjen e studimeve në programet e ciklit të parë, atyre të integruara dhe programet profesionale;

b) krijon dhe administron regjistrin kombëtar të studentëve të të gjitha cikleve dhe një bazë të dhënash për institucionet e arsimit të lartë, lidhur me programet e studimit, diplomat apo certifikatat që ato lëshojnë;

c) pajis çdo student të regjistruar në një institucion të arsimit të lartë me një numër unik matrikullimi, që e shoqëron deri në marrjen e diplomës për programin përkatës të studimit, sipas përcaktimeve të bëra me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin;

ç) organizon dhe administron provimin e shtetit për profesionet e rregulluara, në bashkëpunim me organet kompetente përkatëse;

d) ofron çdo shërbim tjetër të ngarkuar nga ministri përgjegjës për arsimin.

2. Çdo institucion i arsimit të lartë raporton në QSHA për të gjithë aplikantët e regjistruar në ciklin e dytë dhe të tretë të studimeve të larta, si dhe për listën e të diplomuarve, sipas cikleve, brenda afateve të përcaktuara nga ministria përgjegjëse për arsimin.

Neni 11

Agjencia Kombëtare e Financimit të Arsimit të Lartë

1. Agjencia Kombëtare e Financimit të Arsimit të Lartë (AKFAL) është institucion publik në varësi të ministrisë përgjegjëse për arsimin, që ka për



detyrë kryesore shpërndarjen e fondeve publike për:

a) mbështetjen e veprimtarisë së institucioneve publike të arsimit të lartë, ku përfshihet mësimdhënia, kërkimi shkencor dhe pjesëmarrja në çështjet e menaxhimit akademik dhe administrativ;

b) mbështetjen me bursa studimi për studentët e shkëlqyer me notë mesatare maksimale nga sistemi i arsimit të mesëm të lartë, studentët në programet e studimit në fusha prioritare dhe studentët nga shtresa sociale në nevojë;

c) garantimin e skemës së kredive studentore.

2. AKFAL-i propozon kriteret për shpërndarjen e fondeve publike.

3. Ministria përgjegjëse për arsimin miraton kriteret dhe formulat e shpërndarjes së fondeve publike, të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni.

4. Ministria përgjegjëse për arsimin miraton dhe shpall çdo vit dokumentin e prioriteteve, sipas drejtimeve kryesore.

5. Organizimi dhe funksionimi i AKFAL-it rregullohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 12

Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit

1. Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit (AKKSHI) është institucion publik në varësi të ministrisë përgjegjëse për arsimin dhe shkencën, që ka për detyrë kryesore shpërndarjen e fondeve për programet e kërkimit shkencor, mbi bazën e projekteve të paraqitura prej institucioneve të arsimit të lartë dhe institucioneve të kërkimit shkencor në fushat e shkencave natyrore, inxhinierike dhe teknologjike, mjekësore, bujqësore, sociale dhe humane.

2. AKKSHI-ja identifikon fushat prioritare të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit, si dhe vlerëson në nivel kombëtar programet e projektet në fushat e sipërpërmendura.

3. AKKSHI-ja është përgjegjëse për përhapjen e informacionit dhe koordinimin e proceseve të aplikimit në projekte ndërkombëtare të kërkimit shkencor në arsimin e lartë.

4. AKKSHI-ja organizon çdo katër vjet procesin e vlerësimit të veprimtarisë kërkimore-shkencore të njëjësive bazë të institucioneve të arsimit të lartë, si dhe i rendit ato në bazë të këtij vlerësimi. AKKSHI-ja i komunikon vlerësimin Agjencisë Kombëtare të Financimit të Arsimit të

Lartë. Metodologjia e procesit të vlerësimit rregullohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. AKKSHI-ja miraton, mbi bazën e konkurrencës së lirë midis aplikantëve, fonde për projektet e studimeve të doktoratës.

6. Agjencia administron edhe fonde të tjera të kërkimit shkencor dhe inovacionit, në kuadrin e programeve kombëtare, ndërkombëtare dhe dypalëshe të kërkimit shkencor, të cilat i shpërndan bazuar në aplikimet e institucioneve.

7. AKKSHI-ja paraqet pranë ministrisë përgjegjëse për arsimin dhe shkencën raportin vjetor të veprimtarisë së saj. Rezultatet e punës së saj vlerësohen nga ministria përgjegjëse për arsimin dhe shkencën, bazuar edhe në fondet e përfuara në nivel kombëtar nga programet ndërkombëtare të kërkimit shkencor.

8. Përbërja, organizimi dhe funksionimi i AKKSHI-së, i Bordit të Administrimit, si dhe shpërblimi i anëtarëve të këtij bordi përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 13

Baza kombëtare e të dhënave për kërkimin shkencor

1. Baza kombëtare e të dhënave për kërkimin shkencor në sistemin e arsimit të lartë administrohet dhe përditësohet nga AKKSHI-ja dhe përfshin:

a) listën e disertacioneve të doktoratave të mbrojtura dhe abstraktet përkatëse në një nga pesë gjuhët e Bashkimit Europian: anglisht, frëngjisht, gjermanisht, spanjisht, italisht;

b) listën e punimeve të diplomës së ciklit të dytë dhe të tretë, të mbrojtura, dhe abstraktet përkatëse në një nga pesë gjuhët e Bashkimit Europian: anglisht, frëngjisht, gjermanisht, spanjisht, italisht;

c) listën e përditësuar të kontributit shkencor të personelit akademik e kërkimor të institucioneve të arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor dhe të personelit kërkimor të instituteve të tjera të kërkim-zhvillimit.

2. AKKSHI-ja administron dhe bën publike bazën e të dhënave me të gjitha projektet e financuara, në kuadrin e programeve kombëtare dhe ndërkombëtare të kërkim-zhvillimit.



Neni 14

Agjencia e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë

1. Agjencia e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë (ASCAL) është person juridik publik. Ajo është përgjegjëse për sigurimin e cilësisë në arsimin e lartë. ASCAL, përmes mekanizmave të sigurimit të cilësisë, akreditimit dhe proceseve të tjera, monitoron dhe vlerëson cilësinë e institucionit dhe të programeve të ofruara. ASCAL mbështet veprimtarinë e saj mbi udhëzuesit e saj, në Kodin e Cilësisë së Arsimin të Lartë, i cili përditësohet me standardet dhe udhëzuesit evropianë të cilësisë në hapësirën evropiane të arsimin të lartë.

2. ASCAL realizon procesin e vlerësimit për akreditimin e institucioneve të arsimin të lartë dhe të programeve të studimit që ato ofrojnë, si dhe monitorimin në vijim të cilësisë së tyre.

3. ASCAL bashkëpunon me institucionet e arsimin të lartë për ngritjen dhe funksionimin e sistemit të brendshëm të sigurimit të cilësisë.

4. ASCAL gëzon pavarësi në hartimin dhe miratimin e procedurave të saj, kritereve dhe formateve të vlerësimit, përzgjedhjen e ekspertëve dhe komisioneve të posaçme të vlerësimit, si dhe përbajtjen dhe rezultatet e raporteve të vlerësimit të cilësisë akademike.

5. ASCAL vepron edhe nëpërmjet komisioneve të zgjedhura dhe të pavarura, sipas fushave kryesore të arsimin të lartë në shkencat natyrore, inxhinierike dhe teknologjike, mjekësore, bujqësore, sociale dhe humane. Këto komisione kanë karakter të përkohshëm dhe përbëhen nga ekspertë me kualifikime akademike, me përvojë në arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor dhe njohës të proceseve të cilësisë.

6. Emërimi i Drejtorit të ASCAL-it bëhet me urdhër të Kryeministrit, mbështetur në propozimin e ministrit përgjegjës për arsimin.

7. Në kuadër të vlerësimit të jashtëm të cilësisë, ASCAL bashkëpunon dhe bashkërendon veprimtarinë e saj me agjenci homologe, pjesë të Rrjetit Evropian të Sigurimit të Cilësisë (ENQA) dhe/ose Regjistrin Evropian i Sigurimit të Cilësisë (EQAR).

8. ASCAL publikon raportin vjetor të veprimtarisë së saj dhe raportet përfundimtare të vlerësimit të institucioneve të arsimin të lartë dhe programeve të studimit.

9. ASCAL financohet në mënyrë të balancuar nga Buxheti i Shtetit dhe të ardhurat e krijuara nga veprimtaria e saj. Ajo ka të drejtën e përdorimit të 90 për qind të këtyre të ardhurave. Të ardhurat e papërdorura gjatë një viti financiar kalojnë në vitin pasardhës.

10. Organizimi dhe funksionimi i ASCAL-it rregullohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 15

Bordi i Akreditimit

1. Për procesin e akreditimit të institucioneve të arsimin të lartë dhe programeve të studimit, pranë ASCAL-it ngrihet Bordi i Akreditimit, i cili është organ kolegjal vendimmarrës dhe i pavarur në veprimtarinë e tij.

2. Bordi merr vendimin përfundimtar mbi akreditimin e institucioneve të arsimin të lartë dhe programeve që ato ofrojnë.

3. Bordi miraton, me kërkesë të institucionit të arsimin të lartë, kryerjen e vlerësimit të jashtëm nga një prej agjencive anëtare të ENQA-s.

4. Bordi i Akreditimit përbëhet nga ekspertë të huaj dhe vendas, personalitete në fushën e arsimin të lartë dhe sigurimit të cilësisë.

5. Mandati i anëtarëve të Bordit të Akreditimit është 4 vjet.

6. Emërimi dhe shkarkimi i Kryetarit dhe anëtarëve të Bordit të Akreditimit bëhet me urdhër të Kryeministrit, me propozimin e ministrit përgjegjës për arsimin.

7. Organizimi dhe funksionimi i Bordit të Akreditimit, si dhe masa e shpërbllimit të kryetarit dhe anëtarëve të tij përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 16

Konferenca e Rektorëve

1. Konferenca e Rektorëve është organ kolegjal, i pavarur, i përbërë nga titullarët e institucioneve të arsimin të lartë.

2. Konferenca e Rektorëve kryen veprimtari të koordinimit dhe zhvillimit të arsimin të lartë dhe kërkimit shkencor, si dhe funksione të tjera të përcaktuara me ligje të veçanta.

3. Konferenca e Rektorëve jep rekomandime lidhur me çështje të arsimin të lartë me interes kombëtar.

4. Konferenca e Rektorëve mban lidhje me shoqata homologe për nxitjen e shkëmbimeve



universitare që ndihmojnë përparimin e arsimit të lartë dhe kërkimit shkencor.

5. Konferenca e Rektorëve funksionon në bazë të statutit të miratuar prej dy të tretave të anëtarëve të saj.

KREU III INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË

Seksioni 1

Organizimi dhe llojet e institucioneve të arsimit të lartë

Neni 17

Organizimi i institucioneve të arsimit të lartë

1. Institucionet e arsimit të lartë janë të organizuara në institucione publike, jopublike dhe publike të pavarura, sipas përcaktimeve të këtij ligji. Institucionet e arsimit të lartë krijohen, hapen, organizohen, financohen, akreditohen, vlerësohen, pezullohen dhe mbyllen në përputhje me këtë ligj dhe aktet nënligjore të dala në zbatim të tij. Ato ofrojnë programe të licencuara të studimeve, për të cilat lëshojnë diploma pas akreditimit të institucionit dhe programit të studimit.

2. Institucionet publike të arsimit të lartë janë persona juridikë publikë që vetëfinancohen, financohen nga Buxheti i Shtetit ose nga burime të tjera të ligjshme.

3. Institucionet jopublike të arsimit të lartë janë persona juridikë privatë. Veprimtaria që ato zhvillojnë mund të jetë fitimprurëse ose jofitimprurëse.

4. Institucionet publike të pavarura të arsimit të lartë janë persona juridikë publikë që krijohen me vendim të Këshillit të Ministrave, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

5. Institucionet e arsimit të lartë, që ofrojnë programe studimi në fusha me veprimtari akademike specifike, lidhur me organizimin dhe zhvillimin e procesit mësimor, gëzojnë status të veçantë. Ky status i jepet institucionit të arsimit të lartë me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministresë përgjegjëse për arsimin e lartë.

6. Institucionet ofruese të arsimit të lartë, që gëzojnë status të veçantë, në rastet kur nuk u nënshtrohen rregullimeve të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave dhe udhëzimit përkatës të ministrit përgjegjës për arsimin,

funksionojnë dhe administrohen sipas parimeve dhe përcaktimeve të këtij ligji për institucionet e arsimit të lartë.

7. Institucionet e arsimit të lartë të llojeve kolegji universitar ose akademi, të cilat për të paktën tri vite akademike nuk kanë më shumë se, respektivisht, gjashtëqind dhe treqind studentë, dhe që përmbushin kushtet e kodit të cilësisë të procesit mësimor, mund të mos plotësojnë kushtet e pikës 4, të nenit 25, në marrëveshje me ministrinë përgjegjëse për arsimin e lartë.

8. Llojet e institucioneve të arsimit të lartë janë: universitetet, kolegjet universitare, akademitë dhe kolegjet profesionale të larta.

Neni 18

Universiteti

1. Universiteti është institucion i arsimit të lartë që vepron në fushën e arsimit, kërkimit shkencor, veprimtarive krijuese dhe profesionale.

2. Universiteti përfaqëson një strukturë të integruar dhe të përbërë nga njësi kryesore, njësi bazë dhe njësi të tjera, sipas përcaktimeve të statutit të institucionit. Ai ka në përbërje së paku tri fakultete.

3. Universiteti ofron arsimim të lartë, zhvillim të dijeve, të shkencës, të inovacionit dhe të profesioneve.

4. Universiteti zhvillon kërkim shkencor bazë e të zbatuar, veprimtari krijuese, ofron shërbime dhe ushtron veprimtari të tjera, në përputhje me fushat e programeve të studimit, me këtë ligj dhe me statutin e tij, si dhe mbështet aftësimin e personelit akademik në funksion të misionit të tij.

5. Universiteti ofron programe studimi në të gjitha ciklet e studimeve të arsimit të lartë, si edhe programe studimi me karakter profesional.

Neni 19

Akademia

1. Akademia është institucion i arsimit të lartë i profilizuar, që vepron në fushën e arsimit të lartë dhe të kërkimit shkencor, veprimtarive krijuese dhe profesionale.

2. Akademia përfaqëson një strukturë të përbërë nga të paktën një fakultet. Në përputhje me fushën përkatëse të kompetencës, akademia mund të ofrojë programe të studimeve në të gjitha ciklet e studimit, si dhe programe studimi me karakter profesional.



3. Akademia mund të realizojë kërkim shkencor bazë dhe të zbatuar, shërbime, si dhe ushtron veprimtari të tjera, bazuar në këtë ligj dhe në statutin e saj.

Neni 20

Kolegji Universitar

1. Kolegji universitar është institucion i arsimit të lartë që vepron në fushën e arsimit, kërkimit shkencor, veprimtarive krijuese dhe profesionale.

2. Kolegji universitar përfaqëson një strukturë të përbërë nga njësi kryesore, njësi bazë dhe njësi të tjera, sipas përcaktimeve të statutit të institucionit. Ai ka në përbërjen e tij së paku dy fakultete.

3. Kolegji ofron arsimim të lartë, zhvillim të dijeve, të shkencës, të inovacionit dhe të profesioneve.

4. Kolegji mund të zhvillojë kërkim shkencor, veprimtari krijuese, ofron shërbime, si dhe ushtron veprimtari të tjera, në përputhje me fushat e programeve të studimit, me këtë ligj e me statutin e tij, si dhe mbështet aftësimin e personelit akademik në funksion të misionit të tij.

5. Kolegji universitar ofron programe studimi në ciklin e parë dhe/ose të dytë të studimeve dhe programe studimi me karakter profesional.

Neni 21

Kolegji profesional i lartë

1. Kolegji profesional i lartë është institucion i arsimit të lartë me orientim profesional, që përgatit profesionistë me aftësi praktike.

2. Kolegji profesionali i lartë përfaqëson një strukturë të përbërë nga së paku dy departamente.

3. Kolegji profesionali i lartë ofron veprimtari mësimore dhe trajnuese, që zgjasin një ose dy vite akademike me ngarkesë përkatësisht 60 ose 120 kredite ECTS dhe që finalizohen me lëshimin përkatësisht të një certifikate ose diplome profesionale.

4. Kolegji profesional i lartë mund të ngrihet edhe pranë institucioneve të arsimit të lartë, që kanë statusin e universiteteve dhe kolegjeve universitare. Në këto raste ai konsiderohet si njësi kryesore e institucionit. Në të gjitha rastet e tjera kolegji profesional i lartë konsiderohet njësi e veçantë e arsimit të lartë.

5. Mënyra e organizimit dhe funksionimit të tij rregullohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Seksioni 2

Struktura e institucioneve të arsimit të lartë

Neni 22

Njësitë përbërëse të institucioneve të arsimit të lartë

1. Institucionet e arsimit të lartë përbëhen nga njësi kryesore, njësi bazë dhe njësi të tjera, sipas përcaktimeve në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

2. Njësitë kryesore janë fakultetet, institutet kërkimore-shkencore dhe kolegjet profesionale të larta, në rastet kur ngrihen pranë institucioneve të arsimit të lartë që kanë statusin e universiteteve dhe kolegjeve universitare.

3. Njësitë bazë janë departamentet dhe qendrat kërkimore-shkencore.

Neni 23

Fakulteti

1. Fakulteti është njësi kryesore që bashkërendon mësimdhënien dhe kërkimin shkencor në fusha të përafërta ose të ndërthurura. Fakulteti ofron programe të studimeve të cikleve të ndryshme, në përputhje me llojin e institucionit të arsimit të lartë.

2. Fakulteti organizohet në së paku tri njësi bazë, së paku dy prej të cilave janë departamente.

3. Struktura e fakultetit, përbërja, funksionimi, si dhe drejtimi i tij përcaktohen në statutin dhe aktet e tjera të institucionit të arsimit të lartë, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji.

4. Fakulteti miraton kriteret e pranimin të studentëve për secilin program studimi, bazuar në propozimet e njërive bazë, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji dhe të akteve nënligjore.

Neni 24

Instituti kërkimor-shkencor

1. Institucionet e arsimit të lartë mund të krijojnë institute kërkimore-shkencore, si pjesë përbërëse të tyre. Instituti kryen veprimtari kërkimore-shkencore, zhvillimi dhe inovacioni. Ai përbën një njësi kryesore të institucionit dhe mund të mbështesë realizimin e programeve të ciklit të dytë dhe të tretë, kur programet ofrohen nga njësi të tjera kryesore të institucionit.

2. Struktura e institutit kërkimor-shkencor, përbërja, funksionimi, drejtimi i tij përcaktohen në



statutin dhe në aktet e tjera të institucionit të arsimit të lartë.

Neni 25 Departamenti

1. Departamenti është njësi bazë e zhvillimit të mësimdhënies dhe të punës kërkimore-shkencore të fakultetit, i cili përfshin fusha kërkimi të përafërta dhe grupon disiplinat mësimore respektive. Ai është përgjegjës për programet e studimit që ofron.

2. Departamenti mund të krijohet edhe nga fakultete të ndryshme të një IAL-je për organizimin dhe realizimin e programeve të studimit me karakter ndërdisiplinor. Në këto raste, funksionimi dhe varësia e këtij departamenti përcaktohen në statutin e institucionit të arsimit të lartë. Ky departament nuk merret në konsideratë, për efekt të përmbushjes së standardeve të institucionit.

3. Departamenti nxit, programon, bashkërendon, zhvillon, organizon dhe administrovë veprimtarinë e mësimdhënies dhe atë kërkimore-shkencore, në varësi të llojit të institucionit.

4. Departamenti ka në përbërje të tij të paktën shtatë anëtarë, të punësuar me kohë të plotë, si personel akademik, nga të cilët të paktën tre me grada shkencore ose tituj akademikë. Departamenti mund të ketë në përbërje dhe personel ndihmës akademik.

5. Departamenti mund të organizohet në grupe mësimore dhe në grupe të përhershme ose të përkohshme me karakter kërkimor-shkencor, në përputhje me llojin dhe misionin e institucionit.

6. Në institucionet e arsimit të lartë publik, që kanë struktura shëndetësore universitare, departamentet përbëhen nga shërbimet, të cilat formohen në bazë të specialitetit.

7. Departamenti propozon programet e studimit, si edhe numrin e studentëve për çdo program, në përputhje me kapacitetet akademike dhe infrastrukturore të tij, sipas standardeve të cilësisë.

8. Departamenti propozon kriteret e pranimit të studentëve për secilin program studimi, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji dhe të akteve nënligjore. Departamenti përzgjedh studentët fitues, të cilët miratohen nga drejtuesi i njësisë kryesore, sipas procedurave të përcaktuara në statutin dhe rregulloret e institucionit të arsimit të lartë.

9. Departamenti mund të ofrojë shërbime për të tretë, si dhe të zhvillojë veprimtari të tjera, sipas legjislacionit në fuqi dhe rregullave të përcaktuara në statutin dhe aktet e tjera të institucionit të arsimit të lartë.

10. Departamenti menaxhon fondet bazë të kërkimit shkencor apo fonde të tjera që gjenerohen nga burime të ligjshme, publike ose jopublike, kombëtare ose ndërkombëtare.

11. Rregulla të tjera për strukturën dhe funksionimin e departamentit përcaktohen në statutin dhe rregulloret e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 26 Qendra kërkimore-shkencore

1. Qendra kërkimore-shkencore e fakultetit ose institutit është njësi bazë që kryen veprimtari kërkimore-shkencore dhe zhvillimi.

2. Qendra mund të mbështetë realizimin e programeve të studimeve “Master i shkencave” dhe “Doktoratë”, të ofruara nga departamentet e fakultetit përkatës ose departamente të fakulteteve të tjera.

3. Struktura e qendrës, përbërja, funksionimi dhe drejtimi i saj përcaktohen në statutin dhe në aktet e tjera të institucionit të arsimit të lartë.

4. Kur qendra nuk përmbush standardet e njësisë bazë, ajo nuk llogaritet për qëllimin e përmbushjes së standardeve institucionale, si njësi bazë e njësisë kryesore.

Neni 27 Qendrat studimore ndërdisiplinore

1. Për interesa të përbashkët studimorë, kërkimorë dhe zhvillimorë, njësitë kryesore përbërëse të një institucioni të arsimit të lartë mund të krijojnë në bashkëpunim qendra studimore ndërdisiplinore.

2. Struktura e qendrës studimore ndërdisiplinore, përbërja, funksionimi, drejtimi i saj përcaktohen në statutin dhe në aktet e tjera të institucionit të arsimit të lartë.

3. Qendra nuk përfshihet në kriterete përmbushjes së standardeve institucionale.

Neni 28 Strukturat shëndetësore universitare

1. Strukturat shëndetësore universitare janë njësi të sistemit arsimor dhe të sistemit shëndetësor, të



cilat realizojnë shërbime terciare, funksione diagnostikuese e trajtuese, si dhe funksione mësimore e kërkimore-shkencore, si pjesë e institucionit të arsimit të lartë.

2. Strukturat shëndetësore universitare miratohen dhe funksionojnë si të tilla me vendim të Këshillit të Ministrave, pas plotësimit të standardeve specifike dhe në bazë të kriterëve të përcaktuara, me propozimin e ministrit përgjegjës për arsimin me kërkesë të ministrit përgjegjës për shëndetësinë.

3. Në institucionet e arsimit të lartë publik, që kanë struktura shëndetësore universitare, departamentet përbëhen nga shërbimet, të cilat formohen në bazë të specialitetit. Në këto institucione mund të ketë edhe departamente, që nuk kanë në përbërje të tyre shërbime, në varësi të fushave të mësimdhënies dhe kërkimit shkencor, që ato përfshijnë.

4. Këshilli i Ministrave përcakton kriteret dhe procedurat për ngritjen dhe organizimin e shërbimeve dhe strukturave shëndetësore universitare, si edhe kriteret specifike shtesë dhe procedurat për përzgjedhjen dhe emërimin e drejtuesve të shërbimit të tyre. Ministri përgjegjës për arsimin dhe ministri përgjegjës për shëndetësinë dërgojnë propozimin përkatës në Këshillin e Ministrave pas specifikimeve të bëra nga institucioni i arsimit të lartë.

5. Institucionet e arsimit të lartë në fushën e shëndetësisë mund të lidhin marrëveshje me qendra/institucione shëndetësore, publike apo private. Lloji i këtyre qendrave/institucioneve shëndetësore, publike apo private, si dhe kriteret që ato duhet të plotësojnë përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

6. Në rastet e krijimit të një shërbimi të ri ose të IAL-ve të reja, të cilat kanë strukturë shëndetësore universitare, drejtuesi i shërbimit emërohet nga ministri përgjegjës për shëndetësinë dhe ministri përgjegjës për arsimin për një mandat me kohëzgjatje deri në 1 vit, kohë brenda së cilës zhvillohen zgjedhjet e drejtuesit të njësisë kryesore ose përzgjidhet drejtuesi i shërbimit.

Neni 29

Degët e institucioneve të arsimit të lartë

1. Një institucion i arsimit të lartë, vendas apo i huaj, ka të drejtë të hapë degë në Republikën e Shqipërisë për të ofruar programe studimi, në

përputhje me kompetencat dhe fushën e veprimtarisë së tij. Në varësi të llojit të institucionit, ai mund të zhvillojë edhe kërkim shkencor, veprimtari trajnuese, shërbime dhe veprimtari të tjera.

2. Dega e institucionit të arsimit të lartë vendas është:

a) një njësi e veçantë në strukturën e institucionit të arsimit të lartë si njësi kryesore ose njësi bazë;

b) pjesë përbërëse e njësisë të selisë qendrore të institucionit.

3. Kriteret dhe procedurat për hapjen e degëve të institucioneve të arsimit të lartë, vendase dhe të huaja, të akredituara në vendin e origjinës, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Degët e institucioneve të arsimit të lartë dhe programet e studimit, që ofrohen në to, u nënshtrohen kriterëve dhe procedurave të vlerësimit dhe akreditimit, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

KREU IV

HAPJA, RIORGANIZIMI DHE MBYLLJA E INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT TË LARTË

Neni 30

Hapja, mbyllja, riorganizimi i një institucioni të arsimit të lartë

1. Hapja e një institucioni të arsimit të lartë, mbyllja dhe ndarja ose bashkimi i një institucioni me një institucion tjetër të arsimit të lartë bëhen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për arsimin.

2. Për institucionet publike të arsimit të lartë, të cilat janë hapur me propozim të përbashkët të të paktën dy ministrive, riorganizimi dhe mbyllja, si dhe bashkimi me një institucion tjetër të arsimit të lartë bëhet me propozim të po atyre ministrive.

3. Hapja e një institucioni të arsimit të lartë bëhet me plotësimin e standardeve akademike, sigurimin e mjeteve të nevojshme financiare për përfundimin e studimeve të filluara nga secili student i regjistruar dhe përmbushjen e kriterëve të tjera, të përcaktuara në këtë ligj apo akte të tjera nënligjore, të nevojshme për të siguruar cilësinë e programeve të planifikuara të studimeve, si dhe të veprimtarive të tjera të institucionit. Standardet, kriteret dhe procedurat për hapjen, riorganizimin, ndarjen, bashkimin ose mbylljen e institucioneve të



arsimit të lartë miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Dokumentacioni që duhet të përmbajë projekti i paraqitur nga institucioni për hapjen e tij, si dhe për fillimin e aktivitetit përcaktohet me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin.

Në rastin e refuzimit të një projekti të paraqitur, ministria përgjegjëse për arsimin informon aplikantin për vendimin dhe për shkaqet e marrjes së tij brenda një afati nëntëdhjetëditor nga data e aplikimit.

4. Për mbylljen, riorganizimin, ndarjen ose bashkimin me ndonjë institucion tjetër të arsimit të lartë kërkohet paraprakisht propozimi i Senatit Akademik dhe miratimi i Bordit të Administrimit. Në rastet kur iniciativa për mbylljen e institucionit ndërmerret nga ministri përgjegjës për arsimin, Senati Akademik dhe Bordi i Administrimit shprehin mendimin brenda një muaji.

5. Hapja e njërive kryesore të institucioneve të arsimit të lartë, riorganizimi ose mbyllja e tyre bëhen me urdhër të ministrit përgjegjës për arsimin, në bazë të propozimit të institucionit të arsimit të lartë, pas miratimit të Senatit Akademik dhe të Bordit të Administrimit.

6. Hapja, riorganizimi ose mbyllja e njërive bazë të institucioneve të arsimit të lartë bëhen me vendim të Senatit Akademik, në përfundim të vitit akademik, pas miratimit të Bordit të Administrimit. Institucioni i njofton vendimin e tij, brenda një afati tridhjetëditor, ministrisë përgjegjëse për arsimin.

7. Procedurat, që ndiqen për hapjen, mbylljen, riorganizimin dhe fillimin e veprimtarisë së një institucioni të arsimit të lartë, përcaktohen në udhëzimin përkatës të ministrit përgjegjës për arsimin.

Neni 31

Hapja dhe fillimi i veprimtarisë së institucionit të arsimit të lartë

1. Hapja e një institucioni të arsimit të lartë bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për arsimin, sipas përcaktimeve të nenit 30 të këtij ligji.

2. Leja për hapjen e një institucioni të arsimit të lartë përmban edhe detyrimin që, në rastin kur ai institucion ndërpret veprimtarinë e tij, të ofrojë mjetet e nevojshme financiare dhe mundësitë për përfundimin e studimeve të filluara, për të gjithë studentët që janë të regjistruar në atë institucion.

3. Institucioni i huaj i arsimit të lartë, i akredituar në një shtet tjetër, në kërkesën për lejen e hapjes është i detyruar të paraqesë pranë ministrisë përgjegjëse për arsimin dokumentin zyrtar që certifikon akreditimin.

4. Pas vendimit të Këshillit të Ministrave për hapjen e institucionit, ky i fundit fillon veprimtarinë e tij vetëm pas nxjerrjes së urdhrat të ministrit përgjegjës për arsimin për fillimin e veprimtarisë.

5. Leja e dhënë për hapjen bëhet e pavlefshme në rastet kur institucioni i arsimit të lartë nuk fillon veprimtarinë e tij brenda njëzet e katër muajve nga marrja e saj.

6. Një institucion i arsimit të lartë përfundon veprimtarinë e tij akademike, të përcaktuar në misionin e tij, vetëm në fund të vitit të akademik.

Neni 32

Raportimi

1. Institucionet e arsimit të lartë paraqesin, për çdo vit akademik, pranë ministrisë përgjegjëse, raportet vjetore për veprimtarinë e kryer, gjendjen financiare të institucionit, parashikimin për angazhimin e personelit akademik, tarifatat e shkollimit për vitin në vijim, informacion për gjurmimin e studentëve që kanë përfunduar studimet për secilin program studimi që ato ofrojnë, si dhe elemente të tjera të përcaktuara me udhëzim të ministrit përgjegjës.

2. Afatet për raportim përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin.

Neni 33

Statuti dhe rregullorja e institucioneve të arsimit të lartë

1. Statuti i një institucioni të arsimit të lartë përmban normat bazë, që rregullojnë veprimtarinë e tij.

2. Statuti hartohet dhe ndryshohet në përputhje me dispozitat e këtij ligji, si dhe aktet nënligjore në fuqi. Ai miratohet nga Senati Akademik i institucionit të arsimit të lartë dhe Bordi i Administrimit. Statuti i dërgohet ministrit përgjegjës për arsimin, i cili, brenda dy muajve, kryen kontrollin e ligjshmërisë së tij. Kur konstatohen mospërputhje të tij me ligjin, ministri ia kthen statutin për ripunim institucionit të arsimit të lartë. Kur ministri nuk ka vërejtje për ligjshmërinë e statutit ose nuk shprehet brenda afatit të mësipërm, statuti konsiderohet i miratuar.



Ndryshimet në statut miratohen me të njëjtat procedura.

3. Institucionet e arsimit të lartë dhe njësitë e tyre përbërëse rregullojnë veprimtarinë e tyre në rregulloret e tyre të brendshme, që hartohen dhe miratohen në përputhje me këtë ligj dhe sipas mënyrës së përcaktuar në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

4. Në statut, në përputhje me këtë ligj dhe me vendimin e hapjes së institucionit të arsimit të lartë, përcaktohen hollësisht: organizimi, strukturat përbërëse të tij, veprimtaritë e autoriteteve dhe organeve drejtuese, zgjedhja apo emërimi i tyre, nivelet e delegimit të kompetencave nga autoritetet drejtuese dhe administrative, periudhat e kryerjes së vlerësimit të brendshëm të strukturave ose programeve të studimit, detyrat dhe të drejtat e personelit akademik, ndihmësakademik, administrativ dhe të studentëve, si dhe çështje të tjera që rregullojnë veprimtarinë e institucionit.

Neni 34

Emri dhe stema e institucioneve të arsimit të lartë

1. Institucionet e arsimit të lartë kanë emrin zyrtar dhe stemën, të cilat përcaktohen në vendimin e hapjes së institucionit.

2. Emërtimet e llojit të institucionit të arsimit të lartë “universitet”, “kolegj universitar”, “akademi” dhe “kolegj profesional i lartë” nuk mund të përdoren dhe nuk mund të jenë pjesë e emrit të përveçëm të institucionit të arsimit të lartë.

3. Institucioni i arsimit të lartë i njofton ministrisë ndryshime të emrit ose stemës së institucionit. Ndryshimet e mësipërme miratohen me vendim të Senatit Akademik.

4. Nëse emri dhe stema e institucionit është e njëjtë me atë të një institucioni tjetër apo janë në kundërshtim me rendin e moralin publik apo me dispozitat e këtij ligji, ministri kërkon ndryshimin e tyre. Ministria përgjegjëse për arsimin mban regjistrin përkatës për këtë qëllim.

Neni 35

Hapja, mbyllja dhe riorganizimi i programeve të studimit në institucionet e arsimit të lartë

1. Hapja e programeve të studimit, mbyllja, si dhe riorganizimi i tyre në masën mbi 20 për qind të përmbajtjes së tyre, të shprehur në kredite, pas një

cikli të plotë studimi, miratohet nga ministri përgjegjës për arsimin, në bazë të kërkesës së institucionit të arsimit të lartë, bazuar në vlerësimin e nevojave për aftësi në tregun e punës dhe në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

2. Hapja e një programi të ri studimi në një institucion publik të arsimit të lartë bëhet me miratimin paraprak edhe të AKFAL-it, në të gjitha ato raste kur për hapjen e tij kërkohet financim nga Buxheti i Shtetit. Në rastet kur programi hapet pa miratimin e AKFAL-it, institucioni i arsimit të lartë merr përsipër mbulimin e shpenzimeve të programit të studimit në mënyrë të përhershme.

3. Ministri përgjegjës për arsimin refuzon kërkesën në rastet kur institucioni i arsimit të lartë nuk përmbush kushtet për hapjen e programit të studimit, ose nuk provon se është në gjendje të ofrojë garancitë e nevojshme financiare dhe infrastrukturën përkatëse për veprimtarinë e kërkuar.

4. Institucionet e arsimit të lartë, përpara fillimit të vitit akademik, njoftojnë zyrtarisht ministrinë përgjegjëse për arsimin për ndryshimet që u bëhen programeve të studimit, pas lejes së hapjes dhe akreditimit të tyre, shoqëruar me argumentimin përkatës, një vit para datës së fillimit të implementimit të programit të studimit.

5. Institucione të huaja të arsimit të lartë të njërit prej shteteve të Bashkimit Europian, Shteteve të Bashkuara të Amerikës, Kanadasë dhe Australisë mund të ofrojnë programe studimi ose formime profesionale të larta. Këto programe duhet të jenë të akredituara në shtetin e origjinës dhe të ofrohen në institucione shqiptare të akredituara të arsimit të lartë pas miratimit të tyre nga ministri përgjegjës për arsimin. Realizimi i programit kryhet me të njëjtat standarde, modalitete dhe personel akademik siç zhvillohet në vendin e origjinës të institucionit të huaj. Institucioni shqiptar i arsimit të lartë ka përgjegjësi për plotësimin e standardeve dhe realizimin e procesit akademik. Hapja e këtyre programeve i nënshtrohet paraprakisht procesit të vlerësimit dhe njohjes nga ASCAL dhe Bordi i Akreditimit, në përputhje me Kodin e Cilësisë, si dhe detyrimet e tjera ligjore.

6. Ministri përgjegjës për arsimin përcakton me udhëzim kriteret dhe dokumentacionin që duhet të përmbajë kërkesa për hapjen e programeve të reja të studimit, si dhe procedurat që ndiqen për hapjen e tyre.



7. Leja e dhënë për hapjen e programit të ri të studimit bëhet e pavlefshme në rastet kur institucioni i arsimit të lartë nuk e aktivizon programin brenda njëzet e katër muajve nga nxjerrja e urdhrit të hapjes.

8. Bazuar në mosrespektimin e kriterëve të ligjshmërisë dhe/ose të akreditimit të një programi studimi, ministri përgjegjës për arsimin urdhëron mbylljen e programit përkatës.

9. Institucioni i arsimit të lartë për programe studimi të akredituara mund të bëjë ndryshime profilizuese deri në masën 20 për qind dhe t'i reflektojë ato në diplomën e lëshuar prej tij. Miratimi i ndryshimeve bëhet nga Senati Akademik dhe për to njoftohet ministria përgjegjëse për arsimin e lartë jo më vonë se gjashtë muaj para fillimit të vitit akademik.

KREU V
ORGANIZIMI AKADEMIK DHE
ADMINISTRATIV I INSTITUCIONEVE TË
ARSIMIT TË LARTË

Neni 36
Organet dhe autoritetet drejtuese në
institucionet e arsimit të lartë

1. Organi më i lartë drejtues akademik është Senati Akademik. Organe të tjera akademike janë asambleja e personelit akademik dhe komisionet e përhershme.

2. Autoritetet drejtuese akademike janë rektori, drejtuesi i njësisë kryesore, drejtuesi i njësisë bazë.

3. Organi më i lartë drejtues administrativ është Bordi i Administrimit.

4. Autoritetet drejtuese administrative janë: administratori i institucionit dhe administratori i njësisë kryesore. Autoritet administrativ është administratori i njësisë bazë.

5. Organe kolegjiale të tjera janë: rektorati, dekanati, këshilli i etikës.

6. Institucionet e arsimit të lartë kanë të drejtë të krijojnë në strukturën e tyre autoritete dhe organe të tjera, në përputhje me misionin dhe veprimtaritë e institucionit, sipas përcaktimeve në statutin e tyre.

7. Në institucionet publike të arsimit të lartë anëtarët e Senatit Akademik dhe autoritetet drejtuese akademike zgjidhen, nëpërmjet një procesi të përgjithshëm zgjedhor, i cili zhvillohet çdo katër vjet. Anëtarët e Bordit të Administrimit zgjidhen sipas përcaktimeve të këtij ligji. Autoritetet

administrative përzgjidhen në përputhje me përcaktimet e këtij ligji.

8. Në institucionet jopublike të arsimit të lartë anëtarët e Senatit Akademik, autoritetet drejtuese akademike, anëtarët e Bordit të Administrimit dhe autoritetet administrative përzgjidhen/emërohen dhe shkarkohen sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe statutit të institucionit.

Seksioni 1
Organizimi akademik

Neni 37
Senati Akademik

1. Senati është organi kolegjial më i lartë akademik i institucionit të arsimit të lartë, përgjegjës për përmbushjen e misionit të tij.

2. Senati kryesohet nga rektori dhe mbledhet periodikisht.

3. Anëtarët e Senatit Akademik të institucioneve të arsimit të lartë zgjidhen nga asamblatë e personelit akademik të njësisë kryesore, përmes një votimi të përgjithshëm, për një mandat katërvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje, midis anëtarëve të personelit akademik me kohë të plotë, të vetëkandiduar.

4. Anëtarët e senatit në institucionet e arsimit të lartë i përkasin kategorisë “Profesor” ose kanë gradën shkencore “Doktor” (“PHD”), të fituar pranë universiteteve të vendeve anëtare të OECD-së ose BE-së, në mungesë të autoriteteve drejtuese me këtë titull dhe, për efekt të përfaqësimit, kategoria e tyre mund të zbresë, sipas përcaktimeve të bëra në statutin e institucionit. Në Senatin Akademik përfaqësohen edhe studentët në institucionet publike, në masën dhjetë për qind, ndërsa në institucionet jopublike përfaqësohen në masën e përcaktuar në statutin e institucionit.

5. Numri i anëtarëve, mënyra e funksionimit dhe përfaqësimi i njësisë kryesore në senat përcaktohen në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 38
Funksionet e Senatit Akademik

1. Funksionet e Senatit Akademik janë:

a) garanton autonominë e institucionit të arsimit të lartë, lirinë akademike, si dhe të drejtat e studentëve;



b) propozon planin strategjik të zhvillimit të institucionit të arsimit të lartë;

c) miraton statutin e institucionit të arsimit të lartë me dy të tretat e votave të anëtarëve të tij, pasi të jetë marrë miratimi paraprak i Bordit të Administrimit;

ç) harton strukturën e përgjithshme të institucionit të arsimit të lartë dhe i propozon Bordit të Administrimit numrin e personelit të institucionit në të gjitha nivelet;

d) miraton rregulloret e institucionit dhe aktet e tjera, sipas përcaktimeve të bëra në statut;

dh) miraton programet e reja të studimit, të kërkimit shkencor, ndryshimet si dhe mbylljen e tyre. Programet e reja të studimit duhet të jenë të mbështetura në projektbuxhetin vjetor të institucionit;

e) propozon mbylljen dhe riorganizimin e institucionit të arsimit të lartë, si dhe ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë me një institucion tjetër të arsimit të lartë;

ë) miraton hapjen, riorganizimin ose mbylljen e njësive të institucionit të arsimit të lartë mbi bazën e propozimeve të njësive kryesore dhe të njësive bazë. Në këto raste merr vlerësimin paraprak të Bordit të Administrimit;

f) miraton planin vjetor të veprimtarive akademike dhe kërkimore-shkencore;

g) miraton raportin e detajuar vjetor të veprimtarisë së institucionit, të hartuar nga rektorati, dhe ia përcjell atë ministrisë përgjegjëse për arsimin;

gj) zgjedh përfaqësuesit e tij në Bordin e Administrimit;

h) miraton paraprakisht planin buxhetor vjetor dhe atë afatmesëm të institucionit;

i) krijon Komisionin e Përhershëm për Promovimin e Personelit Akademik, për dhënien e titujve akademikë “Profesor i asociuar” dhe “Profesor”, kur institucioni plotëson kriteret ligjore, si edhe komisionet e tjera të përcaktuara në statutin e institucionit;

j) garanton sigurimin e brendshëm të cilësisë në institucionin e arsimit të lartë;

k) krijon mekanizmat për vlerësimin e veprimtarisë mësimore dhe kërkimore-shkencore të personelit akademik;

l) organizon mbledhjen e përbashkët, në bashkëpunim me Bordin e Administrimit, në fund të çdo viti akademik, ku diskutohet për veprim-

tarinë e mësimdhënies, kërkimit shkencor dhe atë financiare.

2. Kompetenca për ushtrimin e funksioneve të parashikuara në shkronjat “b”, “ç”, “e”, “ë” dhe “h”, të pikës 1, të këtij neni, në institucionet jopublike të arsimit të lartë, përcaktohen në statutet e tyre.

3. Funksione të tjera të Senatit Akademik përcaktohen në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 39

Rektori

1. Rektori është autoriteti më i lartë akademik i institucionit të arsimit të lartë, si dhe përfaqësuesi ligjor i tij për çështjet akademike dhe protokollare, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

2. Në institucionet publike të arsimit të lartë, ai zgjidhet nga anëtarët e asamblevetë personelit akademik të njësive kryesore dhe studentët. Votat e studentëve në përzgjedhjen e rektorit llogariten në masën dhjetë për qind të totalit të përgjithshëm të votave. Kandidatët për rektor vetëkandidohen.

3. Rektori në institucionet e arsimit të lartë mban titullin “Profesor” dhe mund të vijë nga radhët e personelit akademik të institucionit të arsimit të lartë ose dhe jashtë tij. Kriteret specifike përzgjedhëse të kandidatëve konkurrues përcaktohen në statutin e IAL-së përkatëse.

4. Rektori drejton Senatin Akademik dhe raporton para tij.

5. Rektori nënshkruan kontratat e punës të personelit akademik dhe ndihmës akademik në institucionet e arsimit të lartë.

6. Rektori i paraqet senatit planin strategjik të zhvillimit të institucionit.

7. Mandati i rektorit zgjat katër vjet. Ai shërben në detyrë për një mandat, me të drejtë rizgjedhjeje vetëm një herë. Pas përfundimit të mandatit, ai vazhdon të jetë anëtar i personelit të njësive bazë ku kryen veprimtarinë e tij akademike.

8. Presidenti i Republikës dekreton rektorët e institucioneve të arsimit të lartë, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

9. Në rastet e krijimit të një universiteti publik, Presidenti i Republikës emëron rektorin e tij për një mandat me kohëzgjatje njëvjeçare, me detyrë organizimin dhe zhvillimin e zgjedhjeve të përgjithshme të atij institucioni brenda këtij mandati. Në rastin e largimit të rektorit për shkaqe



ligjore ose mospërbushje të detyrës, ministri përgjegjës për arsimin komandon në detyrë një prej zëvendësrektorëve për një afat deri në gjashtë muaj, me qëllim organizimin e zgjedhjeve në institucion.

10. Në rastet e kryerjes së veprave penale flagrante ose të shkeljeve të rënda të ligjit, të pamundësisë për të kryer detyrën dhe për rastet e parashikuara në Kodin e Etikës së institucionit të arsimit të lartë, ministri pezullon rektorin dhe i propozon Presidentit të Republikës shkarkimin e tij, i cili shprehet brenda një muaji. Në rast se Presidenti i Republikës nuk shprehet brenda këtij afati, propozimi i ministrit konsiderohet i miratuar në heshtje. Pas dekretimit të shkarkimit, ministri shpall zgjedhje të parakohshme brenda gjashtë muajve nga data e shkarkimit.

11. Rektori i propozon ministrit përgjegjës për arsimin shkarkimin e autoritetit drejtues të njësisë kryesore të institucionit publik, në rastet e kryerjes së veprave penale flagrante ose të shkeljeve të rënda të ligjit, të pamundësisë për të kryer detyrën dhe për rastet e parashikuara në Kodin e Etikës së institucionit të arsimit të lartë. Ministri shprehet brenda një muaji. Rektori cakton njërin prej zëvendësve të autoritetit deri në zgjedhjen e autoritetit të ri brenda dy muajve nga data e shkarkimit. Rektori, menjëherë pas shkarkimit, shpall zgjedhje të parakohshme brenda gjashtë muajve nga data e shkarkimit.

12. Funksione të tjera të rektorit përcaktohen në statutin e institucionit.

Neni 40 Rektorati

1. Rektorati në institucionet e arsimit të lartë është organ kolegjal që drejtohet nga rektori dhe përbëhet nga:

- a) rektori;
- b) zëvendësrektori/ët;
- c) administratori i institucionit;
- ç) drejtuesit e njësive kryesore;
- d) autoritete të tjera, të përcaktuara në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

2. Institucionet e arsimit të lartë përcaktojnë në statutin e tyre numrin e zëvendësrektorëve, të cilët i përkasin kategorisë “Profesor” ose kanë gradën shkencore “Doktor” (“PHD”), të fituar pranë universiteteve të vendeve anëtare të OECD-së ose BE-së. Ata janë anëtarë të personelit akademik me kohë të plotë, të cilët emërohen dhe shkarkohen

nga rektori, pas miratimit në Senatin Akademik.

3. Rektorati harton planin strategjik të zhvillimit të institucionit, mbështetur në propozimet e njësive bazë dhe kryesore të institucionit, si dhe ato të administratorëve.

4. Funksionet e rektoratit përcaktohen në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 41

Asambleja e personelit akademik

1. Asambleja e personelit akademik përbëhet nga personeli akademik me kohë të plotë i njësive kryesore.

2. Asambleja e personelit akademik të njësive kryesore në institucionet e arsimit të lartë ka këto funksione:

- a) zgjedh rektorin e institucionit në institucionet publike të arsimit të lartë;
- b) zgjedh anëtarët e Senatit Akademik në institucionet publike të arsimit të lartë;
- c) zgjedh drejtuesin e njësive kryesore në institucionet publike të arsimit të lartë;
- ç) krijon dhe zgjedh anëtarët e komisioneve të përhershme të njësive kryesore.

3. Asambleja e personelit akademik mund të ushtrojë edhe kompetenca të tjera, sipas përcaktimeve në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 42

Drejtuesi i njësive kryesore

1. Drejtuesi i njësive kryesore është dekani i fakultetit, drejtori i institutit kërkimor-shkencor, kur instituti plotëson standardet si njësi kryesore, si dhe drejtori i kolegjit profesional të lartë, në rastet kur ky i fundit krijohet pranë institucioneve të arsimit të lartë të llojit universitet ose kolegji universitar.

2. Drejtuesi është autoriteti më i lartë akademik i njësive kryesore dhe përfaqësuesi i saj. Ai koordinon veprimtarinë e njësive bazë dhe organeve kolegjiale të njësive kryesore dhe zgjidh mosmarrëveshjet ndërmjet tyre.

3. Në institucionet publike të arsimit të lartë ai zgjidhet nga asambleja e personelit akademik të njësive kryesore dhe studentët. Votat e studentëve në përzgjedhjen e drejtuesit llogariten në masën dhjetë për qind të totalit të përgjithshëm të votave. Kandidati për drejtues vetëkandidohet. Ai është personel akademik i kategorisë “Profesor” dhe mund të vijë nga radhët e personelit akademik të



institucionit të arsimit të lartë ose dhe jashtë tij. Kriteret specifike përzgjedhëse të kandidatëve konkurrues përcaktohen në statutin e IAL-së përkatëse.

4. Mandati i drejtuesit zgjat katër vjet. Ai shërben në detyrë për një mandat, me të drejtë rizgjedhjeje vetëm një herë. Pas përfundimit të mandatit ai vazhdon të jetë anëtar i personelit të njësisë bazë ku kryen veprimtarinë e tij akademike.

5. Në institucionet publike të arsimit të lartë rektori emëron drejtues të njësisë kryesore kandidatin fitues të zgjedhjeve.

6. Në rastet e krijimit të një njësie të re kryesore në institucionet publike të arsimit të lartë, ose në rastet e krijimit të një institucioni të ri të arsimit të lartë, drejtuesi i saj emërohet nga rektori për një mandat me kohëzgjatje njëvjeçare, me detyrë organizimin dhe zhvillimin e zgjedhjeve të drejtuesit të njësisë kryesore dhe njësisë përbërëse, brenda kohëzgjatjes së mandatit.

7. Drejtuesi i njësisë kryesore i përcjell Senatit Akademik propozimet e njësisë bazë, shoqëruar me mendimet e tij.

8. Funksione të tjera të këtij autoriteti drejtues përcaktohen në statutin dhe rregulloret e institucioneve të arsimit të lartë.

9. Drejtuesi i njësisë kryesore i propozon rektorit shkarkimin e autoritetit drejtues të njësisë bazë në institucionet publike të arsimit të lartë në rastet e kryerjes së veprave penale flagrante ose të shkeljeve të rënda të ligjit, të pamundësisë për të kryer detyrën dhe për rastet e parashikuara në Kodin e Etikës së institucionit të arsimit të lartë. Rektori shprehet brenda një muaji. Zëvendësuesi i drejtuesit të njësisë bazë caktohet nga rektori, me propozimin e drejtuesit të njësisë kryesore. Rektori shpall zgjedhje të parakohshme brenda gjashtë muajve nga data e shkarkimit.

10. Drejtuesi i njësisë kryesore i propozon administratorit të institucionit shkarkimin e administratorit të njësisë kryesore.

Neni 43

Dekanati

1. Dekanati në institucionet e arsimit të lartë është organ kolegjal që drejtohet nga dekani dhe përbëhet nga:

- a) dekani;
- b) zëvendësdekanët;
- c) administratori i njësisë kryesore;

ç) drejtuesit e njësisë bazë;

d) autoritete të tjera të përcaktuara në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

2. Zëvendësdekanët janë anëtarë me kohë të plotë të personelit akademik. Ata emërohen dhe shkarkohen nga dekani, sipas përcaktimeve të bëra në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

3. Dekanati harton planin strategjik të zhvillimit të njësisë kryesore, mbështetur në propozimet e njësisë bazë të tij, si dhe ato të administratorit të njësisë kryesore.

4. Dekanati koordinon veprimtarinë e njësisë bazë.

5. Funksionet e dekanatit përcaktohen në statutin dhe rregulloret e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 44

Këshilli i etikës i institucionit

1. Këshilli i etikës ngrihet pranë institucioneve të arsimit të lartë. Ai promovon dhe shqyrton çështje që lidhen me etikën në veprimtarinë e procesit mësimor dhe atij kërkimor, si dhe në veprimtaritë e tjera institucionale.

2. Rregullat e organizimit dhe funksionimit të këshillit të etikës përcaktohen në statutet e institucioneve të arsimit të lartë, si dhe në rregulloret e tyre të brendshme.

Neni 45

Drejtuesi i njësisë bazë

1. Drejtuesi i njësisë bazë është drejtuesi i departamentit ose i qendrës kërkimore-shkencore. Ai është autoriteti drejtues akademik i asaj njësie dhe e përfaqëson atë. Në institucionet publike të arsimit të lartë ai zgjidhet nga asambleja e personelit akademik të njësisë bazë. Në institucionet jopublike të arsimit të lartë, ai zgjidhet ose emërohet sipas përcaktimeve në statutin e institucionit.

2. Në institucionet publike të arsimit të lartë drejtuesi i njësisë kryesore emëron drejtues të njësisë bazë kandidatin fitues të zgjedhjeve. Në rastet e krijimit të një njësie të re bazë në institucionet publike të arsimit të lartë, ose në rastet e krijimit të një institucioni të ri të arsimit të lartë, drejtuesi i saj emërohet nga dekani për një mandat me kohëzgjatje deri në zhvillimin e zgjedhjeve të drejtuesit të njësisë bazë.

3. Kandidati për drejtues vetëkandidohet dhe është personel akademik i kategorisë “Profesor”



ose ka gradën shkencore “Doktor” (“PHD”), të fituar pranë universiteteve të vendeve anëtare të OECD-së ose BE-së. Në rastet kur nuk ka kandidatë të kësaj kategorie, mund të kandidojë për drejtues edhe lektori, kur ky i fundit mban gradën shkencore “Doktor”. Kriteret të tjerapërzgjedhëse të kandidatëve konkurrues përcaktohen në statutin e IAL-së përkatëse.

4. Drejtuesi mund të shërbejë në detyrë për një mandat katërvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje vetëm një herë. Pas përfundimit të mandatit ai vazhdon të jetë anëtar i personelit të njësisë bazë ku kryen veprimtarinë e tij akademike. Bën përjashtim rasti kur, si rezultat i zbatimit të dispozitës së këtij paragrafi, nuk plotësohen kushtet e përcaktuara në pikën 3 të këtij neni.

5. Drejtuesi i propozon administratorit të institucionit shkarkimin e administratorit të njësisë bazë.

6.F unksionet e drejtuesit të njësisë bazë rregullohen në statutin dhe rregulloret e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 46

Komisionet e përhershme

1. Komisionet e përhershme janë organe kolegjiale, që kryejnë funksione në fushat e përcaktuara në statut, që lidhen kryesisht me kualifikimin shkencor dhe promovimin akademik, garantimin e standardeve të cilësisë të institucionit dhe programeve të studimit, me mbarëvajtjen e veprimtarisë së tij dhe marrëdhëniet me studentët, në përputhje me misionin dhe politikën e institucionit.

2. Komisionet e përhershme krijohen në nivel institucional dhe në nivel të njësisë kryesore. Ato përbëhen prej jo më pak se pesë anëtarësh.

3. Anëtarët e komisioneve të përhershme të institucionit të arsimit të lartë vetëkandidohen dhe zgjidhen nga Senati Akademik për një mandat dyvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje. Anëtarët e komisioneve të përhershme të njësisë kryesore në institucionet e arsimit të lartë vetëkandidohen dhe zgjidhen nga asambleja e personelit akademik të njësisë kryesore midis anëtarëve të saj, për një mandat dyvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje.

4. Në rastet kur institucioni i arsimit të lartë ofron dhënien e gradës shkencore “Doktor”, asambleja e personelit akademik të njësisë kryesorepërzgjedh nga personeli akademik i njësisë

kryesore përkatëse anëtarët e komisionit të përhershëm, që monitorojnë procesin për dhënien e gradës shkencore. Ata mbajnë titullin “Profesor” ose “Profesor i asociuar”. Anëtarët e këtij komisioni kanë mandat dyvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje.

5. Në rastet kur institucioni i arsimit të lartë plotëson kushtet për dhënien e titujve akademikë “Profesor” dhe “Profesor i asociuar”, Senati Akademik përzgjedh nga personeli akademik i njësisë kryesore anëtarët e Komisionit për Promovimin e Personelit Akademik. Ata mbajnë titullin “Profesor”. Anëtarët e këtij komisioni kanë mandat dyvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje.

6. Në përbërje të komisioneve të përhershme përfaqësohen dhe studentët, sipas përcaktimeve të statutit të institucionit të arsimit të lartë, me përjashtim të Komisionit për Dhënien e Gradës Shkencore “Doktor” dhe Komisionit për Promovimin e Personelit Akademik. Numri maksimal i anëtarëve të komisioneve dhe i vetë komisioneve, funksionet dhe organizimi i tyre përcaktohen në statutin dhe rregulloret e institucionit të arsimit të lartë.

Seksioni 2

Organizimi administrativ

Neni 47

Bordi i Administrimit

Bordi i Administrimit është organi më i lartë kolegjial administrativ, i cili garanton përmbushjen e misionit të institucionit të arsimit të lartë, mbarëvajtjen financiare dhe administrative të tij.

Neni 48

Përbërja dhe krijimi i Bordit të Administrimit

1. Bordi i Administrimit në institucionet publike të arsimit të lartë përbëhet nga shtatë anëtarë, të punësuar me kohë të pjesshme. Anëtarët, përfaqësues të IAL-së, përzgjidhen nga Senati Akademik i IAL-së për një mandat pesëvjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje, prej listave të propozuara nga institucioni i arsimit të lartë. Në listën e kandidatëve jepen të dhënat e individëve që vetëkandidojnë apo propozohen nga njësitë bazë të institucionit të arsimit të lartë apo institucioneve përkatëse. Anëtarët përfaqësues të ministrisë përgjegjëse për arsimin dhe njësisë së qeverisjes vendore janë



ekspertë të njohur nga fushat akademike, menaxheriale, ekonomike dhe juridike dhe emërohen përkatësisht nga ministri përgjegjës për arsimin dhe kryetari i njësisë së qeverisjes vendore, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

2. Përbërja e Bordit të Administrimit përcaktohet në varësi të planit buxhetor afatmesëm të institucionit publik të arsimit të lartë, të miratuar nga Bordi i Administrimit.

Nëse institucioni siguron vetë pesëdhjetë për qind ose më shumë të buxhetit afatmesëm, katër prej anëtarëve janë përfaqësues të IAL-së dhe tre janë përfaqësues të ministrisë përgjegjëse për arsimin.

Në rastet kur institucioni siguron vetë më pak se pesëdhjetë për qind të buxhetit afatmesëm, tre prej anëtarëve janë përfaqësues të IAL-së dhe katër janë përfaqësues të ministrisë përgjegjëse për arsimin.

Në rastet kur njësia e qeverisjes vendore, në territorin e së cilës zhvillon veprimtarinë institucioni i arsimit të lartë, kontribuon financiarisht, së paku në masën prej dhjetë për qind të buxhetit afatmesëm të IAL-së, atëherë një prej përfaqësuesve, që i takon ministrisë përgjegjëse për arsimin, përcaktohet nga njësia e qeverisjes vendore.

3. Niveli i kontributit financiar të ministrisë, të qeverisjes vendore dhe të vetë institucionit bazohet në planin buxhetor afatmesëm të institucionit, me marrëveshje midis tyre. Ky plan përditësohet çdo vit dhe në fund të vitit të tretë financiar bëhet rivlerësimi i financimit dhe përcaktimi i pjesëmarrjes së kontribuesve në Bordin e Administrimit.

4. Për institucionet e arsimit të lartë, të cilat gëzojnë status të veçantë, njëri prej anëtarëve, përfaqësues të ministrisë përgjegjëse për arsimin, emërohet nga ministri i linjës.

5. Bordi i Administrimit në institucionet jopublike të arsimit të lartë krijohet dhe funksionon sipas përcaktimeve të bëra në statutet e tyre.

6. Rektori, drejtuesit e njësisë kryesore, drejtuesit e njësisë bazë dhe administratorët nuk mund të jenë anëtarë të Bordit të Administrimit, por mund të ftohen të marrin pjesë në mbledhjet e tij.

Neni 49

Funksionet e Bordit të Administrimit në institucionet e arsimit të lartë

1. Bordi i Administrimit ka këto funksione kryesore:

a) garanton qëndrueshmërinë financiare të institucionit të arsimit të lartë dhe përmbushjen e misionit të tij;

b) me propozim të Senatit Akademik, miraton planin strategjik të zhvillimit të institucionit dhe mbikëqyr zbatimin e tij;

c) me propozim të Senatit Akademik, miraton buxhetin vjetor dhe atë afatmesëm të institucionit dhe mbikëqyr zbatimin e tyre;

ç) me propozim të Senatit Akademik, miraton numrin e personelit në të gjitha nivelet;

d) vlerëson paraprakisht mbylljen dhe riorganizimin e institucionit të arsimit të lartë, si dhe ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë me një institucion tjetër të arsimit të lartë;

dh) miraton paraprakisht hapjen, riorganizimin ose mbylljen e njësisë përbërëse të institucionit të arsimit të lartë;

e) jep mendim për projektregulloren e institucionit dhe miraton rregulloren financiare të tij;

ë) përcakton rregullat për shpërndarjen e të ardhurave që siguron institucioni nga ushtrimi i veprimtarive të tij, si dhe mbikëqyr përdorimin e burimeve të financimit;

f) është përgjegjës për caktimin e kriterëve e të procedurave për punësimin e administratorëve dhe personelit administrativ, mbështetur në aktet e institucionit të arsimit të lartë;

g) emëron dhe shkarkon administratorin e institucionit;

gj) miraton paraprakisht statutin e institucionit të arsimit të lartë, para se t'i përcillet Senatit Akademik;

h) miraton raportin e detajuar vjetor të veprimtarisë së institucionit, të hartuar nga rektorati.

2. Në institucionet publike të arsimit të lartë vendimet e Bordit të Administrimit, për përcaktimin e bërë në shkronjën “gj”, të pikës 1, të këtij neni, merren me jo më pak se tre të pestën e votave të anëtarëve.

3. Kompetencat për ushtrimin e funksioneve të parashikuara në shkronjat “b”, “c”, “ç”, “d” dhe



“dh”, të pikës 1, të këtij neni, në institucionet jopublike të arsimit të lartë, përcaktohen në statutet e tyre.

4. Funksione të tjera të Bordit të Administrimit përcaktohen në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 50

Mbarimi i parakohshëm i mandatit të autoriteteve drejtuese dhe anëtarëve të zgjedhur të organeve drejtuese të institucionit publik të arsimit të lartë

1. Mandati i autoritetit ose i anëtarit të zgjedhur mbaron para kohe në rastet:

- a) kur dënohet me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një vepre penale;
- b) kur anëtari i organit ose autoriteti jep dorëheqjen;
- c) e pamundësisë për të kryer detyrën;
- ç) e shkeljeve të rënda të ligjit;
- d) e tjera të parashikuara në statutin e institucionit të arsimit të lartë;
- dh) e ndryshimit të raporteve të përfaqësimit në organin drejtues.

2. Shkarkimi i anëtarëve të Bordit të Administrimit bëhet nga ministri përgjegjës për arsimin, me propozimin e organit që i zgjedh apo emëron.

3. Shkarkimi për secilin autoritet apo anëtar bëhet sipas procedurave të parashikuara në statutin e institucionit të arsimit të lartë, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji.

4. Në rast mbarimi të parakohshëm të mandatit të autoriteteve dhe anëtarëve të zgjedhur të organeve, mandati i anëtarit të ri të zgjedhur të organit drejtues është plotësues.

Neni 51

Administratori i institucionit të arsimit të lartë

1. Administratori është autoriteti më i lartë administrativ dhe përgjegjës për mirëfunksionimin financiar të institucionit. Ai është përfaqësues ligjor i institucionit të arsimit të lartë për çështjet financiare dhe administrative, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

2. Në institucionet publike të arsimit të lartë, ai përzgjidhet me konkurs të hapur, sipas kritereve të përcaktuara nga Bordi i Administrimit. Lista e kandidaturave që plotësojnë kriteret miratohet nga

Senati Akademik. Emërimi i administratorit bëhet nga Bordi i Administrimit. Në institucionet jopublike të arsimit të lartë administratori emërohet dhe shkarkohet sipas përcaktimeve në statutin e institucionit.

3. Administratori i institucionit publik të arsimit të lartë shkarkohet nga Bordi i Administrimit me 2/3 e votave të anëtarëve të tij.

4. Administratori duhet të ketë arsim të lartë, së paku në nivelin “Master i shkencave” në fushën e drejtësisë ose ekonomisë dhe përvojë pune së paku shtatë vjet në këto fusha.

5. Administratori nuk mund të ushtrojë asnjë funksion tjetër, akademik apo administrativ.

6. Administratori i raporton për veprimtarinë e tij Bordit të Administrimit dhe Senatit Akademik, sipas përcaktimeve të statutit të institucionit të arsimit të lartë.

Neni 52

Funksionet e administratorit

1. Administratori kryen këto funksione:

a) harton projektbuxhetin vjetor, mbi bazën e propozimeve të njërive kryesore dhe të njërive bazë, mbështetur në planin strategjik të zhvillimit të institucionit dhe në planin buxhetor afatmesëm të tij;

b) propozon kriteret për administrimin e burimeve financiare dhe materiale, të cilat ia paraqet për miratim Bordit të Administrimit dhe mbikëqyr shpërndarjen e zbatimit e tyre;

c) ndjek dhe kontrollon zbatimin e buxhetit vjetor të institucionit të arsimit të lartë në strukturat e varësisë së tij;

ç) zbaton të gjitha vendimet e Bordit të Administrimit dhe të Senatit Akademik me karakter financiar dhe administrativ;

d) i paraqet Bordit të Administrimit dhe Senatit Akademik raportin mbi veprimtarinë financiare të institucionit të arsimit të lartë, në përfundim të vitit akademik;

dh) bashkëpunon me strukturat dhe autoritetet e tjera të institucionit të arsimit të lartë për çështje të administrimit të përditshëm;

e) emëron dhe shkarkon administratorët e njërive kryesore dhe njërive bazë pas miratimit të Bordit të Administrimit;

ë) plotëson kërkesat e rektorit, me qëllim përmbushjen e nevojave akademike, administrative dhe financiare.



2. Funksione të tjera të administratorit përcaktohen në statut dhe në rregulloret e institucionit.

Neni 53

Administratori i njësisë kryesore

1. Administratori i njësisë kryesore është përgjegjës për mirëfunksionimin financiar dhe administrativ të saj.

2. Në institucionet publike të arsimit të lartë, ai zgjidhet me konkurs, sipas procedurave dhe kritereve të përcaktuara nga Bordi i Administrimit. Në institucionet jopublike të arsimit të lartë administratori emërohet sipas kritereve të përcaktuara në statutin e institucionit.

3. Administratori i njësisë kryesore duhet të ketë formim universitar, së paku në nivelin “Master i shkencave” në fushën e drejtësisë ose ekonomisë dhe përvojë pune, së paku pesë vjet në këto fusha.

4. Administratori i njësisë kryesore nuk mund të ushtrojë asnjë funksion tjetër, akademik apo administrativ.

5. Administratori i njësisë kryesore i raporton për veprimtarinë e tij administratorit të institucionit të arsimit të lartë, si dhe informon drejtuesin e njësisë kryesore, sipas përcaktimeve në aktet e institucionit të arsimit të lartë.

6. Administratori i njësisë kryesore propozon shkarkimin e administratorëve të njësive bazë.

Neni 54

Funksionet e administratorit të njësisë kryesore në institucionet e arsimit të lartë

1. Funksionet e administratorit të njësisë kryesore janë:

a) realizon administrimin e përditshëm financiar të njësisë kryesore;

b) mbikëqyr dhe kontrollon veprimtarinë financiare të njësisë kryesore;

c) plotëson kërkesat e drejtuesit të njësisë kryesore, me qëllim përmbushjen e nevojave akademike, administrative dhe financiare;

ç) bashkëpunon me autoritetet dhe organet drejtuese të njësisë kryesore për çështjet themelore të administrimit të saj.

2. Funksione të tjera të administratorit përcaktohen në statut dhe në rregulloret e institucionit.

Neni 55

Administratori i njësisë bazë në institucionet e arsimit të lartë

1. Administratori i njësisë bazë është përgjegjës për mirëfunksionimin financiar të saj. Ai ushtron veprimtari mbështetëse në funksion të realizimit të misionit të një ose më shumë njësive bazë. Bordi i Administrimit, me kërkesë të njësisë bazë, propozon përfshirjen ose jo të këtij autoriteti në strukturën e institucionit. Në rastet kur parashikohet ekzistenca e këtij autoriteti, Bordi i Administrimit mund të përcaktojë, në varësi të madhësisë dhe kapacitetit financiar të institucionit, numrin e njësive që mund të administrohen nga një administrator.

2. Në institucionet publike të arsimit të lartë, ai zgjidhet nga administratori i institucionit, sipas procedurave dhe kritereve të përcaktuara nga Bordi i Administrimit. Në institucionet jopublike të arsimit të lartë administratori emërohet sipas kritereve të përcaktuara në statutin e institucionit.

3. Administratori i njësisë bazë duhet të ketë formim universitar, së paku në nivelin “Master i shkencave”, në fushën e drejtësisë ose ekonomisë dhe përvojë pune së paku tre vjet në këto fusha.

4. Administratori i njësisë bazë nuk mund të ushtrojë asnjë funksion tjetër, akademik apo administrativ.

5. Administratori i njësisë bazë i raporton për veprimtarinë e tij administratorit të njësisë kryesore dhe drejtuesit të njësisë bazë, sipas përcaktimeve në aktet e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 56

Funksionet e administratorit të njësisë bazë në institucionet e arsimit të lartë

1. Funksionet e administratorit të njësisë bazë janë:

a) administron fondet e njësisë/njësive bazë;

b) zbaton vendimet e administratorit të njësisë kryesore për mënyrën e ndarjes së të ardhurave të krijuara nga njësia/njësitë bazë;

c) plotëson kërkesat e drejtuesit të njësisë bazë, me qëllim përmbushjen e nevojave akademike, administrative dhe financiare.

2. Funksione të tjera të administratorit të njësisë bazë përcaktohen në statut dhe në rregulloret e institucionit të arsimit të lartë.



KREU VI
PERSONELI I INSTITUCIONEVE TË
ARSIMIT TË LARTË

Neni 57

Personeli i institucioneve të arsimit të lartë

1. Personeli i institucioneve të arsimit të lartë përbëhet nga personeli akademik, personeli ndihmësakademik dhe personeli administrativ.

2. Personeli i institucioneve të arsimit të lartë mund të jetë i punësuar me kontratë, me kohëzgjatje të pacaktuar ose të caktuar, si edhe me angazhim me kohë të plotë ose me kohë të pjesshme.

3. Të drejtat dhe detyrimet e personelit të institucioneve të arsimit të lartë përcaktohen në statutet dhe aktet e brendshme të tyre, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi.

Neni 58

Statusi i personelit akademik

1. Personeli akademik gëzon status dhe trajtim të veçantë. Statusi dhe trajtimi i veçantë propozohen nga ministri përgjegjës për arsimin, pasi ka marrë mendimin nga KALKSH-i, dhe miratohet nga Këshilli i Ministrave.

2. Institucionet publike të arsimit të lartë mund të kontribuojnë në trajtimin e veçantë financiar të personelit akademik, krahas përfitimeve nga Buxheti i Shtetit.

3. Aspekte të trajtimit të veçantë, si dhe përfitime të tjera të personelit akademik të institucioneve të arsimit të lartë përcaktohen nga Bordi i Administrimit.

Neni 59

Kategoritë e personelit akademik

1. Personeli akademik në institucionet e arsimit të lartë kryen veprimtari të mësimdhënies, të kërkimit shkencor, shërbime për mbështetje dhe zhvillim të institucionit të arsimit të lartë, këshillim për studentët si dhe veprimtari të tjera.

2. Personeli akademik mund të jetë me orientim mësimor dhe/ose kërkimor-shkencor. Personeli akademik në institucionet e arsimit të lartë, sipas rolit dhe veprimtarisë që kryen, kategorizohet në:

- a) profesorë;
- b) lektorë;
- c) asistent-lektorë.

3. Në kategorinë “Profesorë” përfshihen anëtarët e personelit akademik, titullarë të lëndëve ose moduleve dhe udhëheqës të veprimtarisë kërkimore-shkencore. Anëtarët e personelit akademik të kësaj kategorie mbajnë titujt akademikë “Profesor” ose “Profesor i asociuar”. Kjo kategori punësohet me kontratë me kohëzgjatje të pacaktuar.

4. Në kategorinë “Lektorë” përfshihen anëtarët e personelit akademik, që zhvillojnë veprimtari mësimore dhe kërkimore-shkencore. Në këtë kategori përfshihen anëtarët e personelit akademik që mbajnë gradën shkencore “Doktor”, kanë së paku tre vite eksperiencë në mësimdhënie para ose pas fitimit të kësaj grade dhe përmbushin kriteret e përcaktuara në statutin e institucionit të arsimit të lartë. Kjo kategori punësohet me kontratë me kohëzgjatje të pacaktuar.

5. Në kategorinë “Asistent-lektorë” përfshihen anëtarët e personelit akademik që zhvillojnë veprimtari mësimore-kërkimore. Asistent-lektorët duhet të kenë së paku diplomën “Master i shkencave” dhe të përmbushin kriteret e përcaktuara në statutin e institucionit të arsimit të lartë. Asistent-lektori punësohet me kontratë me kohëzgjatje të caktuar.

6. Personeli akademik, që angazhohet në mësimdhënie, duhet të ketë së paku kualifikim të ciklit pasardhës. Në kolegjet profesionale të larta, personeli akademik duhet të ketë fituar së paku diplomën “Master profesional”.

7. Raportet ndërmjet veprimtarive të ndryshme për personelin akademik, të përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, përcaktohen nga institucioni i arsimit të lartë.

8. Ngarkesa e plotë mësimore për personelin akademik në institucionet publike të arsimit të lartë përcaktohet nga institucioni, në përputhje me udhëzimin përkatës të ministrit përgjegjës për arsimin. Në institucionet jopublike ngarkesa minimale përcaktohet nga vetë institucioni.

Neni 60

Titujt akademikë

1. Titujt akademikë “Profesor” dhe “Profesor i asociuar” jepen nga institucionet e arsimit të lartë, të llojit “universitet”, të cilët:

a) ushtrojnë veprimtari akademike dhe kërkimore-shkencore, në mënyrë të vazhdueshme, për jo më pak se dhjetë vjet;



b) janë institucione të akredituara;

c) kanë të punësuar si personel akademik jo më pak se tetëmbëdhjetë anëtarë të personelit akademik që mbajnë titullin “Profesor”, me kohë të plotë, me kontratë me kohëzgjatje të pacaktuar. Në çdo rast, universiteti duhet të ketë të paktën pesë pedagogë me kohë të plotë që mbajnë titullin profesor në çdo fakultet;

ç) ofrojnë studimet e doktoratës apo specializime afatgjata;

d) përmbushin kritere të tjera shtesë, të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

2. Lista e institucioneve të arsimit të lartë, që përmbushin kriteret për dhënien e titujve akademikë, publikohet zyrtarisht çdo vit akademik nga ministria përgjegjëse.

3. Standardet shtetërore për fitimin e titujve “Profesor” dhe “Profesor i asociuar” përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Institucionet e arsimit të lartë me status të veçantë, me veprimtari në fushën e arteve, sporteve, rendit dhe mbrojtjes, mund të japin tituj të tjerë, veç atyre të parashikuar në pikën 1, të këtij neni, ekuivalent me to, sipas parashikimeve në vendimin përkatës të Këshillit të Ministrave.

Neni 61

Fitimi i titujve akademikë

1. Për fitimin e titullit “Profesor i asociuar” mund të aplikojë personeli akademik që gëzon gradën shkencore “Doktor”, prej së paku pesë vitesh, është personel akademik i kategorisë “Lektor” dhe përmbush standardet shtetërore për fitimin e titullit. Për fitimin e titullit “Profesor” mund të aplikojë personeli akademik që gëzon prej së paku pesë vjetësh titullin “Profesor i asociuar”, si dhe përmbush standardet shtetërore për fitimin e titullit.

2. Personeli akademik i institucioneve të arsimit të lartë, të cilat nuk përmbushin kriteret për dhënien e titujve akademikë, si dhe personat, të cilët nuk janë personel akademik pranë ndonjë institucioni, por përmbushin standardet për fitimin e titujve, paraqesin kërkesën pranë një institucioni, i cili përmbush kriteret për dhënien e titujve.

3. Kandidati për fitimin e titullit “Profesor i asociuar” ose “Profesor” paraqet dosjen pranë drejtuesit të njësisë kryesore. Dosja e kandidatit i përcillet senatit akademik, pas paraqitjes dhe vlerësimit në njësinë bazë. Senati i kalon dosjen

Komisionit të Përhershëm për Promovimin e Personelit Akademik, i cili merr vendimin përfundimtar pas vendimit të jurisë mbi përmbushjen e standardeve. Titulli regjistrohet në regjistrin shtetëror të gradave shkencore dhe titujve akademikë pranë ministrisë përgjegjëse për arsimin. Titulli akademik lëshohet nga institucioni dhe firmoset nga rektori.

4. Në rast vlerësimi negativ të kërkesës për fitimin e titujve akademikë nga Komisioni i Përhershëm për Promovimin e Personelit Akademik, kandidatit i lind e drejta të ripërsërisë kërkesën pas një periudhekohe jo më të shkurtër se dy vjet.

5. Personelit akademik, që mban titullin “Profesor”, pas daljes në pension, në vlerësim të veprimtarisë së spikatur akademike, me propozim të njësisë bazë ku ka zhvilluar karrierën e tij dhe me vendim të Senatit Akademik, i akordohet titulli “Profesor emeritus”.

Neni 62

Personeli akademik i ftuar

1. Njësitë bazë të institucioneve të arsimit të lartë kanë të drejtë të kërkojnë të punësohen me kontratë për periudha të shkurtra kohe studiuës, personalitete, artistë vendas ose të huaj.

2. Për për zgjedhjen e personelit akademik të ftuar ndërthuren kualifikimet e tyre me nevojën e njësisë bazë për veprimtari mësimdhënieje ose kërkimore-shkencore.

3. Personeli i ftuar punësohet sipas përcaktimeve në statutin dhe rregulloret e institucionit të arsimit të lartë.

4. Shpenzimet për personelin akademik të ftuar përballohen nga të ardhurat e institucionit.

Neni 63

Viti akademik sabatik

Personeli akademik i kategorisë “Lektor” dhe “Profesor”, me miratim të njësisë bazë ku zhvillon veprimtarinë akademike, ka të drejtë të shkëputet nga angazhimet e institucionit, një herë në shtatë vjet, për periudha kohe deri në një vit, për të punuar për përparimin e tij akademik. Mënyra e rregullimit të marrëdhënieve juridike ndërmjet palëve për këtë periudhë përcaktohet në statutin e institucionit të arsimit të lartë.



Neni 64

Punësimi i personelit akademik

1. Kriteret e punësimit të personelit akademik me kohë të plotë përcaktohen nga njësisia bazë, bazuar në nevojat e kësaj të fundit, dhe miratohen nga rektori. Konkursi në institucionet publike të arsimit të lartë drejtohet nga një komision *ad hoc*, i përbërë në shumicë nga përfaqësues të njësisë bazë përkatëse. Rregullat dhe procedurat për përzgjedhjen e anëtarëve të komisionit *ad hoc*, si edhe të përzgjedhjes së personelit akademik caktohen në statutin e IAL-së. Në institucionet jopublike kriteret, rregullat dhe procedurat për punësimin e personelit akademik përcaktohen në statutin e institucionit.

2. Personeli akademik i punësuar me kohë të plotë në një institucion të arsimit të lartë nuk mund të punësohet si personel akademik me kohë të plotë në një institucion tjetër të arsimit të lartë, brenda dhe jashtë vendit. Ai mund të angazhohet me kohë të pjesshme vetëm në një institucion tjetër të arsimit të lartë, me miratimin e drejtuesit të njësisë bazë dhe të rektorit, si dhe në marrëveshje mes institucioneve. Pjesëmarrja e personelit akademik në projekte, konsulenca, botime dhe shërbime që realizohen në institucionin e arsimit të lartë, ku ai është i punësuar me kohë të plotë, nuk konsiderohet si dpunësim brenda institucionit.

Neni 65

Kohëzgjatja e punësimit të personelit akademik

1. Personeli akademik, që mban titullin “Profesor”, shërben në detyrë deri në moshën 68 vjeç, me përjashtim të rastit kur, me kërkesën e tij, largohet nga detyra. Mbështetur mbi nevojat e institucionit të arsimit të lartë dhe me pëlqimin e tij, ai mund të shërbejë në detyrë edhe pas moshës së lartpërmendur, përmes kontratave me kohëzgjatje deri në një vit, të përsëritshme, sipas përcaktimeve në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

2. Personeli akademik, që mban titullin “Profesor i asociuar”, shërben në detyrë deri në moshën 65 vjeç. Mbështetur mbi nevojat e institucionit të arsimit të lartë dhe me pëlqimin e tij, ai mund të shërbejë në detyrë edhe pas moshës së lartpërmendur, përmes kontratave me kohëzgjatje deri në një vit, të përsëritshme, sipas përcaktimeve në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

3. Personeli akademik i kategorisë “Profesor” mund të shkëputet përkohësisht nga institucioni i arsimit të lartë, për një periudhë maksimale prej pesë vjetësh, për t’u angazhuar në detyra të rëndësishme shtetërore dhe politike. Për periudhën e shkëputjes mund të zëvendësohet nga personel akademik i punësuar me kontratë me afat të caktuar. Pas përfundimit të detyrës, me kërkesë të tij, anëtar i personelit akademik rikthehet në vendin e mëparshëm të punës ose në një vend të barasvlershëm.

Neni 66

Personeli ndihmësakademik

1. Personeli ndihmësakademik ndahet në personel ndihmësakademik me karakter mësimor dhe ndihmësakademik me karakter administrativ.

2. Personeli ndihmësakademik me karakter mësimor ndihmon në realizimin dhe mbështetjen e veprimtarive të mësimdhënies dhe/ose të kërkimit shkencor. Ai është pjesë e njësisë bazë dhe shërben për mbështetjen e veprimtarive të kësaj të fundit. Në këtë kategori futen laborantët dhe teknikët, si dhe personel tjetër, sipas përcaktimeve të bëra në aktet e brendshme të institucionit.

3. Personeli ndihmësakademik me karakter administrativ ndihmon në realizimin dhe mbështetjen e veprimtarive të mësimdhënies dhe /ose të kërkimit shkencor dhe/ose të zhvillimit të institucionit të arsimit të lartë në nivel njësie bazë, njësie kryesore ose në nivel institucional. Në këtë kategori bëjnë pjesë personeli i përcaktuar në aktet e brendshme të institucionit.

4. Kriteret e punësimit të personelit ndihmësakademik, me kohë të plotë, propozohen nga njësisia së cilës ky personel i shërben, bazuar në nevojat e kësaj të fundit. Konkursi në institucionet e arsimit të lartë drejtohet nga një komision *ad hoc*, i përbërë në shumicë nga përfaqësues të njësisë përkatëse.

Rregullat dhe procedurat për përzgjedhjen e anëtarëve të komisionit *ad hoc*, si edhe të përzgjedhjes së personelit ndihmësakademik caktohen në aktet e brendshme të IAL-së.

Neni 67

Personeli administrativ

1. Kategoritë e personelit administrativ dhenivelet e pagave miratohen nga Bordi i Administrimit të institucionit të arsimit të lartë, sipas legjislacionit në fuqi.



2. Institucionet e arsimit të lartë përcaktojnë në statutin dhe rregulloret e tyre procedurat e vlerësimit të punës së personelit administrativ, politikat e motivimit, shpërblimit, zhvillimit e trajnimit të tij, si edhe procedurat për masat disiplinore.

3. Punësimi i personelit administrativ në institucionet publike të arsimit të lartë bëhet me konkurs publik. Kriteret e punësimit përcaktohen në statutet dhe rregulloret e brendshme të institucioneve.

Neni 68

Masat disiplinore për personelin akademik

1. Masat disiplinore përcaktohen në përputhje me statutin dhe aktet e tjera të IAL-së.

2. Largimi nga detyra i personelit akademik të IAL-së bëhet nga rektori i institucionit, me propozimin e drejtuesit të njësisë bazë, ku personeli akademik zhvillon veprimtarinë e tij dhe pas miratimit të komisionit *ad hoc*, të ngritur nga Senati Akademik, në rastet e shkeljeve të rënda dhe të përsëritura të ligjit, sipas përcaktimeve në statut dhe në aktet e tjera të IAL-së.

KREU VII

ORGANIZIMI I STUDIMEVE NË INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË

Neni 69

Format e studimeve dhe pranimit në institucionet e arsimit të lartë

1. Format e studimeve në institucionet e arsimit të lartë janë:

- a) studime me kohë të plotë;
- b) studime me kohë të zgjatur.

2. Studimet me kohë të zgjatur mund të ofrohen në programet e studimit një deri në dyvjeçare me karakter profesional, programet e ciklit të dytë “Master profesional” dhe programet e ciklit të tretë “Master ekzekutiv”. Programet e studimit, që japin të drejtën e ushtrimit të një profesioni të rregulluar, organizohen vetëm në formën e studimeve me kohë të plotë.

3. Pranimet e studentëve në institucionet e arsimit të lartë në të gjitha programet e studimit bëhen me vendim të institucioneve, në përputhje me standardet shtetërore, të kapaciteteve akademike dhe infrastrukturore. Këto standarde verifikohen dhe certifikohen nga ministria

përgjegjëse për arsimin, përpara deklarimit të kuotave të pranimit nga të gjitha institucionet e arsimit të lartë.

Neni 70

Ciklet dhe programet e studimeve

1. Institucionet e arsimit të lartë ofrojnë programe të studimeve, të organizuara në module dhe të vlerësuara në kredite, në përputhje me Sistemin Europian të Transferimit të Krediteve (ECTS).

2. Sasia normale e krediteve të grumbulluara gjatë një viti akademik nga një student është 60 kredite.

3. Programet e studimeve hartohen nga njësitë bazë të institucioneve të arsimit të lartë dhe miratohen në senatet e tyre akademike.

4. Programet e studimeve në institucionet e arsimit të lartë organizohen në tri cikle të njëpasnjëshme: cikli i parë, cikli i dytë dhe cikli i tretë, referuar niveleve 6-8 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve. Institucionet e arsimit të lartë ofrojnë dhe diploma profesionale, referuar nivelit 5 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve.

5. Institucionet e arsimit të lartë shpallin publikisht programet e hapura dhe ato të akredituara të studimeve, para fillimit të aplikimeve për pranimin e studentëve.

Neni 71

Programet e studimit në institucionet e arsimit të lartë

1. Institucionet e arsimit të lartë ofrojnë programe studimi në cikle të ndryshme në varësi të llojit të institucionit, si dhe programe me karakter profesional të lartë dhe programe të formimit të vazhduar në fushat ku ato plotësojnë kriteret dhe përmbushin standardet shtetërore.

2. Elementet, që duhet të përmbajnë programet e studimit, të ofruara nga institucionet e arsimit të lartë, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Institucionet e arsimit të lartë përcaktojnë në statut dhe rregullore elemente të hollësishme për programet e studimeve që ato ofrojnë.



Neni 72

Programet e studimit me karakter profesional

1. Institucionet e arsimit të lartë mund të ofrojnë programe studimi me karakter profesional, pas arsimit të mesëm, me 60 ose 120 kredite formimi, referuar nivelit 5 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve. Kohëzgjatja e tyre normale është një ose dy vite akademike dhe në përfundim lëshohet respektivisht “Certifikatë profesionale” ose “Diplomë profesionale” në fushën e arsimit të kryer.

2. Kreditet e grumbulluara gjatë studimeve profesionale të larta mund të transferohen në studimet e ciklit të parë, që referohet në nivelin 6 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve, sipas kritereve të përcaktuara nga institucionet e arsimit të lartë.

Neni 73

Programet e ciklit të parë të studimeve

1. Programet e ciklit të parë të studimit, referuar nivelit 6 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve, organizohen me jo më pak se 180 kredite europiane (ECTS) dhe kohëzgjatja normale e tyre është tri vite akademike.

2. Studentët në programet e ciklit të parë të studimeve diplomohen me provim të përgjithshëm përfundimtar ose punim diplome. Institucionet e arsimit të lartë përcaktojnë në rregulloren e tyre pragun e notës mesatare, që i jep të drejtë studentit të ciklit të parë të diplomohet, duke përgatitur dhe mbrojtur një punim diplome.

3. Në përfundim të programeve të ciklit të parë lëshohet diploma “Bachelor” në fushën e arsimit të kryer.

Neni 74

Pranimi në ciklin e parë të studimeve

1. Pranimi në programet e studimit të ciklit të parë është i mundur për çdo kandidat që ka përfunduar me sukses ciklin e arsimit të mesëm dhe që plotëson kriterin e notës mesatare të përcaktuar çdo vit me vendim të Këshillit të Ministrave.

2. Institucionet e arsimit të lartë mund të vendosin edhe kritere shtesë pranimi për përzgjedhjen e kandidatëve, të cilat shpallen nga institucioni i arsimit të lartë dhe vihen në

dispozicion të Qendrës së Shërbimeve Arsimore dhe ministrisë përgjegjëse për arsimin.

3. Në fillim të vitit akademik, institucionet e arsimit të lartë dërgojnë në Qendrën e Shërbimeve Arsimore listën e studentëve të regjistruar.

Neni 75

Programet e ciklit të dytë të studimeve

1. Cikli i dytë i studimeve përfshin programet e studimit “Master i shkencave”, “Master i arteve” dhe “Master profesional”, referuar nivelit 7 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve.

2. Të gjitha kriteret dhe modalitetet e fitimit të diplomave “Master i arteve” janë të njëjta me ato për fitimin e diplomës “Master i shkencave”, me ndryshimin që diploma “Master i arteve” lëshohet nga institucione të arsimit të lartë, që ofrojnë formime në fushën e arteve.

3. Programet e studimit “Master i shkencave” pajisin të diplomuarit me njohuri të thelluara teorike, si edhe me aftësim për kërkim shkencor në një fushë të caktuar. Këto programe organizohen në:

a) programe që realizohen me jo më pak se 120 kredite formimi në vijim të ciklit të parë dhe me kohëzgjatje normale dy vite akademike;

b) programe të integruara të studimeve të ciklit të dytë, që realizohen me 300 dhe 360 kredite dhe me kohëzgjatje normale respektivisht pesë dhe gjashtë vite akademike. Programet e integruara të studimeve të ciklit të dytë ofrohen në fushat e drejtësisë, mjekësisë, të stomatologjisë, të farmacisë, të veterinarisë e të arkitekturës. Këshilli i Ministrave përcakton fusha të tjera, në të cilat mund të ofrohen programet e integruara të studimeve të ciklit të dytë.

4. Programet e studimit “Master i arteve” pajisin të diplomuarit me njohuri të thelluara, teorike dhe praktike, në fushën e arteve. Këto programe realizohen me jo më pak se 120 kredite formimi në vijim të ciklit të parë dhe me kohëzgjatje normale dy vite akademike.

5. Studimet e ciklit të dytë “Master i shkencave” përmbillen me punim diplome dhe në përfundim të tyre lëshohet diplomë “Master i shkencave” në fushën e arsimit të kryer.

6. Programet e studimeve “Master profesional” pajisin të diplomuarit me njohuri të thelluara, profesionale në një fushë të caktuar. Këto programe organizohen me 60 ose 120 kredite dhe



kohëzgjatja normale e tyre është një vit ose dy vite akademike. Studimet e ciklit të dytë “Master profesional” përmbillen me provim përfundimtar formimi ose punim diplome dhe në përfundim të tyre lëshohet diplomë “Master profesional” në fushën e arsimimit të kryer.

Neni 76

Pranimi në programet e ciklit të dytë të studimeve

1. Pranimi në programet e ciklit të dytë të studimeve është i mundur për kandidatët që kanë përfunduar një program studimi të ciklit të parë dhe plotësojnë kriteret e pranimit të institucionit të arsimit të lartë ku ata aplikojnë.

2. Pranimi në programet e integruara të studimeve është i mundur për kandidatët që plotësojnë kriteret e përcaktuara në pikën 1, të nenit 74, të këtij ligji.

3. Kriteret e pranimit të kandidatëve në programet e ciklit të dytë të studimeve përcaktohen nga njësi bazë ofruese e programit. Bëjnë përjashtim nga ky rregull programet e integruara të studimit. Kriteret bëhen publike nga njësi kryesore dhe QSHA-ja dhe miratohen sipas përcaktimeve në statutin e IAL-së.

4. Kriter pranimi në një program studimi të ciklit të dytë “Master i shkencave” është njohja nga kandidati e një prej pesë gjuhëve të huaja të Bashkimit Europian: anglisht, frëngjisht, gjermanisht, italisht, spanjisht. Nëse individi ka fituar një diplomë të një programi studimi të kryer në një nga këto gjuhë, diploma e fituar shërben si dëshmi për plotësimin e këtij kriteri. Niveli i njohjes së gjuhës së huaj përcaktohet me akt nënligjor të ministrisë përgjegjëse të arsimit të lartë.

5. Institucionet e arsimit të lartë mund të njohin kredite të përfituara në programet e studimit të ciklit të dytë “Master profesional”, me qëllim transferimin e tyre në programet e studimit “Master i shkencave”.

6. Në fillim të vitit akademik, institucionet e arsimit të lartë dërgojnë në QSHA listën e studentëve të regjistruar.

Neni 77

Programet e ciklit të tretë të studimeve

1. Cikli i tretë i studimeve përfshin programet e studimeve “Master ekzekutiv”, programet e studimeve specializuese afatgjata, si dhe studimet e

doktoratës, referuar nivelit 8 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve.

2. Programet e studimeve “Master ekzekutiv” ofrojnë arsimim të një niveli të lartë shkencor dhe profesional. Ato kanë kohëzgjatje normale një ose dy vite akademike dhe organizohen përkatësisht me 60 ose 120 kredite. Ato përmbillen me punim diplome dhe në përfundim të tyre lëshohet diploma “Master ekzekutiv” në fushën e arsimimit të kryer.

3. Programet e studimeve specializuese afatgjata janë programe të formimit profesional që ofrojnë njohuri për profesione të veçanta. Ato zgjasin jo më pak se dy vite akademike dhe organizohen me jo më pak se 120 kredite. Ato përmbillen me provim formimi ose me punim diplome dhe në përfundim të tyre lëshohet “Diplomë specializimi” në fushën përkatëse të programit të studimit.

4. Studimet e doktoratës ndërtohen mbi programe individuale për aftësim të pavarur të kandidatëve në kërkimin shkencor në fushat e përcaktuara nga njësi bazë ose njësi kryesore. Ato kanë në themel kërkimin shkencor dhe veprimtaritë krijuese. Studimet e doktoratës zgjasin jo më pak se tri vite akademike dhe jo më shumë se pesë vite akademike. Në përfundim të studimeve të doktoratës lëshohet diploma e gradës shkencore “Doktor”. Institucionet e arsimit të lartë vendosin kriteret për vlerësimin vjetor të ecurisë së kandidatëve dhe vazhdimin e punës për zhvillimin e projektit kërkimor.

Neni 78

Pranimi në programet e ciklit të tretë të studimeve

1. Pranimi në programet e ciklit të tretë të studimeve është i mundur për kandidatët që kanë fituar diplomën “Masteri shkencave” ose “Master i arteve” dhe plotësojnë kriteret e pranimit, të përcaktuara nga institucioni i arsimit të lartë.

2. Kriteret e pranimit në programet e ciklit të tretë përcaktohen nga njësi bazë, në përputhje me standardet shtetërore të cilësisë. Këto kriteret bëhen publike nga IAL-ja dhe i përcillen QSHA-së, si dhe ministrisë përgjegjëse për arsimin.

3. Kriter pranimi në një program studimi të ciklit të tretë është njohja nga kandidati e një prej pesë gjuhëve të huaja të Bashkimit Europian: anglisht, frëngjisht, gjermanisht, italisht, spanjisht, e vërtetuar përmes testeve të njohura ndërkombë-



tare, në përputhje me udhëzimin përkatës të ministrit përgjegjës për arsimin. Nëse individi ka fituar një diplomë të një programi studimi të kryer në një nga këto gjuhë, diploma e fituar shërben si dëshmi për plotësimin e këtij kriteri.

4. Lista e studentëve fitues dërgohet në QSHA, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji.

5. Lista e të diplomuarve në programet e ciklit të tretë përcillet nga institucioni i arsimit të lartë në ministrinë përgjegjëse për t'u pasqyruar në regjistrin shtetëror të gradave shkencore dhe titujve akademikë.

Neni 79

Studimet e doktoratës

1. Institucionet e arsimit të lartë, që ofrojnë studime të doktoratës, hartojnë projekte kërkimore-shkencore dhe zhvillimi për këto studime. Ato aplikojnë për financim pranë AKKSHI-t apo institucioneve të tjera financuese.

2. Studimet e doktoratës zhvillohen me kohë të plotë pranë njësisë bazë ose me kohë të zgjatur në ato raste kur doktoranti është i punësuar si personel akademik në një institucion tjetër të arsimit të lartë apo si personel kërkimor në një institucion të kërkimit bazë ose të zbatuar.

3. Kur studimet e doktoratës zhvillohen në bashkëpunim midis institucioneve të arsimit të lartë, pjesë të procesit kërkimor, mund të zhvillohen pranë institucioneve bashkëpunuese.

4. Numri i studentëve doktorantë përcaktohet nga njësia bazë dhe projekti kërkimor i çdo doktoranti përcaktohet në varësi të projekteve kërkimore të kësaj të fundit.

5. Për kryerjen e studimeve të doktoratës, studenti mund të përfitojë edhe financime nga subjekte të tjera apo të vetëfinancohet.

6. Drejtuesit shkencorë të doktorantëve duhet të kenë titullin “Profesor” ose “Profesor i asociuar” dhe mund të udhëheqin, respektivisht, një numër të caktuar doktorantësh në të njëjtën kohë. Ky numër përfshin të gjitha udhëheqjet që personeli akademik i kategorisë “Profesor” ndjek në të gjitha institucionet e arsimit të lartë ku ai është i angazhuar dhe përcaktohet në Kodin e Cilësisë në Arsimin e Lartë.

Në rastet kur një pjesë e studimeve të doktoratës kryhet në një institucion të arsimit të lartë të vendeve anëtare të Bashkimit Europian, SHBA-ve dhe Kanada-së, bashkudhëheqësi në

institucionin pritës mund të jetë me gradën shkencore “Doktor”.

7. Këshilli i Ministrave miraton kriteret që duhet të përmbushë kandidati për fitimin e gradës shkencore “Doktor”, sipas përcaktimeve të këtij ligji, si dhe standardet për fitimin e titujve akademikë “Profesor” dhe “Profesor i asociuar”.

Neni 80

Programet e përbashkëta të studimit

1. Programet e përbashkëta të studimit realizohen nga një institucion i arsimit të lartë ose njësi kryesore të tij, në bashkëpunim me një ose disa institucione të tjera të arsimit të lartë, publike ose jopublike, brenda ose jashtë vendit.

2. Procesi i realizimit të programeve të përbashkëta mund të kryhet në një ose në institucionet pjesëmarrëse, në përputhje me marrëveshjen e bashkëpunimit.

3. Në përfundim të studimeve lëshohet diplomë e përbashkët ose diplomë e dyfishtë ose e shumëfishtë nga institucionet pjesëmarrëse.

4. Në kushtet e realizimit të programeve të përbashkëta të studimit me institucione të huaja të arsimit të lartë mund të zbatohen standarde të ndryshme nga ato shtetërore.

5. Hapja e programeve të përbashkëta të studimit bëhet me miratimin e ministrisë përgjegjëse për arsimin.

Neni 81

Programet e studimeve të formimit të vazhduar

1. Institucionet e arsimit të lartë mund të ofrojnë programe të studimeve të formimit të vazhduar, si formë e të mësuarit gjatë të gjithë jetës. Këto programe shërbejnë për plotësim, thellim e konsolidim të njohurive dhe mund të ofrohen si kurse kualifikimi e rikualifikimi, shkolla verore dhe veprimtari të ngjashme. Programet e studimeve të formimit të vazhduar ndihmojnë individët në rritjen e kualifikimit dhe të aftësive profesionale.

2. Struktura e këtyre programeve, kohëzgjatja dhe kreditet e tyre përcaktohen në mënyrë të pavarur nga secila njësi bazë përgjegjëse, në bashkëpunim me ministritë e linjës, nëse kanë kompetencë, sipas kuadrit ligjor për profesionet e rregulluara, dhe bëhen publike nga njësia kryesore.

3. Në përfundim të programeve të studimeve të formimit të vazhduar, institucionet e arsimit të lartë



lëshojnë certifikatat përkatëse, të cilat regjistrohen në përputhje me këtë ligj.

4. Institucionet e arsimit të lartë mund të ofrojnë edhe kurse përgatitore për programet e studimeve që organizojnë.

Neni 82

Programet e studimit në fushën e drejtësisë

1. Programet e integruara të studimeve të ciklit të dytë në fushën e drejtësisë realizohen me 300 kredite, për një kohëzgjatje prej jo më pak se 5 vite akademike.

2. Personat që kanë kryer studimet e integruara në drejtësi, ose në një program të ciklit të dytë të studimeve, të barasvlershëm me to, mund të konkurrojnë për t'u përgatitur si gjyqtarë, prokurorë, avokatë, noterë, avokatë të shtetit, përmbarues privatë ose shtetërorë, si dhe juristë në administratën shtetërore, qendrore dhe vendore, pasi të kenë kryer provimin e shtetit në drejtësi.

3. Provimi i shtetit organizohet nga ministria përgjegjëse për arsimin dhe Ministria e Drejtësisë, sipas rregullave dhe procedurave, të parashikuara në legjisllacionin në fuqi.

Neni 83

Programet e studimit në fushën e mësuesisë

1. Programet e studimit në fushën e mësuesisë për arsim parashkollor dhe arsim fillor, organizohen në dy cikle:

a) program i ciklit të parë, “Bachelor”, që formon mësues të arsimit parashkollor;

b) program i ciklit të dytë “Master profesional”, që formon mësues të arsimit fillor.

2. Programet e studimit për formimin e mësuesve të arsimit të mesëm të ulët dhe të lartë organizohen si programe të ciklit të dytë të studimeve “Master”, me 120 kredite, sipas fushave përkatëse të formimit.

3. Programet e ciklit të dytë të studimit në fushën e mësuesisë duhet të përmbajnë 25 për qind të krediteve në shërbim të formimit të përgjithshëm psiko-pedagogjik.

4. Programet e ciklit të dytë të studimit, që formojnë mësues të së njëjtës fushë të mësuesisë, duhet të kenë së paku 80 për qind të kurrikulës me përmbajtje të ngjashme.

Neni 84

Programet e studimit në institucionet e arsimit të lartë me status të veçantë

Forma e organizimit të studimeve, pranimit i studentëve dhe financimi në institucionet e arsimit të lartë me status të veçantë realizohen në përputhje me këtë ligj dhe specifikat përkatëse, të përcaktuara me udhëzim të ministrisë përgjegjëse për arsimin.

Neni 85

Ndjekja e një programi të dytë studimi në institucionet publike të arsimit të lartë

1. Individët, që kanë përfunduar një program studimi, kanë të drejtë të ndjekin një program të dytë studimi të të njëjtut cikël. Në këtë rast, kandidatët përballojnë koston e plotë të studimeve. Nga ky rregull përjashtohen studentët e shkëlqyer.

2. Në statutet e institucioneve të arsimit të lartë përcaktohen kriteret që duhet të plotësohen për t'u pranuar në një program të dytë studimi.

Neni 86

Kodifikimi i programeve të studimit

1. Programet e studimit organizohen dhe grupohen në kode që identifikojnë fusha të ngjashme studimi në nivel kombëtar. Kodifikimi i programeve të studimit bëhet nga ministria përgjegjëse për arsimin.

2. Programet e studimit, që ofrohen në të njëjtën fushë studimi, cikël si dhe me të njëjtën emërtësë, duhet të kenë përmbajtje të ngjashme në nivel, së paku 70 për qind.

3. Hapja e një programi të ri studimi shoqërohet me përcaktimin e kodit, sipas fushës së studimit dhe klasifikimeve të bëra publike nga ministria përgjegjëse për arsimin.

4. Specifikimet dhe përmbajtja për kodifikimin e programeve të studimit përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 87

Viti akademik dhe organizimi i mësimdhënies

1. Studimet në institucionet e arsimit të lartë zhvillohen në vite akademike. Data zyrtare e fillimit të vitit akademik shpallet nga ministri përgjegjës për arsimin.

2. Viti akademik organizohet në semestra.



3. Frekuentimi i procesit mësimor, sipas llojit të veprimtarive mësimdhënëse në auditor, dhe ciklit të studimit, është i detyrueshëm në një masë të caktuar, e cila përcaktohet bazuar në Kodin e Cilësisë dhe udhëzimin e ministrit përgjegjës për arsimin.

4. Organizimi i studimeve në institucionet e arsimit të lartë bëhet sipas përcaktimeve të këtij ligji ose të një modeli tjetër, kur ai ofrohet nga një institucion i arsimit të lartë, cili lëshon një diplomë të përbashkët ose të dyfishtë me një institucion të huaj.

Neni 88

Gjuha e studimeve

1. Programet e studimit në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë ofrohen normalisht në gjuhën shqipe. Këto programe mund të ofrohen dhe në një nga gjuhët zyrtare të Bashkimit Europian, të miratuar në aktin përkatës të hapjes së programit të studimit. Përjashtohen nga ky rregull programet e përbashkëta të studimit të ofruara me institucione të huaja të arsimit të lartë dhe programet e studimit që kanë për objekt mësimin e gjuhëve të huaja.

2. Në rastin e programeve të studimit që ofrohen në gjuhë të huaj, studentët duhet të dëshmojnë njohjen e gjuhës së huaj përkatëse në nivelin e nevojshëm për të kryer studime të larta, të përcaktuar nga institucioni i arsimit të lartë, ofruar i programit të studimit.

Neni 89

Transferimi i studimeve

Njohja dhe njësimi i periudhave të studimit

1. Institucionet e arsimit të lartë ofrojnë mundësi për njohjen e krediteve dhe transferimin e studimeve, midis programeve të të njëjtit cikël studimi, brenda të njëjtit institucion apo institucioneve të ndryshme të arsimit të lartë.

2. Periudhat e studimit dhe detyrimet e programeve të studimit, të shlyera në institucione të tjera të vendit ose të huaja, njihen dhe njësohen, nga pikëpamja e së drejtës për të vazhduar arsimimin, në një program studimi të njëjtë ose të ngjashëm.

3. Njohja kryhet nga institucioni i arsimit të lartë, pranë të cilit është paraqitur kërkesa për vazhdimin e studimeve.

4. Transferimet lejohen brenda të njëjtit cikël studimi e në fusha studimi të njëjta ose të përafërta dhe vetëm në fillim të vitit akademik.

5. Kriteret e procedurat e njohjes së krediteve dhe transferimi i studimeve përcaktohen në rregulloren e njësive bazë, në përputhje me këtë ligj dhe akte të tjera nënligjore.

6. Vendimi për njohjen e plotë ose të pjesshme të krediteve të fituara nga një student që transferohet, më qëllim vazhdimin e studimeve në institucionin pritës të arsimit të lartë, i takon komisionit përkatës, të ngritur nga njësia bazë e institucionit të arsimit të lartë.

Neni 90

Kohëzgjatja e studimeve

1. Kohëzgjatja maksimale e studimeve në një program studimi nuk mund të jetë më shumë se dyfishi i kohëzgjatjes normale të studimeve që parashikon programi, pa marrë në konsideratë periudhën e kohës kur student i ka pezulluar studimet.

2. Studenti, që nuk arrin të përfundojë studimet brenda kohëzgjatjes maksimale të programit, ka të drejtë të aplikojë për të rifilluar studimet, në të njëjtin program studimi ose në një program tjetër. Ai u nënshtrohet kriterëve dhe procedurave të shpallura për regjistrimin në programin e studimit të institucionit pritës. Kreditet e grumbulluara nga student i gjatë periudhës së mëparshme të studimeve mund të transferohen, me vendim të njësive bazë të institucionit që pranon studentin, sipas kriterëve të përcaktuara në rregulloren e saj.

Neni 91

Lëshimi i diplomave, certifikatave dhe suplementi i diplomës

1. Në përfundim të programit të studimit, student i pajiset me diplomën ose certifikatën përkatëse. Elementet përbërëse, forma e diplomës dhe procedurat për regjistrimin përcaktohen nga ministria përgjegjëse për arsimin.

2. Diplomat që lëshohen në përfundim të programeve të studimit të ciklit të parë, të ciklit të dytë, si edhe ato “Master ekzekutiv” të ciklit të tretë shoqërohen me suplementin e diplomës.

3. Çdo formë diplome dhe certifikate, përpara se të lëshohet nga institucioni i arsimit të lartë, regjistrohet në regjistrin shtetëror të diplomave dhe regjistrin shtetëror të certifikatave për arsimin e



lartë dhe kërkimin shkencor, që mbahet në Qendrën e Shërbimeve të Arsimit.

4. Institucionet e arsimit të lartë nuk mund të lëshojnë dublikatë diplome, por mund të lëshojnë dokument të barasvlershëm me diplomën në formën e vërtetimit, i cili duhet të përmbajë emrin e institucionit që ka lëshuar diplomën, numrin e diplomës origjinale, datën e lëshimit të saj, ciklin dhe programin e studimit.

5. Suplementi i diplomës hartohet në përputhje me kërkesat e Hapësirës Europiane të Arsimit të Lartë. Ai përshkruan, në veçanti, natyrën, nivelin, përmbajtjen dhe rezultatet e studimeve, që janë kryer nga mbajtësi i diplomës, si dhe fushën e punësimit. Përmbajtja dhe forma e suplementit të diplomës përcaktohen në statutin e institucioneve të arsimit të lartë, në përputhje me udhëzimet e ministrisë përgjegjëse për arsimin.

Neni 92

Njohja e diplomave, certifikatave e gradave të fituara në përfundim të studimeve të kryera jashtë vendit dhe njohja e titujve të lëshuar nga një institucion i huaj i arsimit të lartë

1. Diplomat, certifikatat e gradat e fituara në përfundim të studimeve të kryera jashtë vendit, që i përkasin niveleve nga 5 deri në 8, të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve, njihen dhe njësohen përmes lëshimit të dokumentit zyrtar, të barasvlershëm nga pikëpamja e së drejtës për të vazhduar arsimimin, punësimin ose karrierën akademike në Shqipëri, në përfundim të procedurës zyrtare të njohjes.

2. Një kualifikim apo program studimi i kryer jashtë vendit, për të cilin është lëshuar një certifikatë, diplomë apo gradë nga institucioni i huaj, i autorizuar në vendin përkatës për lëshimin e tyre, që vërteton përfundimin e kualifikimit apo programit të studimit, vlerësohet, njihet dhe njësohet në bazë të Kornizës Europiane të Kualifikimeve, të Kornizës së Kualifikimeve të vendit të origjinës dhe të Kornizës së Kualifikimeve të Republikës së Shqipërisë, sipas parimeve dhe standardeve ndërkombëtare të njohjes së kualifikimeve, përcaktuar në dokumentet, marrëveshjet dhe konventat ndërkombëtare, në të cilat përfshihet vendi ynë.

3. Institucioni përgjegjës për njohjen dhe njësimin zyrtar, në Republikën e Shqipërisë, të certifikatave, diplomave dhe gradave shkencore

është ministria përgjegjëse për arsimin. Ky proces kryhet nga njësi përgjegjëse e njësimit të diplomave.

4. Titujt e lëshuar jashtë vendit nga një institucion i huaj i arsimit të lartë njihen në Republikën e Shqipërisë, të barasvlershëm nga pikëpamja e së drejtës për të vazhduar punësimin ose karrierën akademike në Shqipëri, përmes procedurës zyrtare të njohjes.

5. Institucioni përgjegjës për njohjen zyrtare, në Republikën e Shqipërisë, të titujve akademikë të lëshuar jashtë vendit është ministria përgjegjëse për arsimin.

6. Procedurat dhe kriteret për njohjen dhe njësimin e diplomave, certifikatave dhe gradave të fituara në përfundim të studimeve të kryera jashtë vendit, si dhe njohjen e titujve akademikë të lëshuar nga institucione të huaja të arsimit të lartë përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin, duke respektuar marrëveshjet ndërkombëtare të nënshkruara nga vendi ynë për këtë qëllim. Ministria përgjegjëse për arsimin mund të përcaktojë dhe vlefshmërinë e diplomës së njësuar, sipas fushës së punësimit.

7. Ministria përgjegjëse për arsimin mban bazën e të dhënave kombëtare të diplomave, certifikatave, gradave dhe titujve të njësuar apo të njohur në Republikën e Shqipërisë.

KREU VIII

KËRKIMI SHKENCOR NË INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË

Neni 93

Veprimtaria kërkimore-shkencore

1. Institucionet e arsimit të lartë kryejnë veprimtari kërkimore-shkencore bazë ose të zbatuara, studime, projekte për zhvillim dhe veprimtari të tjera krijuese, të përcaktuara në statutin e tyre, sipas natyrës dhe objektivave specifike të institucionit. Ato garantojnë integrimin e veprimtarisë kërkimore në atë të mësimdhënies.

2. Veprimtaria kërkimore-shkencore, që kryhet në institucionet e arsimit të lartë, synon të mbështetë zhvillimin e vendit dhe rritjen e cilësisë së arsimit.

3. Nëpërmjet veprimtarisë kërkimore-shkencore personeli akademik dhe studentët fitojnë aftësi për kërkime të pavarura, në funksion të zhvillimit të qëndrueshëm profesional dhe të karrierës akademike.



4. Veprimtaria kërkimore-shkencore e krijuese rregullohen sipas këtij ligji, akteve ligjore e nënligjore në fuqi, si dhe statutit të institucioneve të arsimit të lartë.

Neni 94

Struktura e kërkimit shkencor

1. Veprimtaria kërkimore-shkencore zhvillohet, sipas përcaktimeve të këtij ligji, në:

- a) institucionet e arsimit të lartë;
- b) institutet dhe qendrat ndërinstitucionale të kërkim-zhvillimit;
- c) institutet e kërkim-zhvillimit pranë ministrive.

2. Strukturat e sipërpërmendura të kërkimit shkencor zhvillojnë veprimtaritë e tyre në përputhje me misionin dhe fushat e kompetencës dhe u nënshtrohen kritereve të financimit të veprimtarisë së tyre kërkimore-shkencore, sipas këtij ligji dhe akteve ligjore dhe nënligjore në fuqi. Ato kanë detyrimin të bëjnë publike veprimtarinë e tyre, si edhe rezultatet përkatëse, me përjashtim të rasteve të veçanta, që rregullohen me akte ligjore ose nënligjore.

3. Kërkimi shkencor zhvillohet e organizohet edhe në institucione të tjera, veprimtaria e të cilave rregullohet me ligj të veçantë.

Neni 95

Kërkimi shkencor në institucionet e arsimit të lartë

1. Veprimtaritë e kërkimit shkencor në institucionet e arsimit të lartë realizohen mbi bazën e programeve dhe projekteve të miratuara nga organet kompetente në këto institucione, në përputhje me statutin dhe rregulloret e institucionit.

2. Fushat, drejtimit, vëllimi i punës dhe afatet e veprimtarisë kërkimore-shkencore përcaktohen nga vetë institucionet e arsimit të lartë, bazuar në fushat prioritare të zhvillimit kombëtar dhe në programet e ofruara.

3. Veprimtaria kërkimore-shkencore e personelit akademik në IAL vlerësohet sipas përcaktimeve në statut ose akteve të tjera të institucionit.

4. Institucionet e arsimit të lartë kanë të drejtë të hartojnë programe dhe projekte kërkimore në bashkëpunim me institucione të tjera publike ose private, brenda dhe jashtë vendit.

5. Institucionet e arsimit të lartë ofrojnë, nëpërmjet veprimtarive kërkimore-shkencore, të zhvillimit dhe krijuese, shërbime për të tretë. Të

ardhurat nga këto veprimtari administrohen nga njësia bazë ose ajo kryesore, që realizon veprimtarinë, sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe të akteve të tjera ligjore dhe nënligjore në fuqi.

Neni 96

Institutet dhe qendrat ndërinstitucionale të kërkim-zhvillimit

1. Institutet dhe qendrat ndërinstitucionale të kërkim-zhvillimit krijohen nga dy apo më shumë IAL ose nga IAL me institucione kërkimore-shkencore, kulturore dhe ekonomike, publike e private, me marrëveshje midis tyre.

2. Struktura, organizimi, fushat e kërkimit dhe objekti i veprimtarisë së tyre propozohen nga institucionet themeluese dhe miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave. Funksionimi i tyre përcaktohet në rregulloren e tyre, në përputhje me statutet e institucioneve themeluese.

KREU IX

STUDENTËT DHE TË DHËNAT MBI STUDENTËT

Neni 97

Fitimi, pezullimi dhe humbja e statusit të studentit

1. Statusi i studentit fitohet me regjistrimin e tij në një institucion të arsimit të lartë. Ky status humbet me marrjen e diplomës ose certifikatës përkatëse, si dhe në rastin e çregjistrimit të studentit nga ai institucion.

2. Studenti mund t'i pezullojë studimet dhe t'i rifillojë ato, në përputhje me rregullat e përcaktuara nga institucioni i arsimit të lartë.

3. Studenti nuk mund të regjistrohet, njëkohësisht, në më shumë se një program studimi. Bëjnë përjashtim nga ky nen nxënësit dhe studentët e shkëlqyer.

Neni 98

Të drejtat dhe detyrimet e studentëve

1. Studentët kanë të drejtë:

a) të ndjekin të gjitha veprimtaritë mësimore që zhvillohen në kuadrin e programit të studimit ku ata janë regjistruar;

b) të përdorin infrastrukturën, që institucioni i arsimit të lartë vë në dispozicion të procesit mësimor, si dhe të përfitojnë nga shërbimet mbështetëse që ofrohen nga ai institucion;



c) të marrin pjesë në proceset e vendimmarrjes së institucionit të arsimit të lartë, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji dhe statutin e institucionit;

ç) të shprehin vlerësimin e tyre për cilësinë e mësimdhënies dhe punën e personelit në institucionin e arsimit të lartë;

d) të nënshkruajnë kontratë shërbimi, në momentin e regjistrimit në institucionet jopublike të arsimit të lartë. Elementet e kontratës dhe forma e saj përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin;

dh) të sigurohen nga institucioni i arsimit të lartë, në një ndër shoqëritë e sigurimit, për të gjithë kohëzgjatjen e parashikuar të studimeve, për riskun e ndërprerjes së veprimtarisë apo risqe të tjera, sipas përcaktimeve në udhëzimin e ministrit përgjegjës për arsimin dhe Ministrin të Financave.

2. Studentët kanë për detyrë:

a) të zbatojnë rregullat e përcaktuara nga institucioni i arsimit të lartë;

b) të respektojnë të drejtat e personelit dhe të studentëve të tjerë;

c) të paguajnë tarifën e përcaktuara në këtë ligj dhe nga institucionet e arsimit të lartë, si dhe tarifën e shërbimeve që u ofrojnë institucionet e arsimit të lartë;

ç) të respektojnë Kodin e Etikës së institucionit të arsimit të lartë.

3. Studentit përsëritës i ndërpritet mbështetja nga fondet publike, me përjashtim të rasteve të forcave madhore.

4. Në statutin e institucionit mund të përcaktohen të drejta dhe detyra të tjera të studentëve.

Neni 99

Këshillat e studentëve

1. Studentët kanë të drejtë të organizohen në këshilla studentorë në nivel njësie kryesore, institucioni të arsimit të lartë, si edhe në nivel kombëtar.

2. Këshillat e studentëve janë organizime të pavarura të studentëve në institucionet e arsimit të lartë, të cilat nuk zhvillojnë veprimtari politike dhe ekonomike. Këto këshilla promovojnë pjesëmarrjen e studentëve dhe koordinojnë përfaqësimin e tyre në organet drejtuese të institucioneve të arsimit të lartë.

3. Këshillat e studentëve zgjidhen çdo dy vjet nga votat e studentëve dhe mbështeten në legjislacionin në fuqi. Në rastet kur një individ i

zgjedhur në këshillat e studentëve përfundon studimet universitare, ai zëvendësohet nga kandidati pasardhës në renditje për nga numri i votave të grumbulluara në zgjedhjet e fundit, deri në përfundim të mandatit të nisur.

4. Këshillat e studentëve nuk mund të organizohen me struktura të tjera politike e jopolitike, jashtë institucioneve përkatëse të arsimit të lartë. Modalitetet dhe procedurat për krijimin, organizimin dhe funksionimin e tyre përcaktohen në statutet dhe rregulloret e institucioneve të arsimit të lartë, në përputhje me këtë ligj, mbështetur edhe në propozimet e paraqitura nga studentët.

5. Këshillat e studentëve shprehin mendime dhe propozime për të gjitha problemet me interes të përgjithshëm të institucioneve të arsimit të lartë, si për planet dhe programet e studimeve, rregulloret për veprimtari të mësimore, të drejtën për të studiuar, cilësinë e shërbimeve, përcaktimin e tarifave të shkollimit dhe kontributeve të tjera financiare për studentët, bilancet vjetore paraprake të shpenzimeve ose ndarjen e burimeve financiare, zhvillimin e veprimtarive të ndryshme kulturore, artistike, sportive etj.

6. Institucionet e arsimit të lartë mbështetin këshillat e studentëve dhe financojnë veprimtari të tyre.

Neni 100

Karta e studentit

1. Studentët e institucioneve publike e private të arsimit të lartë pajisen me kartën e studentit, e cila është dokument unik. Me anë të saj studentët përfitojnë shërbime me çmime të reduktuara.

2. Ministria përgjegjëse për çështjet e arsimit përcakton kriteret dhe procedurat për përgatitjen dhe lëshimin e kartës së studentit.

3. Përfitimet e studentëve nga përdorimi i kartës së studentit përballohen nga fondet e parashikuara në Buxhetin e Shtetit të ministrisë përkatëse që mbulon institucionin e arsimit të lartë ose njësitë të qeverisjes vendore që mbulojnë shërbimet e ofruara ndaj studentëve.

4. Kategoritë e shërbimeve që ofrojnë entet shtetërore bëhen me vendim të Këshillit të Ministrave dhe me marrëveshje me organizma që kanë objekt të tyre interesat studentorë e me persona juridikë privatë që ofrojnë shërbime të ndryshme.



Neni 101

Dokumentacioni i procesit mësimor

1. Çdo institucion i arsimit të lartë detyrohet të mbajë në formë të shkruar:

- a) regjistrin themeltar të studentëve;
- b) regjistrin e arritjeve akademike;
- c) regjistrin e lëshimit të diplomave dhe certifikatave.

2. Regjistrat shpërndahen nga ministria përgjegjëse për arsimin kundrejt tarifës përkatëse që përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Regjistri themeltar i studentëve është dokumenti që vërteton regjistrimin e studentëve në një institucion të arsimit të lartë. Çdo student pajiset me një numër unik matrikullimi, që e mban deri në marrjen e diplomës ose certifikatës, i cili pasqyrohet në këtë regjistrë. Regjistri themeltar depozitohet në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat, ndërsa kopja e njësuar me origjinalin ruhet për gjithë periudhën kohore të ekzistencës së institucionit të arsimit të lartë. Ai plotësohet edhe në formë elektronike.

4. Regjistri i arritjeve akademike është dokumenti që vërteton rezultatet e arritura nga çdo student i regjistruar në institucionin e arsimit të lartë, sipas programeve të studimit. Regjistri i arritjeve akademike depozitohet në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat, ndërsa kopja e njësuar me origjinalin ruhet për gjithë periudhën kohore të ekzistencës së institucionit të arsimit të lartë. Ai plotësohet edhe në formë elektronike.

5. Regjistri i lëshimit të diplomave dhe certifikatave është dokumenti që vërteton emetimin e tyre prej institucionit të arsimit të lartë. Institucionet e arsimit të lartë dokumentojnë tërheqjen e diplomës dhe suplementit të diplomës prej secilit student që ka përfunduar me sukses detyrimet akademike dhe ato të tjera institucionale. Regjistri i lëshimit të diplomave dhe certifikatave depozitohet në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat, ndërsa kopja e njësuar me origjinalin ruhet për gjithë periudhën kohore të ekzistencës së institucionit të arsimit të lartë. Ai plotësohet edhe në formë elektronike.

6. Çdo institucion i arsimit të lartë duhet të plotësojë elementet e regjistrave, të përcaktuara në pikën 1, të këtij neni, në përputhje me aktet nënligjore të ministrisë përgjegjëse për arsimin. Dokumentacioni, pas plotësimit përfundimtar të tij,

depozitohet në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat, ndërsa kopja e njësuar me origjinalin ruhet në arkivin e institucionit të arsimit të lartë, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe rregulloren e institucionit. Në rastin e mbylljes së veprimtarisë së institucionit të arsimit të lartë, regjistrat e tij, sipas përcaktimeve në pikën 1, të këtij neni, dhe çdo dokument tjetër, depozitohen në arkivat e shtetit, sipas kuadrit ligjor në fuqi për arkivat.

Neni 102

Baza e të dhënave të studentëve në institucionet e arsimit të lartë

1. Institucionet e arsimit të lartë ruajnë të dhënat personale të studentëve.

2. Të gjitha proceset e ruajtjes dhe përpunimit të të dhënave personale të studentëve nga institucionet e arsimit të lartë kryhen, bazuar në parimin e konfidencialitetit dhe në përputhje me kërkesat e legjislacionit për mbrojtjen e të dhënave personale.

KREU X

SIGURIMI I CILËSISË NË ARSIMIN E LARTË

Neni 103

Sigurimi i brendshëm i cilësisë

1. Institucionet e arsimit të lartë janë përgjegjëse për hartimin e politikave dhe procedurave për sigurimin e brendshëm të cilësisë. Struktura dhe funksionimi i njësisë së sigurimit të brendshëm të cilësisë përcaktohen në statutin e institucionit të arsimit të lartë.

2. Njësia e sigurimit të cilësisë vlerëson, periodikisht, rezultatet e veprimtarive mësimore dhe kërkimore-shkencore.

3. Në fund të çdo semestri apo para sezonit të provimeve, ajo organizon pyetësorin studentor për cilësinë e mësimdhënies për lëndët e çdo programi studimi.

4. Njësia e sigurimit të cilësisë realizon studime gjurmuese për të vlerësuar ecurinë e punësimit të studentëve dhe efikasitetin e programeve të ofruara nga institucioni i arsimit të lartë.

5. Standardet për sigurimin e cilësisë hartohen nga institucionet e arsimit të lartë, në përputhje me Kodin e Cilësisë.



6. Raportet e vlerësimeve, të kryera nga njësitë për sigurimin e brendshëm të cilësisë së institucioneve të arsimit të lartë, përdoren si burim për vlerësimin e jashtëm dhe përmirësimin e vazhdueshëm të cilësisë.

Neni 104

Sigurimi i jashtëm i cilësisë

1. Sigurimi i jashtëm i cilësisë në arsimin e lartë realizohet përmes proceseve të vlerësimit të jashtëm të akreditimit, vlerësimeve analitike e krahasuese, si dhe proceseve të tjera që promovojnë e përmirësojnë cilësinë.

2. Të gjitha institucionet e arsimit të lartë dhe programet e studimit që ato ofrojnë i nënshtrohen vlerësimit të parë, vlerësimit periodik dhe vlerësimit krahasues. Rezultatet e këtyre vlerësimeve bëhen publike nga ASCAL.

3. Vlerësimi i parë institucional dhe vlerësimi i programeve kryhen përpara lëshimit të diplomave të para nga një institucion i arsimit të lartë. Vlerësimi institucional i paraprin atij të programeve të studimit.

4. Vlerësimi periodik kryhet për institucionet e arsimit dhe programet e studimit që kanë fituar akreditimin e parë, brenda afatit kohor të vlefshmërisë së tij.

5. Institucionet e arsimit të lartë i nënshtrohen procesit të vlerësimit të mësimdhënies, çdo tre vjet, nga ASCAL dhe monitorohen në mënyrë të vazhdueshme, përmes Sondazhit Kombëtar të Studentëve.

6. Vlerësimi i jashtëm i cilësisë kryhet në përputhje me Kodin e Cilësisë në Arsimin e Lartë. Ministria përgjegjëse dhe ASCAL mund të bashkëpunojnë me agjenci të huaja të sigurimit të cilësisë, që janë anëtare të rrjetit ENQA.

Neni 105

Kodi i Cilësisë së Arsimit të Lartë

1. Kodi i Cilësisë së Arsimit të Lartë është dokumenti kryesor për të gjitha proceset dhe procedurat e sigurimit të cilësisë në arsimin e lartë. Ai përcakton standardet shtetërore të cilësisë, të detyrueshme për zbatim prej institucioneve të arsimit të lartë.

2. Kodi i Cilësisë së Arsimit të Lartë hartohet nga ASCAL dhe ministria përgjegjëse për arsimin dhe miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 106

Akreditimi

1. Akreditimi institucional është procesi i certifikimit të cilësisë së veprimtarisë së institucioneve të arsimit të lartë, në përputhje me Kodin e Cilësisë së Arsimit të Lartë.

2. Akreditimi i programeve të studimit është procesi i certifikimit të cilësisë së tyre, në përputhje me standardet shtetërore të cilësisë.

3. Akreditimi i parë institucional dhe ai i programeve kryhen përpara lëshimit të diplomave të para nga një institucion i arsimit të lartë. Akreditimi institucional i paraprin atij të programeve të studimit.

4. Vlefshmëria e çdo akreditimi institucional dhe e programeve të studimit që lidhen me të nuk mund të zgjasë më shumë se 6 vjet.

5. Vendimi për akreditimin është pozitiv ose negativ. Në rast se institucioni i arsimit të lartë nuk akreditohet institucionalisht apo për program studimi, ai nuk mund të lëshojë diploma për programet përkatëse të studimit që ka ofruar.

6. Standardet, mbi bazën e të cilave është dhënë akreditimi, duhet të përmbushen për të gjithë periudhën kohore të vlefshmërisë së akreditimit. Në qoftë se ministria përgjegjëse për arsimin konstaton shmangje nga këto standarde, vendos kushte dhe afate kohore për përmbushjen e tyre.

7. Për institucionet e arsimit të lartë, që zhvillojnë programe të përbashkëta studimi me institucione të huaja të arsimit të lartë, si dhe për filialet e institucioneve të huaja të arsimit të lartë që ushtrojnë veprimtari në Republikën e Shqipërisë, vlerësimi dhe akreditimi kryhen duke marrë parasysh edhe vlerësimin e akreditimin e tyre në vendin e origjinës.

8. Shpenzimet për vlerësimin e jashtëm të cilësisë dhe akreditimin përballohen nga vetë institucionet e arsimit të lartë, sipas tarifave të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU XI

PRONAT DHE FINANCIMI I ARSIMIT TË LARTË

Neni 107

Parime bazë të financimit të institucioneve të arsimit të lartë nga Buxheti i Shtetit

Parimet bazë të financimit të institucioneve të arsimit të lartë nga Buxheti i Shtetit janë:



a) konkurrenca e lirë midis institucioneve që gëzojnë të njëjtin status, sipas përcaktimeve të nenit 17 të këtij ligji;

b) mundësitë e barabarta për institucionet e arsimit të lartë, në varësi të statusit që ato kanë;

c) mbështetja e interesave prioritarë e strategjike të vendit;

ç) shpërndarja e fondeve, bazuar mbi treguesit e cilësisë së institucioneve për mësimdhënien, kërkimin shkencor, veprimtaritë krijuese dhe inovacionin e zhvillimin.

Neni 108

Autonomia financiare e institucioneve të arsimit të lartë

1. Institucionet e arsimit të lartë funksionojnë sipas parimit të autonomisë financiare.

2. Institucioni i arsimit të lartë harton një plan buxhetor afatmesëm, i cili është pjesë e planit strategjik të zhvillimit të institucionit. Ky plan përditësohet çdo vit.

3. Të gjitha të ardhurat e krijuara nga institucionet publike të arsimit të lartë përdoren prej tyre dhe pjesa e papërdorur e të ardhurave mbartet në vitin pasardhës.

4. Përdorimi fondeve publike nga Buxheti i Shtetit për institucionet e arsimit të lartë bëhet në përputhje me kushtet dhe qëllimet e grantit të akorduar.

Neni 109

Burimet e financimit të institucioneve publike të arsimit të lartë

1. Institucionet publike të arsimit të lartë financohen nga:

a) Buxheti i Shtetit;

b) pagesat e studentëve për arsimim;

c) të ardhurat për shërbimet e kryera;

ç) të ardhurat e krijuara nga marrëdhëniet me palët e treta;

d) donacione dhe burime të tjera të ligjshme financimi;

dh) veprimtari kërkimore-shkencore;

2. Të ardhurat e përfituara nga shërbimet, veprimtaritë kërkimore-shkencore, konsulencat, si dhe çdo e ardhur që realizohet nga veprimtaria ku merr pjesë personeli akademik ndahet ndërmjet personelit akademik dhe IAL-së, sipas rregullores së miratuar nga Bordi i Administrimit.

3. Institucionet publike të arsimit të lartë rregullojnë në aktet e tyre të brendshme mënyrën e përdorimit të fondeve të krijuara nga të ardhurat e përcaktuara në këtë nen, me përjashtim të të ardhurave nga Buxheti i Shtetit.

Neni 110

Shpërndarja e fondeve nga Buxheti i Shtetit

1. Fondet nga Buxheti i Shtetit shpërndahen në formë granti, sipas kategorive të mëposhtme:

a) granti i politikave të zhvillimit për institucionet publike të arsimit të lartë;

b) granti i mësimdhënies;

c) granti i punës kërkimore-shkencore dhe veprimtarive krijuese.

2. Këshilli i Ministrave miraton me vendim modelin e financimit të buxhetit për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor.

3. Zbatimi i skemës së financimit, sipas këtij ligji, për institucionet publike të arsimit të lartë, kryhet sipas udhëzimit të përbashkët të Ministrit të Financave dhe ministrit përgjegjës për arsimin.

Neni 111

Granti i politikave të zhvillimit për institucionet publike të arsimit të lartë

1. Granti i politikave të zhvillimit për institucionet publike të arsimit të lartë përfshin:

a) fondin për mbështetjen e institucionit dhe infrastrukturës akademike;

b) fondin e projekteve konkurruese për zhvillimin e institucioneve të arsimit të lartë.

2. Fondi për mbështetjen e institucionit dhe infrastrukturës akademike shpërndahet mbi bazën e renditjes së institucioneve publike të arsimit të lartë, të kryer nga Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor.

3. Fondi i projekteve konkurruese për zhvillimin e institucioneve të arsimit të lartë shpërndahet mbi bazën e projekteve që ato paraqesin, sipas kriterëve të përcaktuara në strategjitë sektoriale dhe në ligjin vjetor të buxhetit.

4. Ministria përgjegjëse për arsimin miraton me udhëzim prioritetet, termat e shpërndarjes, formën e aplikimit për grantin, si dhe miraton grantin e politikave të zhvillimit të institucioneve publike të arsimit të lartë, mbi bazën e aplikimit apo të prioritetëve strategjike të zhvillimit të vendit.



Neni 112

Granti i mësimdhënies

1. Granti i mësimdhënies përfshin:
 - a) fondin për institucionet publike të arsimit të lartë;
 - b) fondin e mbështetjes studentore.
2. Fondi institucional u shpërndahet institucioneve publike të arsimit të lartë, sipas një formule që garanton mundësi të barabarta, drejtësi dhe transparencë.
3. Fondi i mbështetjes studentore përfshin tri kategori financimi:
 - a) bursat e studimit për studentët e shkëlqyer;
 - b) bursat e studimit për studentët në programet e studimit që përbëjnë prioritet kombëtar;
 - c) bursat e studimit për studentët që i përkasin shtresave sociale në nevojë.
4. Bursat e studimit për studentët e shkëlqyer u jepen studentëve me notë mesatare maksimale në hyrje, në rang vendi, pavarësisht programit të studimit dhe institucionit, në të cilin ata kanë zgjedhur të ndjekin studimet. Studenti vazhdon të përfitojë nga ky grant nëse rezultatet e tij, gjatë gjithë viteve të studimit, vazhdojnë të jenë të shkëlqyera.
5. Bursat e studimit për studentët që kanë zgjedhur të ndjekin programet e studimit në institucione publike të arsimit të lartë, që përbëjnë prioritet kombëtar, u shpërndahen studentëve që studiojnë në fushat e përcaktuara si të tilla me vendim të Këshillit të Ministrave.
6. Bursat e studimit për studentët që u përkasin shtresave sociale në nevojë u shpërndahen studentëve që janë shpallur fitues në institucionet publike të arsimit të lartë dhe plotësojnë kriteret për t'u konsideruar si studentë në nevojë, të përcaktuara si të tilla me vendim të Këshillit të Ministrave.
7. Ky grant shpërndahet nga AKFAL-i.

Neni 113

Granti i punës kërkimore-shkencore

1. Granti i punës kërkimore-shkencore përfshin fondet për kërkimin shkencor.
2. Pjesë e këtij granti janë edhe fondet për studimet e doktoratës, të cilat u jepen institucioneve të arsimit të lartë mbi bazën e aplikimit. Nga ky fond përjashtohet financimi i ngarkesës së pedagogëve për udhëheqjen e doktoratës.

3. Ky grant është i hapur për të gjitha institucionet e arsimit të lartë të akredituara që zhvillojnë kërkim shkencor.

4. Shpërndarja e fondeve të kësaj kategorie bëhet nga AKKSHI, mbi bazën e projekteve që institucionet paraqesin, sipas kriterëve të përcaktuara në strategjitë sektoriale dhe në ligjin vjetor të buxhetit.

5. Vlerësimi i cilësisë së kërkimit shkencor përbën kriterin bazë të renditjes së institucioneve të kërkimit shkencor nga AKKSHI dhe përcaktimin e masës së financimit, të përfutur prej AKFAL-it, për IAL-të publike. Institucionet e kërkimit shkencor marrin masa për vlerësimin dhe sigurimin e brendshëm të cilësisë, nëpërmjet njësisë përkatese, përbërja dhe funksionimi i së cilës përcaktohen në statutin ose rregulloren e institucionit përkates.

Neni 114

Kredia studentore

1. Ministria përgjegjëse për arsimin ndërmjetëson kreditimin e studentëve, me qëllim mbështetjen financiare për përballimin e kostos së studimeve.
2. Kredia studentore është e hapur për aplikim për të gjithë studentët që fitojnë të drejtën për studime në programet e studimit në institucionet e arsimit të lartë.
3. Skema e kreditimit studentor përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 115

Kreditë për institucionet publike të arsimit të lartë

1. Institucionet publike të arsimit të lartë kanë të drejtën e marrjes së kredive për zhvillimin e tyre institucional dhe infrastrukturor.
2. Kushtet që duhen plotësuar për aplikim për kredi përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 116

Kontrolli dhe auditimi

1. Kontrolli dhe auditimi i brendshëm në institucionet e arsimit të lartë dhe njësitë përbërëse të tyre realizohen nga njësitë e auditimit të brendshëm të institucionit. Krijimi dhe funksionimi i njësisë të auditimit të brendshëm bëhen në



përputhje me aktet e brendshme të institucionit të arsimit të lartë.

2. Kontrolli dhe auditimi i jashtëm në institucionet e arsimit të lartë kryhen nga auditues të brendshëm ose të jashtëm, të përzgjedhur nga ministria përgjegjëse për arsimin nga lista e përditësuar çdo vit nga Ministria e Financave.

Neni 117

Pronat e institucioneve publike të arsimit të lartë

1. Pronat e paluajtshme, në të cilat ushtrojnë veprimtarinë e tyre institucionet publike të arsimit të lartë, që i shërbejnë institucionit për të garantuar përmbushjen e misionit të tij, kalojnë në administrim të institucioneve, me vendim të Këshillit të Ministrave, pas propozimit të ministrit përgjegjës për arsimin.

2. Institucionet kanë detyrimin të ruajnë dhe të mirëmbajnë pronat në administrim dhe nuk mund të ndryshojnë destinacionin e tyre. Institucionet mund të zhvillojnë pronat me miratim paraprak të subjektit që i ka kaluar pronën në administrim.

KREU XII

INSTITUCIONI PUBLIK I PAVARUR I ARSIMIT TË LARTË

Neni 118

Institucionet publike të pavarura të arsimit të lartë

1. Institucionet publike të pavarura të arsimit të lartë (IALPP) janë persona juridikë publikë, që krijohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me kërkesë të organizatave jofitimprurëse të llojit fondacion, të krijuar për këtë qëllim.

2. IALPP-të kanë personalitet juridik të ndarë nga ai i themeluesit.

3. IAL-të transformohen në IALPP me vendim të Këshillit të Ministrave. Institucionet që kërkojnë të transformohen në IALPP duhet të përmbushin, paraprakisht, kriteret e përcaktuara në këtë ligj.

4. Bordi i Administrimit të IAL-së është autoriteti që vendos për transformimin e institucionit, pasi të ketë marrë mendimin e Senatit Akademik.

5. IALPP-të nuk kanë qëllim fitimin dhe të ardhurat e përfituara nga veprimtaria dhe pasuritë e tyre përdoren për realizimin e misionit të institucionit.

6. Pavarësisht nga origjina e themelimit, IALPP-të zbatojnë të njëjtat rregulla organizimi si institucionet e tjera të arsimit të lartë. Në të gjitha rastet, kur nuk parashikohet ndryshe në këtë kre, gjejnë zbatim dispozitat për institucionet publike të arsimit të lartë.

7. Në kuptim të këtij ligji, fondacionit i njihet e drejta e themeluesit të IALPP-së.

Neni 119

Kriteret e krijimit të IALPP-së

Mund të aplikojnë për transformim në IALPP institucionet e arsimit të lartë që përmbushin kriteret e mëposhtme:

a) institucioni ekzistues i arsimit të lartë duhet të jetë i akredituar institucionalisht dhe të ketë të akredituara programet e studimit që ofron, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji;

b) themeluesi i institucionit ekzistues të arsimit të lartë duhet të ofrojë garancitë e duhura financiare për funksionimin e IALPP-së, për, të paktën, tri vitet e para të veprimtarisë;

c) themeluesi merr përsipër detyrimin t'i kalojë IALPP-së në mënyrë të përvokueshme të drejtën e përdorimit mbi të gjitha pasuritë e paluajtshme, ku zhvillon veprimtarinë IAL-ja ekzistuese, si edhe pasurive të tjera, të domosdoshme për ushtrimin e veprimtarisë së IALPP-së. Pasuritë duhet të jenë të lira nga çdo barrë dhe themeluesi nuk duhet të ketë detyrime ndaj personave të tretë;

ç) themeluesi nuk duhet të jetë i dënuar me vendim të formës së prerë për kryerjen e një vepre penale;

d) themeluesi nuk duhet të jetë palë e paditur në procese gjyqësore që kanë të bëjnë me çështje thelbësore, të cilat lidhen me veprimtarinë dhe funksionimin e IAL-së ekzistuese;

dh) institucionet e arsimit të lartë, që kërkojnë të transformohen, duhet të kenë krijuar, paraprakisht, strukturat akademike dhe të funksionojnë sipas përcaktimeve të këtij ligji për institucionet publike të arsimit të lartë.

Neni 120

Mënyra e krijimit të IALPP-ve

1. Bordi i Administrimit të IAL-së vendos për transformimin e institucionit të arsimit të lartë me tre të katërtat e votave të anëtarëve të tij. Për këtë kërkohej, paraprakisht, mendimi i Senatit



Akademik, i cili jep pëlqimin me shumicën e anëtarëve të tij.

2. Kërkesa për themelimin apo transformimin e IALP-së në IALPP, së bashku me dokumentacionin e kërkuar, i paraqiten Këshillit të Ministrave, nëpërmjet ministrisë përgjegjëse për arsimin.

3. Themeluesi i nënshtrohet një auditimi financiar të pavarur, përpara propozimit në Këshillin e Ministrave, sipas pikës 2, të nenit 116, të këtij ligji.

4. Këshilli i Ministrave miraton krijimin e IALPP-së pas verifikimit të përmbushjes së kriterëve të përcaktuara në këtë ligj.

5. Në rastin e krijimit të IALPP-së nga transformimi i IAL-së publike, Këshilli i Ministrave vendos edhe për kalimin e së drejtës së pronësisë mbi pronat e luajtshme dhe të paluajtshme, në favor të fondacionit themelues të IALPP-së.

6. Në rastin e refuzimit të kërkesës, ministria përgjegjëse i paraqet kërkesit vendimin e arsyetuar, brenda një afati nëntëdhjetëditor nga momenti i paraqitjes së kërkesës. Kërkesi ka të drejtë të përsëritë kërkesën e tij, pasi të ketë plotësuar kriteret, por jo më parë se një vit nga dita e refuzimit.

7. Këshilli i Ministrave përcakton procedurën, dokumentacionin dhe rregullat e tjera që duhen zbatuar për krijimin e IALPP-së.

Neni 121

Bordi i Administrimit

1. Bordi i Administrimit në IALPP përbëhet nga 11 anëtarë, për një mandat 4-vjeçar, me të drejtë rizgjedhjeje.

2. Themeluesi i institucionit përfaqësohet në këtë organ me 6 anëtarë. Ministria, në cilësinë e institucionit shtetëror rregullator, përfaqësohet në Bordin e Administrimit me 1 anëtar. Senati Akademik përfaqësohet në Bordin e Administrimit me 4 anëtarë, një ndër të cilët është rektori i institucionit, për shkak të funksionit.

3. Përfaqësimi i themeluesit në Bordin e Administrimit mund të ndryshojë, në raport me financimin nga subjekte të tjera juridike, publike apo jopublike. Përfaqësimi i ministrisë përgjegjëse për arsimin dhe i Senatit Akademik, në cilësinë e përcaktuar në pikën 2, të këtij neni, nuk mund të ndryshojë.

4. Anëtarët e bordit janë të punësuar me kohë të plotë. Anëtarët e propozuar nga senati akademik, të

cilët ushtrojnë funksione apo veprimtari në institucionin e arsimit të lartë, trajtohen sipas përcaktimeve në statut. Anëtarët e bordit nuk duhet të kenë konflikt interesi, sipas legjislacionit në fuqi dhe përcaktimeve në statutin e institucionit.

Neni 122

Administrimi i fondeve

Fondet e përfituara nga IALPP-ja administrohen në përputhje me rregullat e përcaktuara në aktet e brendshme të institucionit, si dhe kushtet specifike të përcaktuara për fondet e përfituara. Për to nuk zbatohen, në mënyrë të drejtpërdrejtë, rregullat e shpërndarjes së të ardhurave, sipas standardeve të programimit buxhetor dhe të menaxhimit financiar publik, si dhe të prokurimit publik.

Neni 123

Inspektimi i veprimtarisë dhe masat ndaj IALPP-së

Në rast se nga inspektimet dhe/ose mbikëqyrja e ministrisë përgjegjëse për arsimin, konstatohet që IALPP-ja nuk përmbush kriteret ligjore, sipas nenit 119 të këtij ligji, për këtë formë institucioni, ministri përgjegjës për arsimin vendos kushte për vijimin e veprimtarisë nën mbikëqyrje të ministrisë, ose pezullimin e veprimtarisë deri në plotësimin e kushteve, për një periudhë jo më të gjatë se dy vite akademike ose i propozon Këshillit të Ministrave mbylljen e veprimtarisë së institucionit.

KREU XIII

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 124

1. Diplomat e programeve të studimit, që kanë zgjatur 3 vite (6 semestra), janë ekuivalente me diplomat “Bachelor”.

2. Diplomat e programeve të studimit, të lëshuara në Republikën e Shqipërisë, që kanë zgjatur, së paku, 4 vite akademike (8 semestra), deri në përshtatjen e studimeve, sipas parimeve të procesit të Bolonjës, janë ekuivalente me diplomat “Master i shkencave”.

3. Diplomat për programet e integruara të nivelit të dytë (DIND), të lëshuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, janë ekuivalente me diplomën universitare “Master i shkencave”. Diplomat e



nivelit të dytë (DND), të lëshuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji, janë ekuivalente me diplomën universitare “Master i shkencave”.

4. Diplomat e programeve të studimit, “Master i nivelit të parë” janë ekuivalente me diplomat “Master profesional”.

5. Diplomat e fituara në studimet në kuadër të “Shkollës pasuniversitare të studimeve të thelluara” dhe “Master i nivelit të dytë” janë ekuivalente me diplomat “Master ekzekutiv”.

6. Diplomat e fituara në kuadër të Shkollës së Magjistraturës janë ekuivalente me diplomat e studimeve të specializimeve afatgjata.

7. Të gjitha institucionet e arsimit të lartë, që ofrojnë programe studimi të ciklit të dytë në fushën e drejtësisë, fillojnë zbatimin e programeve të integruara në vitin akademik 2017-2018.

8. Brenda 9 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, bëhen ndryshimet në ligjet e fushave përkatëse, të përcaktuara në nenin 82 të këtij ligji.

Neni 125

Kodifikimi i programeve të studimit kryhet brenda një viti nga hyrja në fuqi e këtij ligji. Çdo program, që miratohet pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, kodifikohet, sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe akteve nënligjore përkatëse. Procedurat për kodifikimin e programeve të reja të studimit, atyre ekzistuese dhe për riorganizimin e tyre përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për arsimin.

Të gjitha programet e miratuara deri në hyrjen në fuqi të Kodit të Programeve të Studimit riorganizohen dhe kodifikohen brenda vitit akademik 2016-2017.

Neni 126

1. Personeli akademik, i punësuar në institucionet e arsimit të lartë, i kategorisë “Docent”, në kuadër të përcaktimeve të ligjit nr.9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, konsiderohet “Lektor”.

2. Personeli akademik, i punësuar në institucionet e arsimit të lartë, i kategorisë “Lektor”, në kuadër të përcaktimeve të ligjit nr.9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, konsiderohet “Asistent-lektor”.

3. Personeli akademik i institucioneve të arsimit të lartë riorganizohet sipas kategorive të personelit

akademik, të përcaktuara në këtë ligj, me fillimin e vitit të ri akademik, pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

4. Dispozitat e këtij ligji nuk cenojnë kontratat e punës, me kohëzgjatje të pacaktuar, të lidhura para hyrjes në fuqi të këtij ligji, midis institucioneve të arsimit të lartë dhe personelit akademik. Personeli akademik, i punësuar në institucionet e arsimit të lartë, si personel me kohë të plotë, brenda pesë viteve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, duhet të përfundojë studimet e doktoratës. Kur, brenda këtij afati, personeli akademik nuk përfundon studimet e doktoratës, rektori kryen procedurat për zgjidhjen e kontratës së punës.

5. Procedurat e punësimit të personelit akademik të ftuar, atij me kohë të plotë dhe atij me kohë të pjesshme do të kryhen sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe akteve nënligjore, pas hyrjes në fuqi të tij.

Neni 127

Kërkesat për hapjen, riorganizimin, mbylljen e një institucioni të arsimit të lartë dhe kërkesat për fillimin e veprimtarisë së një institucioni, të paraqitura para hyrjes në fuqi të këtij ligji, për të cilat nuk ka pasur vendimmarrje deri në hyrjen në fuqi të këtij ligji, shqyrtohen sipas përcaktimeve të këtij ligji.

Neni 128

Kërkesat për hapjen dhe mbylljen e programeve të studimit, të ofruara nga një institucion i arsimit të lartë, të paraqitura para hyrjes në fuqi të këtij ligji, për të cilat nuk ka pasur vendimmarrje deri në hyrjen në fuqi të këtij ligji, shqyrtohen sipas përcaktimeve të këtij ligji.

Neni 129

1. Institucionet ekzistuese të arsimit të lartë riorganizohen brenda dy viteve të para akademike, nga hyrja në fuqi e këtij ligji, dhe në përputhje me përcaktimet e këtij ligji për:

- a) llojet e institucioneve të arsimit të lartë;
- b) emërtimin e tyre, si dhe programet e studimit të ofruara;
- c) strukturën e brendshme akademike dhe administrative.

2. Ngarkohet ministria përgjegjëse për arsimin për nxjerrjen ose propozimin e akteve nënligjore për riorganizimin e IAL-ve, sipas pikës 1 të këtij neni.



Neni 130

1. Institucionet e arsimit të lartë publik mund të transformohen në IALPP, sipas përcaktimeve të këtij ligji, jo më parë se viti akademik 2017-2018.

2. Institucionet e arsimit të lartë jopublik mund të transformohen në IALPP, sipas përcaktimeve të këtij ligji, jo më parë se viti akademik 2018-2019.

Neni 131

1. Zgjedhjet për autoritetet, organet drejtuese akademike, Bordin e Administrimit, administratorin e institucionit të arsimit të lartë, administratorin e njësisë kryesore dhe administratorin e njësisë bazë, në institucionet publike të arsimit të lartë do të zhvillohen në përfundim të mandatit të autoriteteve dhe organeve ekzistuese, të zgjedhur sipas ligjit nr.9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar. IAL-të jopublike riorganizohen brenda të njëjtit afat.

2. Ministria përgjegjëse për arsimin, para përfundimit të mandatit të autoriteteve dhe organeve ekzistuese në IAL-të publike, miraton rregulloren për zgjedhjet e para, sipas këtij ligji, të autoriteteve dhe organeve drejtuese të institucioneve të arsimit të lartë publik. Rregullorja përcakton kriteret për hartimin e listave zgjedhore, regjistrimin e kandidatëve, procesin e votimit, kriteret e vlefshmërisë e të numërimit të votave, rregullat për shpalljen e rezultatit dhe të fituesve, procesin dhe afatet e ankimit.

3. Numri i mandateve të fituara si autoritet drejtues akademik i IAL-së, në të njëjtin funksion dhe në të njëjtin institucion, nuk mund të jetë më shumë se dy, të njëpasnjëshme apo të ndara. Në numrin e mandateve, sipas kësaj pike, përlogariten mandatet e fituara sipas ligjit nr. 9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, dhe të gjitha mandatet e tjera në vijim.

4. Raportet e përfaqësimit në Bordin e parë të Administrimit do të përcaktohen në raport me nivelin e financimit të institucioneve pjesëmarrëse në të, përgjatë katër viteve të fundit financiare.

5. Institucionet ekzistuese riorganizojnë njësitë e brendshme, në përputhje me këtë ligj, brenda vitit të parë akademik, nga hyrja në fuqi e tij.

Neni 132

Institucionet e arsimit të lartë hartojnë dhe miratojnë statutet në ministrinë përgjegjëse për arsimin dhe rregulloret e tyre, në përputhje me këtë ligj, brenda vitit të parë akademik nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 133

1. Brenda 9 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, ministria përgjegjëse për arsimin miraton dhe bën publike listën e institucioneve të arsimit të lartë që plotësojnë kriteret për dhënien e titujve akademikë.

2. Deri në dhënien e gradave dhe titujve akademikë, sipas këtij ligji, gradat dhe titujt trajtohen sipas kuadrit ligjor ekzistues në fuqi. Komisioni i vlerësimit të titujve akademikë pushon së ekzistuari 1 vit pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 134

1. Studentët, të cilët kanë nisur programet e studimit të doktoratës para hyrjes në fuqi të këtij ligji, i përfundojnë ato sipas kriterëve dhe modaliteteve të legjislacionit të kohës kur këta studentë janë pranuar.

2. Përcaktimet e këtij ligji mbi kohëzgjatjen e programeve të studimit zbatohen për studentët që nisin studimet pas hyrjes në fuqi të ligjit.

Neni 135

Pranimi i kandidatëve në institucionet e arsimit të lartë në vitin akademik 2016-2017 e në vijim, në të gjitha programet e studimit të ofruara nga institucionet e arsimit të lartë, kryhet sipas përcaktimeve të këtij ligji.

Neni 136

Agjencia Publike e Akreditimit të Arsimit të Lartë, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, riorganizohet në ASCAL, sipas përcaktimeve të këtij ligji dhe vendimit përkatës të Këshillit të Ministrave.

Neni 137

Kodi i Cilësisë së Arsimit të Lartë miratohet brenda 1 viti nga hyrja në fuqi e këtij ligji.



Neni 138

Procesi i sigurimit të jashtëm të cilësisë, akreditimit institucional dhe programeve të studimit vijon sipas kuadrit ligjor ekzistues, deri në riorganizimin e Agjencisë Publike të Akreditimit të Arsimit të Lartë si ASCAL dhe miratimin e Kodit të Cilësisë.

Neni 139

Financimi i institucioneve të arsimit të lartë fillon të aplikohet, sipas këtij ligji, në mënyrë të shkallëzuar, nga viti buxhetor 2016.

Neni 140

Instituti i Shëndetit Publik konsiderohet, në zbatim të këtij ligji, institucion/qendër e kërkimit shkencor, i cili ruan marrëveshjet ekzistuese me IAL-të në fushën mjekësore deri në plotësimin e kushteve të parashikuara në nenin 28, pika 5, të këtij ligji.

Neni 141

Aktet nënligjore

Aktet nënligjore në zbatim të nenit 4, pika 4; nenit 5, pika 1, shkronja “e”; nenit 8, pika 3; nenit 9, pikat 2,4 dhe 6; nenit 10, pika 1, shkronja “c”; nenit 11, pikat 3 dhe 4; nenit 12, pikat 4 dhe 8; nenit 14, pika 10; nenit 15, pika 7; nenit 28, pika 5; nenit 29, pika 3; nenit 30, pikat 3 dhe 7; nenit 32, pika 2; nenit 35, pika 6; nenit 60, pika 3; nenit 71, pika 2; nenit 75, pika 3, shkronja “b”; nenit 79, pika 7; nenit 82, pika 3; nenit 87, pika 3; nenit 91, pika 5; nenit 92, pika 6; nenit 96, pika 2; nenit 98, pika 1, shkronja “d”; nenit 100, pika 4; nenit 101, pika 2; nenit 105, pika 2; nenit 106, pika 8; nenit 112, pikat 5 dhe 6; nenit 114, pika 3; nenit 115, pika 2; nenit 120, pika 7; nenit 125 dhe nenit 136 miratohen brenda 9 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 142

Shfuqizime

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, ligji nr. 9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, shfuqizohet.

Aktet nënligjore, të miratuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe që nuk bien ndesh me të, do të zbatohen derisa nuk janë miratuar aktet e nënligjore të parashikuara në nenin 139 të këtij ligji.

Neni 143

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Ilir Meta

Miraturar në datën 22.7.2015

VENDIM
Nr. 84/2015

**PËR RRËZIMIN E DEKRETIT NR.9206,
DATË 14.8.2015, TË PRESIDENTIT TË
REPUBLIKËS, “PËR KTHIMIN PËR
RISHQYRTIM TË LIGJIT NR. 80/2015
“PËR ARSIMIN E LARTË DHE
KËRKIMIN SHKENCOR NË
INSTITUCIONET E ARSIMIT TË
LARTË NË REPUBLIKËN E
SHQIPËRISË””**

Në mbështetje të nenit 85, pika 2, të Kushtetutës dhe të nenit 86 të Rregullores së Kuvendit,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Rrëzimin e dekretit nr. 9206, datë 14.8.2015, të Presidentit të Republikës, “Për kthimin për rishqyrtim të ligjit nr. 80/2015 “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARI
Ilir Meta

Miraturar në datën 17.9.2015



LIGJ
Nr. 93/2015

PËR TURIZMIN¹

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është të promovojë Shqipërinë si destinacion turistik tërheqës për vizitorë vendas e të huaj, duke mbështetur zhvillimin e një turizmi të qëndrueshëm, duke siguruar që ofruesit e shërbimeve turistike të përmbushin kërkesat e turistëve, në një mjedis të shëndetshëm dhe të sigurt, dhe duke respektuar nevojat e komuniteteve pritëse të sotme dhe të brezave të ardhshëm.

Neni 2
Objekti

Objekt i këtij ligji janë:

1. Rregullimi i marrëdhënieve ndërmjet institucioneve publike dhe subjekteve private, personave fizikë e juridikë, vendas apo të huaj, që ushtrojnë veprimtari turistike dhe përcaktimi i të drejtave e detyrimeve të subjekteve pjesëmarrëse në këto veprimtari, në përputhje me standardet e përcaktuara në këtë ligj, si dhe çështje të tjera që lidhen me fushën e turizmit.

2. Rregullimi i marrëdhënieve të bashkëpunimit e të ndërveprimit të organeve të qeverisjes qendrore me ato të qeverisjes vendore në

¹ Ky ligj është në përputhshmëri të pjesshme me nenin 2, nenin 3, si dhe me Aneksin e Direktivës së Këshillit nr. 90/314/KEE të 13 qershorit 1990, “Mbi udhëtimet, pushimet dhe paketën e pushimeve”, si dhe me nenin 2 dhe nenin 3 të Rregullores së Parlamentit Europian dhe Këshillit nr. 692/2011/BE, datë 6 korrik 2011, “Statistikat Europiane në Turizëm”.

përcaktimin e politikave dhe zhvillimit të strategjive në fushën e turizmit.

3. Përcaktimi i rregullave për bashkërendimin e punës dhe bashkëveprimin e institucioneve përgjegjëse në fushën e turizmit, me qëllim zhvillimin e industrisë së turizmit sipas rregullave dhe standardeve të përcaktuara në këtë ligj dhe në legjislacionin në fuqi.

4. Rregullimi i marrëdhënieve ndërmjet institucioneve shtetërore dhe investitorëve potencialë, bazuar në interesin publik për zhvillimin e turizmit.

Neni 3

Subjektet dhe fusha e zbatimit

1. Personat fizikë dhe juridikë, vendas apo të huaj, që zhvillojnë veprimtarinë turistike brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, veprojnë në përputhje me këtë ligj dhe aktet nënligjore të dala në zbatim të tij, si dhe me dispozitat e marrëveshjeve ndërkombëtare, ku Republika e Shqipërisë është palë.

2. Personat fizikë dhe juridikë që zhvillojnë veprimtari turistike biznesi, në baza kontraktuale, jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, veprojnë në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe të akteve nënligjore në zbatim të tij, për sa kohë që ato nuk bien në kundërshtim me ligjin e vendit ku zhvillohen këto veprimtari.

Neni 4

Përkufizime

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Agjenci udhëtimi” është çdo person fizik ose juridik, i cili, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose si ndërmjetës, merr përsipër t’u ofrojë turistëve dhe personave të tjerë, si individë apo të organizuar në grup, çdo lloj shërbimi udhëtimi, përfshirë akomodimin në struktura pritëse për turistët, këshillimin dhe ofrimin e shërbimeve të udhëtimit me ajër, me tokë e me det, të ekskursioneve të organizuara, si dhe një sërë shërbimesh të tjera ndihmëse, që lidhen me industrinë e turizmit. Agjencia e udhëtimit zhvillon veprimtarinë e saj bazuar në kontrata ndërmjetësimi për shitjen e shërbimeve të ofruara nga furnizuesit e shërbimeve të udhëtimit dhe/ose kontrata konsulence me konsumatorin.



2. “Agroturizëm” është veprimtaria pritëse që zhvillohet në një fermë ose njësi tjetër agrikulurore, me qëllimin për të tërhequr vizitorë, shpeshherë duke u mundësuar atyre pjesëmarrjen në veprimtaritë bujqësore ose veprimtaritë e tjera ndihmëse që zhvillohen në atë mjedis bujqësor. Agroturizmi mbështet zhvillimin e turizmit të qëndrueshëm të zonave rurale nëpërmjet mbrojtjes së ambientit, ruajtjes së traditave dhe promovimit të produkteve tipike të zonës.

3. “Bujtinë” (shtëpi pritëse) është një ndërtesë, një pjesë e së cilës përdoret si rezidencë e pronarit dhe ku ofrohet akomodim dhe ushqim për turistët, përkundrajt pagesës.

4. “Burim turistik” është tërësia e elementeve dhe/ose faktorëve, si potenciale që mundësojnë prodhimin e një eksperience turistike, duke përfshirë burimet e prekshme, burimet e paprekshme si edhe burimet njerëzore.

5. “Certifikatë”, në kuptim të këtij ligji, është dokument i lëshuar nga ministria përgjegjëse për turizmin që shërben për të provuar plotësimin e kërkesave dhe standardeve për ushtrimin e veprimtarisë.

6. “Destinacion turistik” është pikë turistike me një përqendrim të lartë të produkteve turistike, i ngritur mbi bazën e studimeve dhe planeve të zonës dhe që ka kapacitete për të tërhequr vizitorë, vendas e të huaj, duke plotësuar e kënaqur kërkesat e tyre.

7. “Ekskursion” është kombinim i organizuar, paraprakisht, i shërbimeve të transportit dhe shërbimeve të tjera, që shiten ose ofrohen për shitje brenda të njëjtit çmim, shërbime që ofrohen për një periudhë më të shkurtër se 24 orë dhe që nuk përfshijnë akomodimin gjatë natës.

8. “Ekskursionist” është vizitori që udhëton për qëllime turizmi pa kaluar natën në vendin e vizituar.

9. “Fjetinë” (Hostel) është ndërtesë që ofron akomodim dhe ushqim me çmime ekonomike, zakonisht për udhëtarë, studentë dhe punëtorë, ku dhoma ndahet mes disa klientëve të ndryshëm.

10. “Fjetje dhe mëngjes (B&B)” është strukturë akomoduese që ofron shërbimin e fjetjes dhe mëngjesit brenda çmimit të dhomës. Kjo strukturë akomoduese nuk ofron shërbim restoranti dhe ambiente të përbashkëta.

11. “Fshat turistik tradicional” është vend i banuar me një përqendrim të lartë të burimeve dhe sipërmarrjeve turistike, i cili ka kapacitet për të

tërhequr vizitorë vendas e të huaj, me një infrastrukturë të harmonizuar dhe mjedise që plotësojnë kërkesat e tyre.

12. “Hotel” është ndërtesë me jo më pak se 6 dhoma, ku akomodimi dhe shërbime si ushqim, pije etj. ofrohen nga një staf i kualifikuar, kundrejt një çmimi të afishuar.

13. “Industri turistike” është tërësia e bizneseve që ofrojnë shërbime dhe lehtësi të tjera në funksion të fushës së turizmit.

14. “Kamping” është zonë publike ose private e rrethuar, e pajisur me infrastrukturë të domosdoshme (ujë, tualete, energji elektrike etj.), ku udhëtarët mund të akomodohen në tendat e kampingut, apo të ngrenë tendat e tyre, ose të parkojnë mjetin motorik akomodues (kamper).

15. “Kamper” është mjet motorik i pajisur me kushte të përshtatshme qëndrimi, për ushtrimin e një aktiviteti turistik që ruan aftësinë e përhershme të mjetit lëvizës për t’u zhvendosur në çdo kohë.

16. “Licencë” është akti administrativ i përcaktuar sipas dispozitave të ligjit nr. 10 081, datë 23.2.2009, “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

17. “Ministria përgjegjëse për turizmin” është ministria që ka si fushë përgjegjësie turizmin.

18. “Motel” është ndërtesë që ofron shërbim akomodimi dhe parkimi, zakonisht me synimin për qëndrim të shkurtër të udhëtarëve, me vendndodhje në periferi të qendrave të banuara, pranë kryqëzimeve dhe rrugëve automobilistike.

19. “Ofruesi i shërbimeve turistike” është sipërmarrja turistike e transportit, akomodimit, argëtimit dhe e të gjitha shërbimeve të tjera për kalimin e kohës së lirë.

20. “Operatori turistik” është personi fizik dhe juridik që zhvillon një veprimtari tregtare, e cila ka të bëjë me dizenjimin dhe organizimin e një udhëtimi/pakete të paraplanifikuar e të promovuar me anë të katalogëve, fletëpalosjeve, reklamave në TV etj., duke qenë përgjegjës për atë produkt, si në rastin e shitjes nëpërmjet agjencive të udhëtimit, ashtu edhe në rastin e shitjes së drejtpërdrejtë të klienti. Operatori turistik nënshkruan kontrata drejtpërdrejt me furnizuesit e shërbimeve turistike, duke i parablerë këto shërbime.

21. “Paketë udhëtimi” është kombinimi paraprak i jo më pak se dy llojeve të shërbimeve të udhëtimit, si transport e akomodim, ose çdo shërbim turistik për qëllim të të njëjtit udhëtim apo



pushim, për më shumë se 24 orë, nëse:

a) këto shërbime janë kombinuar nga një operator turistik i licencuar, me kërkesën apo me zgjedhjen e shërbimeve prej turistit, përpara përfundimit të kontratës së lidhur me këtë kombinim shërbimesh; ose

b) pavarësisht nëse janë mbyllur kontrata të veçanta me ofrues të shërbimeve turistike të veçantë, këto shërbime:

i) shiten në të njëjtën pikë shitjeje, nëpërmjet një procesi rezervimi të njëjtë;

ii) ofrohen ose shiten me një çmim të vetëm;

iii) publikohen ose shiten me emërtimin “paketë” ose me një emërtim të ngjashëm me të;

iv) kombinohen pas mbylljes së kontratës, me anë të së cilës operatori turistik i jep të drejtën udhëtarit të zgjedhë midis opsioneve të ndryshme të shërbimeve të udhëtimit; ose

v) blihen prej ofruesve të licencuar të shërbimeve, nëpërmjet proceseve të lidhura rezervimesh elektronike, ku emri dhe të dhënat e tjera të udhëtarit, të domosdoshme për mbylljen e rezervimit, i kalojnë ofruesve të tjerë të shërbimeve në fjalë, jo më vonë se sa koha kur konfirmohet shërbimi i parë.

22. “Plani Kombëtar Sektorial i Turizmit” është plani i hartuar në përputhje me ligjin e planifikimit dhe zhvillimit të territorit dhe strategjinë kombëtare të zhvillimit të turizmit, i cili miratohet nga Këshilli Kombëtar i Territorit.

23. “Produkt turistik” është tërësia e elementeve të ndërthurura, që organizohet si vlerë e veçantë zinxhir, e cila përmban produkte materiale dhe shërbime, vlera natyrore dhe kulturore, superstrukturë dhe infrastrukturë turistike.

24. “Punë artizanale” janë punë të bëra me dorë, me interes kulturor e historik, të prodhuara për shitje për turistët që përfshijnë punime druri, punime argjendi, qëndistari, punime në llak/verniki, prodhime xhami, kostume, gdhendje, punime guri, piktura, qeramikë, shportari dhe ndonjë lloj tjetër punimi të emërtuar si i tillë.

25. “Qendër kurative” është strukturë akomoduese me vendndodhje në zona me potenciale kuruese natyrore, të cilat stimulohen nga toka, uji, deti, rëra e klima dhe që shërbejnë për kryerjen e terapevive kuruese.

26. “Regjistri Qendror i Turizmit” është regjistri publik i sipërmarrjeve turistike që mbahet sipas parashikimeve të këtij ligji dhe që ka qëllime

statistikore.

27. “Regjistri kombëtar i burimeve turistike” është sistem informacioni që përmban një bazë të dhënash mbi burimet turistike të vendit.

28. “Resort” është kompleks ndërtesash për pushim dhe argëtim, të grupuara e të administruara së bashku, si hotele, apartamente, vila, studio, që u ofron klientëve akomodim, ushqim, pije, veprimtari sportive e argëtuese dhe shërbime ndihmëse, nëpërmjet një stafi të kualifikuar.

29. “Shërbim turistik” është lehtësia që u ofrohet turistëve nga sipërmarrja turistike.

30. “Shoqërues udhëtimit” është person i punësuar apo i kontraktuar nga një agjenci udhëtimit apo operator turistik për të drejtuar një udhëtim apo një ekskursion. Teknikisht, shoqëruesi i udhëtimit kryhen vetëm shoqërimin e grupit turistik, pa ushtruar funksionin e udhërrëfyesit turistik.

31. “Sipërmarrje turistike” është veprimtari turistik e ndërmarrë nga personi fizik ose juridik, e krijuar sipas ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, të ndryshuar.

32. “Stacion plazhi” është veprimtari turistik e ushtruar në struktura të ndodhura pranë bregut të detit, të liqeneve ose lumenjve, të pajisura me kabina për plazh, dhoma zhveshjeje, shërbime higjienike, dushe që, sipas rastit, ofron shërbimin e ushqimit dhe pijeve.

33. “Strukturë akomoduese” është struktura që vë në dispozicion të turistëve, vendas apo të huaj, individë ose të organizuar në grupe, për një periudhë kohe të pacaktuar, por jo më shumë se 1 vit, shërbimet e akomodimit (fjetje, ushqim, pije dhe shërbime të tjera), në përputhje me standardet e përcaktuara sipas klasifikimit dhe kategorizimit të saj.

34. “Suvenire” janë mallra, harta, fotografi, kartolina dhe mallra të tjera të këtij lloji, të ndryshme nga ato të bëra me dorë, që u shiten turistëve si kujtim të vizitës së tyre në Shqipëri.

35. “Timeshare”, i njohur, gjithashtu, si pronësi pushimesh, lejon blerësit të blejnë kohë ose kredite pushimi në njësi të strukturës akomoduese. Pronësia e pushimeve ndahet midis individëve, në bazë të kohës, me intervale javore. Ky produkt pushimi i parapaguar mundëson akomodimin për pushime të ardhshme me çmimin e sotëm.

36. “Turist” është vizitori që qëndron, të paktën për një natë, në vendin që viziton për pushim,



biznes dhe qëllime të tjera.

37. “Turizëm” është tërësia e veprimtarive të personave që udhëtojnë dhe qëndrojnë, për jo më shumë se 1 vit, në vende jashtë mjedisit të tyre të zakonshëm, për pushim, biznes dhe qëllime të tjera që nuk kanë lidhje me ushtrimin e ndonjë veprimtarie të paguar në vendin që vizitohet.

38. “Turizëm i qëndrueshëm” është turizmi që përmbush nevojat e turistëve, të komuniteteve pritëse, të sipërmarrjeve turistike dhe të vendimmarrësve lokalë e qendrorë, nëpërmjet menaxhimit të burimeve turistike, ruajtjes së vlerave të vazhdueshme ekonomike, sociale, kulturore dhe mjedisore, me qëllim që ato të mbeten po aq tërheqëse sa më parë dhe të krijohen mundësi për zhvillimin e turizmit në të ardhmen.

39. “Turizëm kombëtar” nënkupton turizmin vendas dhe turizmin në dalje.

40. “Turizëm ndërkombëtar” nënkupton turizmin në dalje dhe turizmin pritës.

41. “Turizëm vendas” është tërësia e veprimtarive turistike të një vizitori rezident brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.

42. “Turizëm pritës” është tërësia e veprimtarive turistike, të vizitorëve rezident dhe jorezident, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.

43. “Turizëm në hyrje” është tërësia e veprimtarive turistike të një vizitori jo rezident në territorin e Republikës së Shqipërisë.

44. “Turizëm në dalje” është tërësia e veprimtarive turistike të një vizitori rezident jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë.

45. “Turizëm rural”, veprimtaria turistike që zhvillohet në një mjedis fshati dhe që është e orientuar drejt përdorimit të burimeve lokale të turizmit.

46. “Udhërrëfyes turistik” është çdo person, mbi moshën 18 vjeç, i certifikuar nga ministria përgjegjëse për turizmin, sipas parashikimeve të këtij ligji, i cili ofron asistencë, informacion dhe interpretime të trashëgimisë kulturore, historike e bashkëkohore për një grup të organizuar turistësh ose individë të veçantë, në një mjedis turistik, qoftë ky qytet, fshat, rrethinë me interesa të veçantë turistike, muze apo ndërtesa të tjera me vlera edukuese, fetare, historike dhe kulturore.

47. “Udhëtar” është individ që lëviz ndërmjet vendeve të ndryshme, jashtë vendbanimit të zakonshëm, për arsye dhe kohëzgjatje të ndryshme.

48. “Veprimtari turistike” është tërësia e veprimtarive që zhvillohen në bazë të kërkesës dhe ofertës, në fushën e turizmit, dhe prodhon produkte karakteristike të turizmit.

49. “Vizitor” është çdo person që udhëton në një vend të ndryshëm nga vendbanimi i vet i zakonshëm, për më pak se 1 vit, dhe që nuk ka si qëllim të ndërmarrë veprimtari që paguhet në vendin e vizituar.

50. “Vizitor ditor” është personi që viziton përkohësisht një vend dhe qëndron për më pak se 24 orë, me qëllimin e kalimit të kohës së lirë apo të biznesit, por jo për transit.

51. “Zonë me përparësi zhvillimin e turizmit” është zonë me rëndësi kombëtare në fushën e turizmit, e cila miratohet me vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit, me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin.

52. “Zyrë e informacionit turistik” është zyrë, qëllimi parësor i së cilës është t’u sigurojë turistëve informacion lidhur me udhëtimet, veprimtaritë dhe objektet turistike, aktivitetet kulturore dhe çështje të tjera, për të lehtësuar vizitën, udhëtimin apo qëndrimin e tyre.

KREU II

PARIMET E ZHVILLIMIT TË QËNDRUESHËM TË TURIZMIT DHE INVESTIMET NË ZHVILLIMIN E TIJ

Neni 5

Parimet kryesore të zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit

1. Turizmi dhe veprimtaritë e tjera të lidhura me të mbështeten në parimet e zhvillimit të qëndrueshëm. Këto parime kanë të bëjnë me aspektet ekonomike, mjedisore e social-kulturore dhe kërkojnë vendosjen e një ekuilibri të drejtë ndërmjet këtyre tri dimensioneve, për të siguruar qëndrueshmërinë e zhvillimit afatgjatë.

2. Parimet e zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit sigurohen nëpërmjet:

a) përfshirjes së organeve të ndryshme publike, të sektorit privat, shoqatave profesionale, tregtare e të mbrojtjes së konsumatorit, të OJF-ve përkatëse, si dhe të popullsisë në procesin e planifikimit;

b) organizimit dhe zbatimit të planifikimit turistik në nivel vendor, në përputhje me Planin Kombëtar të Turizmit, të hartuar dhe të miratuar sipas dispozitave ligjore në fuqi, si pjesë përbërëse e



zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit në nivel kombëtar;

c) parashikimit, planifikimit, administrimit dhe kontrollit turistik, duke respektuar mbrojtjen e mjedisit dhe të burimeve turistike, sipas normave dhe standardeve të përcaktuara për përdorimin e tyre;

ç) shpërndarjes së drejtë të avantazheve dhe të kostove ndërmjet të gjithë aktorëve të sistemit turistik;

d) informimit, arsimimit, motivimit dhe përfshirjes së popullsisë vendase në procesin e krijimit të vlerës për turistin;

dh) vlerësimit paraprak të projekteve të turizmit dhe ndikimit që do të ketë zbatimi i tyre;

e) përfshirjes së komuniteteve lokale në studimin dhe hartimin e programeve të përbashkëta për zhvillimin e turizmit;

ë) monitorimit të zbatimit të projekteve të turizmit.

Neni 6

Investimet në zhvillimin e turizmit dhe interesi publik

Zhvillimi i turizmit, nëpërmjet investimeve vendase apo të huaja, në zbatim të këtij ligji, konsiderohet interes publik, duke gëzuar të gjithë mbështetjen dhe lehtësitë e parashikuara në kreun VI të këtij ligji.

KREU III

KUADRI INSTITUCIONAL DHE STRUKTURAT PËRGJEGJËSE PËR TURIZMIN

Neni 7

Politikat shtetërore për turizmin

1. Institucionet shtetërore si dhe strukturat përgjegjëse për turizmin mbështetin fushën e turizmit, si një sektor kryesor gjithëpërfshirës ekonomik, ndërsektorial dhe ndërrajonal, duke e shndërruar atë në një fushë udhëheqëse në ekonomi, nëpërmjet pëmbushjes së kërkesave të turistëve vendas e të huaj për vizita, pushime, çlodhje dhe argëtim, me synimin për të rritur punësimin dhe zhvillimin social e ekonomik të vendit.

2. Drejtimit kryesor të politikës shtetërore në fushën e turizmit, që bazohen te parimet e zhvillimit të qëndrueshëm, janë, si më poshtë:

a) njohja e turizmit si sektor prioritar i ekonomisë;

b) mbështetja e veprimtarive turistike dhe krijimi i kushteve të favorshme ligjore, ekonomike dhe strukturore për zhvillimin e tyre;

c) përcaktimi i drejtimeve prioritare për zhvillimin e turizmit në Shqipëri;

ç) krijimi i imazhit të Republikës së Shqipërisë si destinacion turistik;

d) krijimi i kushteve për mbrojtjen e interesave dhe të drejtave të ligjshme të turistëve e të ofruesve të shërbimeve të turizmit;

dh) garantimi i zhvillimit të bashkëpunimit ndërkombëtar në fushën e turizmit;

e) mbështetja dhe bashkëpunimi i organizatave /shoqatave të turizmit në mënyrën e përcaktuar nga ligji;

ë) zhvillimi dhe mbështetja e turizmit pritës.

Neni 8

Organet përgjegjëse në fushën e turizmit

Organet përgjegjëse në fushën e turizmit janë:

a) ministria përgjegjëse për turizmin;

b) Komiteti Këshillimor i Sektorit Privat të Turizmit;

c) Agjencia Kombëtare e Turizmit;

ç) Agjencia Kombëtare e Bregdetit;

d) degët territoriale të turizmit;

dh) inspektorati që mbulon fushën e turizmit;

e) njësitë e qeverisjes vendore;

ë) komisioni i standardizimit të veprimtarive turistike.

Neni 9

Ministria përgjegjëse për turizmin

1. Ministria përgjegjëse për turizmin ka këto detyra:

a) zbaton parimet bazë të zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit, në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe aktet ligjore e nënligjore në fuqi, në bashkëpunim me të gjithë aktorët e industrisë turistike;

b) harton dhe paraqet për miratim, pranë Këshillit Kombëtar të Territorit, Planin Kombëtar të Turizmit dhe përgjigjet për zbatimin e tyre;

c) harton dhe paraqet për miratim, pranë Këshillit të Ministrave, strategjinë e zhvillimit të turizmit dhe planin e veprimit;



ç) krijon dhe administron Regjistrin Qendror të Turizmit dhe Regjistrin Kombëtar të Burimeve Turistike;

d) mbështet dhe bashkëpunon me grupet e interesit në procesin e studimit të tregut, lidhur me burimet dhe produktet turistike, zhvillimin e tyre në përputhje me kërkesat e tregut turistik dhe konkurrencën në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit;

dh) mbështet financiarisht projektet që ndihmojnë zhvillimin e fushës së turizmit;

e) mbështet, mbron e zhvillon burimet turistike dhe promovon produktet turistike, në përputhje me parimet e zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit dhe në bashkëpunim me grupet e interesit;

ë) merr masa për mbarëvajtjen, mbrojtjen dhe nxitjen e punësimit në industrinë e turizmit, duke i dhënë prioritet punësimit të rinjve;

f) nxit, mbështet e promovon edukimin dhe formimin profesional të vazhdueshëm turistik, nëpërmjet institucioneve dhe programeve të akredituara, sipas legjislacionit në fuqi, në bashkëpunim me ministrinë përgjegjëse që mbulojnë fushën përkatëse;

g) nxit, mbështet dhe bashkëpunon me institucione publike dhe private në mbledhjen, përpunimin dhe administrimin e të dhënave në fushën e turizmit;

gj) bashkërendon punën për zbatimin e dispozitave ligjore, përfshirë konventat dhe marrëveshjet ndërkombëtare në fushën e turizmit;

h) përfaqëson interesat e Qeverisë pranë organizatave të ndryshme ndërkombëtare, në pajtim me traktate dhe marrëveshje të tjera të nënshkruara nga Qeveria, dhe bashkëpunon me këto organizata e me shtete të tjera;

i) harton dhe zbaton politikat për sistemet e certifikimit dhe klasifikimit, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

j) bashkëpunon me organizata ndërkombëtare që veprojnë në fushën e turizmit për programet e asistencës që ato ofrojnë;

k) i propozon Këshillit Kombëtar të Territorit miratimin e zonave me përparësi zhvillimin e turizmit, sipas parashikimeve të legjislacionit në fuqi;

l) bashkëpunon me autoritetet kompetente për të garantuar sigurinë dhe mbrojtjen e vizitorëve vendas apo të huaj;

ll) promovon dhe ndjek zbatimin e Kodit Global të Etikës në Turizëm;

m) harton politikat e zhvillimit të produktit turistik dhe marketingut në fushën e turizmit, bazuar në Strategjinë e Zhvillimit të Turizmit dhe Strategjinë Kombëtare të Marketingut për sektorin e turizmit;

n) përcakton kriteret për funksionimin e zyrave të informacionit turistik;

nj) bashkërendon punën me institucionet përgjegjëse për pajisjen e infrastrukturës rrugore dhe inxhinierike me sinjalistikën turistike, mbrojtjen e integruar të mjedisit, mbrojtjen nga ndërhyrjet e paligjshme dhe dëmtimet në zonat turistike;

o) luan rol koordinues lidhur me zbatimin e politikave të zhvillimit të produktit turistik dhe menaxhimit të destinacionit;

p) administron çdo ankesë të shtetasve, vendas apo të huaj, ndaj hotelierëve, pronarëve të resorteve turistike, udhërrëfyesve turistikë, agjencive të udhëtimit, operatorëve turistikë dhe sipërmarrjeve të tjera turistike për shërbimet e ofruara, dhe ia përcjell për shqyrtim inspektoratit që mbulon fushën e turizmit;

q) harton programe për mbështetjen e projekteve turistike;

r) mbështet, nxit dhe ndërgjegjëson sipërmarrjet turistike, që ushtrojnë veprimtari turistike si strukturë akomoduese, lidhur me përdorimin me efikasitet të burimeve natyrore dhe certifikimin “Eco-Certifikatë”.

2. Çdo institucion publik qendror dhe vendor, si edhe çdo organizatë jofitimprurëse në Shqipëri, që përfshihet në programet e asistencës së ofruar nga organizatat ndërkombëtare të lidhura me turizmin, njofton ministrinë për veprimtarinë që kryen, sipas një formati të miratuar me urdhër të ministrit përgjegjës për turizmin dhe të publikuar në faqen zyrtare të ministrisë përgjegjëse për turizmin.

Neni 10

Dega territoriale e shërbimit të turizmit

1. Dega territoriale e shërbimit të turizmit krijohet si një strukturë administrative e ministrisë përgjegjëse për turizmin.

2. Mënyra e organizimit dhe funksionimit të degës territoriale të shërbimit të turizmit miratohet me urdhër të ministrit përgjegjës për turizmin.

3. Dega territoriale e shërbimit të turizmit, në zbatim të këtij ligji, kryen këto funksione:



a) koordinon punën në terren për zbatimin e politikave të zhvillimit të produktit turistik dhe të menaxhimit të destinacionit turistik;

b) këshillon sipërmarrjet turistike për përmbushjen e standardeve dhe rritjen e cilësisë së shërbimeve dhe produkteve turistike të ofruara;

c) nxit dhe ndërgjegjëson sipërmarrjet turistike dhe komunitetet pritëse për edukimin në vazhdim;

ç) jep informacion për sipërmarrjet turistike, lidhur me kuadrin ligjor dhe standardet në fushën e turizmit, si dhe shpërndan manualët e klasifikimit /certifikimit për sipërmarrjet turistike;

d) këshillon palët e interesuara për ngritjen e sipërmarrjeve turistike;

dh) regjistron çdo kërkesë dhe ankesë që paraqitet nga turistët, përfaqësues të tyre dhe nga shoqatat konsumatore dhe ia përcjell ato inspektoratit që mbulon fushën e turizmit;

e) bashkëpunon me autoritetet vendore për të garantuar sigurinë dhe mbrojtjen e turistit në destinacion;

ë) bashkëpunon me autoritetet vendore dhe grupet e interesit për të siguruar informacione në fushën e turizmit, sipas kërkesave dhe detyrave të dhëna nga struktura përgjegjëse për turizmin;

f) bashkëpunon me bizneset turistike për evidentimin dhe vlerësimin e nevojave për trajnime, për përmirësime ligjore e procedurale;

g) mbledh të dhëna dhe harton raporte periodike, në bashkëpunim me nëpunësit e turizmit të njësisë të qeverisjes vendore, të cilat ia paraqet strukturës përgjegjëse në ministrinë përgjegjëse për turizmin.

Neni 11

Komiteti Këshillimor i Sektorit Privat të Turizmit

1. Komiteti Këshillimor i Sektorit Privat të Turizmit, në vazhdim KKSPT, krijohet si një organ këshillimor për sektorin e turizmit.

2. Mënyra e organizimit dhe e funksionimit të KKSPT-së përcaktohen në rregulloren e miratuar nga ministri përgjegjës për turizmin.

3. KKSPT-ja kryesohet nga ministri përgjegjës për turizmin dhe në përbërje të tij ka përfaqësues nga shoqatat kombëtare të sipërmarrjeve, që operojnë në fushën e turizmit apo të lidhura me to, përfaqësues nga institucionet e arsimit të lartë, dhomat e tregtisë, përfaqësues të shoqatave apo OJF-ve, që operojnë në fushën e turizmit, si dhe

përfaqësues të institucioneve /donatorë ndër-kombëtarë.

4. KKSPT-ja ka këto detyra:

a) këshillon ministrin përgjegjës për turizmin për hartimin e Strategjisë së Zhvillimit të Turizmit përpara miratimit të saj nga Këshilli i Ministrave;

b) trajton dhe shqyrton çështje që kanë lidhje me veprimtarinë turistike të sektorit privat ose që mund të dalin gjatë ushtrimit të kësaj veprimtarie;

c) siguron bashkëpunim ndërmjet sektorit privat dhe ministrisë përgjegjëse për turizmin për çështje që mund të lindin gjatë zhvillimit të turizmit, zbatimit të Strategjisë së Zhvillimit të Turizmit dhe Planit të Veprimit;

ç) jep mendime mbi planifikimin e zonave me përparësi zhvillimin e turizmit;

d) jep mendime gjatë shqyrtimit të akteve ligjore që kanë lidhje me turizmin;

dh) jep informacione për ecurinë e sektorit privat të turizmit dhe i sugjeron ministrisë përgjegjëse për turizmin marrjen e masave për çështje që kanë të bëjnë me turizmin.

Neni 12

Agjencia Kombëtare e Turizmit

1. Agjencia Kombëtare e Turizmit, në vijim AKT, është personi juridik publik, buxhetor, në varësi të ministrit përgjegjës për turizmin, që ka për qëllim promovimin e turizmit shqiptar, brenda dhe jashtë vendit. AKT-ja e ka selinë në Tiranë.

2. Mënyra e organizimit dhe funksionimit të AKT-së miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin.

3. Struktura dhe organika e AKT-së miratohen me urdhër të Kryeministrit, me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin.

Neni 13

Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë Kombëtare të Turizmit

Drejtori i Përgjithshëm i AKT-së drejton veprimtarinë e përditshme të saj dhe e përfaqëson atë në marrëdhëniet me të tretët. Ai ushtron të gjitha kompetencat për drejtimin e veprimtarisë së AKT-së. Emërimi dhe lirimi i Drejtorit të Përgjithshëm të AKT-së bëhet në përputhje me aktet ligjore e nënligjore në fuqi.



Neni 14

Funksionet dhe kompetencat e Agjencisë Kombëtare të Turizmit

Agjencia Kombëtare e Turizmit ka këto funksione dhe kompetenca:

1. Zbaton politikat e marketingut në fushën e turizmit, duke promovuar turizmin shqiptar në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, për krijimin e imazhit të Shqipërisë si destinacion turistik në tregun ndërkombëtar.

2. Ofron informacion për vizitorët, udhëtarët dhe turistët, për shërbimet turistike që ofrohen, për produktet dhe destinacionet turistike, për veprimtari e të dhëna të tjera të dobishme.

3. Promovon produktin dhe destinacionet turistike brenda e jashtë vendit, duke bashkëpunuar me zyrat rajonale të turizmit, pushtetin vendor dhe organizma të tjerë që operojnë në fushën e turizmit.

4. Promovon investimet në zonat me prioritet zhvillimin e turizmit, duke bashkëpunuar me institucionet e tjera publike të nxitjes së investimeve në vend.

5. Inicion dhe nxit projekte për turizmin, sipas fushës së vet të veprimtarisë, duke marrë miratimin paraprak të ministrisë përgjegjëse për turizmin.

6. Propozon dhe harton materialet me karakter promocional, në përputhje me tendencat e tregut turistik, dhe realizon prodhimin e tyre.

7. Zbaton strategjinë kombëtare të zhvillimit të turizmit dhe strategjinë kombëtare të marketingut për sektorin e turizmit.

8. I propozon ministrit përgjegjës për turizmin ndryshimin e akteve ligjore e nënligjore në fushën e turizmit, duke argumentuar arsyet që lidhen me këto propozime.

9. Monitoron, përmirëson dhe përditëson faqen zyrtare të promocionit të turizmit shqiptar.

10. Mbledh të ardhurat që realizohen nga marrëveshjet e qirasë, për sipërfaqet e dhëna në përdorim për zhvillimin e turizmit, dhe bën derdhjen e tyre në përputhje me parashikimet e legjislacionit në fuqi.

11. Kontrollon zbatimin dhe plotësimin e kritereve për marrëveshjet ekzistuese të qirasë dhe për marrëveshjet e zhvillimit, të lidhura me subjektet “person i stimuluar”.

Neni 15

Agjencia Kombëtare e Bregdetit

1. Agjencia Kombëtare e Bregdetit, në vijim AKB, është person juridik publik, buxhetor, me seli në Tiranë, në varësi të ministrit përgjegjës për turizmin, që ka për qëllim mbrojtjen dhe ndjekjen e zhvillimit të zonës bregdetare shqiptare.

2. Kompetencat, mënyra e organizimit dhe funksionimit të AKB-së miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin.

3. Struktura dhe organika e AKB-së miratohen me urdhër të Kryeministrit, me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin.

Neni 16

Inspektorati në fushën e turizmit

1. Inspektorati që mbulon fushën e turizmit, në vijim Inspektorati, është personi juridik, publik dhe buxhetor, në varësi të ministrit përgjegjës për turizmin. Inspektorati funksionon sipas këtij ligji dhe ligjit nr. 10 433, datë 16.6.2011, “Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë”.

2. Inspektimi i veprimtarive turistike ka si qëllim të sigurojë zbatimin e legjislacionit të turizmit nga subjektet mbi të cilat vepron ky ligj, në përputhje me procedurat e kryerjes së inspektimit.

3. Mënyra e organizimit dhe funksionimit të Inspektoratit përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Struktura dhe organika e Inspektoratit miratohet me urdhër të Kryeministrit, me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin.

Neni 17

Funksionet dhe kompetencat e Inspektoratit

1. Inspektorati, në zbatim të këtij ligji, kryen këto funksione:

a) kontrollon zbatimin e kritereve dhe kushteve nga subjektet që ushtrojnë veprimtari turistike, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, akteve nënligjore në zbatim të tij dhe akteve të tjera ligjore në fuqi;

b) kontrollon dhe inspekton mjediset ku realizohet veprimtaria turistike;

c) bashkëpunon dhe u jep informacion organeve të tjera shtetërore, për rastet që janë në kompetencë të tyre, në lidhje me veprimtarinë turistike;



c) kontrollon dhe merr masat për shkeljet e konstatuara nga subjektet që ushtrojnë veprimtari turistike, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

d) mbledh dhe administron dokumentacionin e plotë përkatës, përfshirë dokumente elektronike, të cilat kanë të bëjnë me objektin e kontrollit;

dh) ushtron kontroll në mjediset dhe në dokumentacionin e subjekteve turistike, të cilat kanë detyrimin të lejojnë dhe të vënë në dispozicion të Inspektoratit informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm për inspektim;

e) vendos gjoba dhe masa të tjera administrative ndaj personave fizikë a juridikë, kur vëren shkelje të dispozitave të këtij ligji.

2. Inspektorati shqyrton ankesat ndaj subjekteve që ushtrojnë veprimtari turistike, të marrë drejtpërdrejt ose të përcjellë nga çdo institucion tjetër apo individ.

3. Inspektorati merr vendim, pas shqyrtimit të ankesave, në përputhje me Kodin e Procedurave Administrative dhe në përputhje me kompetencat e dhëna me këtë ligj.

4. Rregullorja e shqyrtimit dhe trajtimit të ankesave miratohet me urdhër të ministrit përgjegjës për turizmin.

Neni 18

Komisioni i standardizimit të veprimtarive turistike

1. Për certifikimin e veprimtarive turistike, për dhënien dhe revokimin e certifikatave përkatëse ngrihet komisioni i standardizimit të veprimtarive turistike, pranë ministrisë përgjegjëse për turizmin.

2. Mënyra e organizimit, e funksionimit dhe përbërja e komisionit të standardizimit të veprimtarive turistike përcaktohet me rregullore të miratuar me urdhër të ministrit përgjegjës për turizmin.

3. Komisioni i standardizimit të veprimtarive turistike ngrihet me urdhër të ministrit përgjegjës për turizmin dhe përbëhet nga 5 anëtarë.

Neni 19

Njësitë e qeverisjes vendore, detyrat dhe përgjegjësitë në fushën e turizmit

Njësitë e qeverisjes vendore, në zbatim të këtij ligji, kanë këto detyra dhe përgjegjësi:

a) të krijojnë inventarin e burimeve kryesore turistike të njësisë së qeverisjes vendore dhe inventarin e sipërmarrjeve turistike në nivel vendor;

b) të përcjellin, periodikisht, çdo 6 muaj, inventarët e përmendur në shkronjën “a”, të këtij neni, pranë ministrit përgjegjës për turizmin, për krijimin e bazës së të dhënave në nivel kombëtar;

c) të sigurojnë infrastrukturën mbështetëse për veprimtaritë e biznesit të turizmit në nivel vendor, duke mundësuar respektimin e standardeve nga sipërmarrjet turistike;

ç) të kontribuojnë në zhvillimin e llojeve të ndryshme të turizmit në nivel vendor, si turizmi kulturor, agroturizmi etj., në bazë të burimeve turistike, duke luajtur rol aktiv në diversifikimin e produktit turistik, në bashkëpunim me të gjitha institucionet qendrore e vendore, si dhe grupet e interesit;

d) të sigurojnë informacion, si pjesë e sistemit të statistikave të turizmit, për ministrin përgjegjës për turizmin;

dh) të bashkëpunojnë për marrjen e masave për të siguruar shërbime të kujdesit shëndetësor parësor për vizitorët/turistët, brenda juridiksionit të njësisë së pushtetit vendor, duke zbatuar standardet e përcaktuara nga ministria përgjegjëse për turizmin dhe ajo e shëndetësisë;

e) të marrin masa për krijimin dhe ruajtjen e një mjedisi të shëndetshëm brenda juridiksionit të territorit të tyre, në përputhje me normat dhe në zbatim të rregulloreve higjiene-sanitare.

Neni 20

Komiteti rajonal i zhvillimit të turizmit

1. Me qëllim bashkërendimin e punës ndërmjet institucioneve të qeverisjes qendrore dhe njësisë të qeverisjes vendore, për çështjet e turizmit, pranë çdo prefekturë krijohen komitetet rajonale të zhvillimit të turizmit, nën drejtimin e prefektit të qarkut. Në përbërje të këtyre komiteteve janë përfaqësues të njësisë të qeverisjes vendore, përfaqësues të qarkut, përfaqësues të shoqatave lokale në fushën e turizmit, institucioneve arsimore dhe edukuese për turizmin dhe përfaqësues të ministrisë përgjegjëse për turizmin.

2. Komiteti rajonal i zhvillimit të turizmit ka për detyrë:

a) të sigurojë një forum për të trajtuar çështjet që lidhen apo që lindin nga veprimtaritë turistike në njësitë e qeverisjes vendore;

b) të sigurojë një forum për bashkëpunim, ndërmjet njësisë të qeverisjes vendore, ministrisë përgjegjëse për turizmin dhe institucioneve të tjera



të turizmit në nivel vendor, për çështjet që lindin në fushën e zhvillimit të turizmit, në zbatimin e politikës kombëtare dhe për çështje të tjera të lidhura me këtë fushë;

c) të sigurojë informacion për ministrin dhe AKT-në, për çështjet e lidhura me turizmin, që krijohen në njësitë e qeverisjes vendore, sipas territorit administrativ përkatës.

3. Komiteti mbledhet, të paktën, dy herë në vit dhe në çdo rast tjetër që kërkohet nga prefekti.

4. Organizimi dhe funksionimi i komitetit rajonal të zhvillimit të turizmit përcaktohet me udhëzim të ministrit përgjegjës për turizmin.

KREU IV PLANIFIKIMI I ZHVILLIMIT TË TURIZMIT

Neni 21

Parimet e planifikimit të zhvillimit të turizmit

1. Planifikimi i zhvillimit të turizmit:

a) mbështetet në Regjistrin Kombëtar të Burimeve Turistike;

b) është pjesë përbërëse dhe hartohet në përputhje me planin kombëtar të territorit, me strategjinë e turizmit dhe me legjislacionin në fuqi për planifikimin dhe zhvillimin e territorit si dhe me dispozitat e legjislacionit për administrimin dhe mbrojtjen e tokës;

c) përqendrohet në zona me potencial më të madh turistik dhe në ato drejtime ku zhvillimi i turizmit mundëson një ristrukturim social dhe ekonomik.

2. Planet e zhvillimit të turizmit shqyrtohen dhe rishikohen në mënyrë periodike, për të siguruar pajtueshmërinë e tyre me politikat e zhvillimit kombëtar, territorial, mjedisor dhe ato social-ekonomike të komunitetit.

Neni 22

Klasifikimi i burimeve turistike

1. Burimet turistike në Republikën e Shqipërisë klasifikohen në:

a) burime natyrore turistike, ku përfshihen peizazhet natyrore, zonat e mbrojtura, veçoritë gjeografike e biologjike, kushtet klimatike, detare, hidrografike dhe objektet e tjera fizike, natyrore apo gjeomonumentale, që janë tërheqëse për turistët;

b) burime njerëzore turistike, të cilat ndahen në:

i) burime materiale njerëzore turistike, ku përfshihen ndërtesat historike e ndërtimet e tjera, reliket si dhe punët artizanale;

ii) burime jomateriale njerëzore turistike, ku përfshihen veprimtaritë e ndryshme kulturore.

2. Burimet turistike shndërrohen në produkte turistike në bazë të një procesi studimi dhe planifikimi, sipas prioriteteve të përcaktuara në Strategjinë Kombëtare të Zhvillimit të Turizmit.

Neni 23

Regjistri Kombëtar i Burimeve Turistike

1. Ministria përgjegjëse për turizmin identifikon dhe inventarizon burimet turistike nëpërmjet sigurimit të të dhënave të lidhura me to.

2. Ministria përgjegjëse për turizmin, në bashkëpunim me organet publike të qeverisjes qendrore dhe vendore, harton dhe administron Regjistrin Kombëtar të Burimeve Turistike, si pjesë e sistemit të bazës së të dhënave.

3. Pronarët ose organet përgjegjëse për administrimin e burimeve turistike duhet të regjistrojnë burimet turistike në Regjistrin Kombëtar të Burimeve Turistike.

4. Ministria përgjegjëse për turizmin monitoron përditësimin e të dhënave në Regjistrin Kombëtar të Burimeve Turistike.

Neni 24

Përgjegjësia për administrimin e burimeve turistike

1. Personat juridikë dhe fizikë, organet publike qendrore e vendore apo personat privatë, që zotërojnë ose administrojnë burime turistike, janë përgjegjës për administrimin e tyre, në përputhje me këtë ligj dhe aktet nënligjore të lidhura me të.

2. Njësitë e qeverisjes vendore janë përgjegjëse për bashkërendimin e veprimtarive të organeve publike, të angazhuara në zhvillimin e turizmit brenda territorit të tyre, për mbrojtjen, rritjen dhe përdorimin e burimeve turistike, për shndërrimin e tyre në produkte turistike, duke maksimizuar potencialin e tyre ekonomik, në përputhje me parimet e zhvillimit të qëndrueshëm të turizmit dhe me sugjerimet që rrjedhin nga takimet e komitetit rajonal të zhvillimit të turizmit.



Neni 25

Mbështetja për zhvillimin e turizmit

Organet shtetërore, në bashkëpunim me ministrinë përgjegjëse për turizmin, ndihmojnë në zhvillimin e turizmit duke:

a) nxitur dhe mbështetur planet e zhvillimit të turizmit për çdo bashki, në bazë të studimeve paraprake, në përputhje me planin kombëtar sektorial të turizmit, për zhvillimin e produktit turistik në atë zonë;

b) dhënë informacionin e nevojshëm turistik;

c) ndihmuar në kualifikimin e burimeve njerëzore;

ç) promovuar produktet turistike të zonës;

d) marrë masa për zhvillimin e infrastrukturës së përgjithshme turistike dhe të shërbimeve publike në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit dhe destinacionet turistike;

dh) mbështetur investimet në turizëm në zonat e thella malore dhe me popullsi të rrallë;

e) propozuar politika të lehtësive për bizneset turistike, për individët dhe subjektet juridike në zonat e rëndësisë kombëtare për turizmin.

Neni 26

Përgatitja e planit kombëtar sektorial të turizmit

Ministria përgjegjëse për turizmin, me cilësinë e autoritetit kombëtar sektorial të planifikimit të territorit, përgatit planin kombëtar sektorial të turizmit për gjithë territorin, në përputhje me parashikimet e ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit dhe të dispozitave të legjislacionit që rregullojnë veprimtarinë mbi territorin, ku kërkohet të realizohen këto plane zhvillimi.

Neni 27

Përmbajtja e planit kombëtar sektorial të turizmit

Plani kombëtar sektorial i turizmit përgatitet në përputhje me dispozitat e këtij ligji, të legjislacionit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit dhe duhet të përmbajë:

a) parashikimet për zhvillimin e turizmit dhe përcaktimin e zonave të veçanta për këtë qëllim;

b) vlerësimin e kapitalit të investimeve të planifikuara, në përputhje me planet në nivel kombëtar dhe vendor, për një periudhë prej 5 vjetësh, 10 vjetësh ose më gjatë;

c) parashikimet e planit të punimeve në infrastrukturën e zonës, të destinacioneve turistike, në përputhje me potencialin turistik, vlerësimin e rrjetit përfaqësues të zonave të mbrojtura dhe planet e zhvillimit social-ekonomik kombëtar, rajonal dhe vendor;

ç) parashikimet e veprimtarive të marketingut;

d) parashikimet e veprimtarive arsimuese, të kualifikimit profesional dhe të edukimit në vazhdim.

Neni 28

Caktimi i zonave me përparësi zhvillimin e turizmit

Me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin, Këshilli Kombëtar i Territorit miraton zonat me përparësi zhvillimin e turizmit, si zona të rëndësisë kombëtare, në përputhje me planin e përgjithshëm kombëtar dhe planin kombëtar sektorial të turizmit.

Neni 29

Mbrojtja, ruajtja, përdorimi dhe zhvillimi i burimeve natyrore turistike

1. Me qëllim mbrojtjen, ruajtjen, përdorimin dhe zhvillimin me efikasitet të burimeve natyrore turistike, zhvillimi dhe operimi i një sipërmarrjeje turistike, si hotel, kompleks turistik dhe struktura të tjera akomoduese, në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit, bëhet në përputhje me planin kombëtar sektorial të turizmit, kategoritë e klasifikimit dhe të planeve të menaxhimit të rrjetit të zonave të mbrojtura dhe me parashikimet ligjore në fuqi për planifikimin dhe zhvillimin e territorit dhe duke iu referuar dokumenteve të planifikimit.

2. Zhvillimi dhe operimi i një sipërmarrjeje turistike, si hotel, kompleks turistik dhe struktura të tjera akomoduese, në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit, bazuar në interesin e përgjithshëm publik, mund të bëhet edhe në pronat shtetërore, me kusht që këto struktura, ndërtime, mjedise e shërbime ndihmëse të mos dëmtojnë parametrat natyrorë dhe kulturorë të këtyre zonave dhe të mos rrezikojë aktivitetin turistik, e të jenë në përputhje me planin kombëtar sektorial të turizmit.

3. Shfrytëzimi i burimeve natyrore si det, liqen, lumë apo brigjet e tyre duhet të bëhet në mënyrë të tillë që të mos dëmtojë apo shkatërrojë, në asnjë rast, karakteristikat e tyre dhe territorin buzë tyre.



Neni 30

Plani i zonave me përparësi zhvillimin e turizmit

1. Ministria përgjegjëse për turizmin përgatit planin e zhvillimit dhe të veprimit për çdo zonë me përparësi zhvillimin e turizmit, në bashkëpunim me ministritë, organet publike, organet e qeverisjes vendore, si dhe me grupet e interesit, dhe e paraqet për miratim, sipas parashikimeve të ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit dhe mbështetur në dokumentet e planifikimit kombëtar e vendor.

2. Planet e detajuara për zonat me përparësi zhvillimin e turizmit hartohen sipas përcaktimeve të ligjit nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” e rregullores së planifikimit dhe miratohen nga Këshilli Kombëtar i Territorit.

3. Ministria përgjegjëse për turizmin, në cilësinë e autoritetit të planifikimit, zbaton instrumentet për drejtimin e zhvillimit, sipas legjislacionit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit.

4. Planet e zhvillimit të zonave me përparësi zhvillimin e turizmit, përveç sa është parashikuar në rregulloren e planifikimit, përmbajnë edhe:

a) identifikimin, vlerësimin dhe klasifikimin e burimeve turistike të disponueshme në këto zona;

b) analizimin e mjedisit ekzistues turistik dhe të potencialit të tij, përfshirë mjedisin natyror, të biodiversitetit, të peizazhit dhe të rrjetit të zonave të mbrojtura, si dhe mjedisin kulturor, ekonomik e social;

c) përcaktimin e prioritetëve në zhvillimin e zonave përkatëse;

ç) përcaktimin dhe përkrahimin e zonave të planifikuara për turizëm, të rrjetit të zonave të mbrojtura dhe të nevojave të tyre për zhvillim turistik, brenda zonave me përparësi zhvillimin e turizmit;

d) infrastrukturën e nevojshme për sistemin e ujësjellësit, sistemin e kanalizimeve, furnizimit me energji, internet, mjediset publike dhe shërbimet turistike, që kërkohen për përmirësimin e potencialit turistik të zonave me përparësi zhvillimin e turizmit;

dh) planifikimin e sinjalistikës, stendat dhe afishimeve turistike, në bashkërendim me organet publike përgjegjëse;

e) përcaktimin e mjeteve të mbrojtjes dhe të promovimit të produkteve turistike me vlerë

trashëgimie kulturore, historike ose natyrore dhe specifikimin e formave dhe mekanizmave të nevojshëm të bashkëpunimit dhe të bashkërendimit me autoritetet kompetente, për të arritur këtë objektiv;

ë) përcaktimin e mjeteve të nxitjes dhe promovimit të turizmit pritës dhe identifikimin e programeve të qarta të punës për ta realizuar këtë;

f) përcaktimin e mjeteve të zhvillimit dhe të mbështetjes së produkteve të turizmit në të gjitha format e tyre;

g) përcaktimin e nevojave për financim, me qëllim zbatimin e planeve dhe programeve të zhvillimit turistik;

gj) përcaktimin e burimeve të nevojshme njerëzore për zbatimin e planeve dhe programeve të zhvillimit;

h) parashikimin për monitorimin e zbatimit të planit kombëtar sektorial të turizmit dhe ndjekjen e vlerësimit të performancës në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit.

KREU V**MBËSHTETJA FINANCIARE E PROJEKTEVE NË FUSHËN E TURIZMIT**

Neni 31

Mbështetja financiare për projektet në fushën e turizmit

1. Ministria përgjegjëse për turizmin përgatit programe për mbështetjen e projekteve në fushën e turizmit.

2. Këto programe duhet të jenë në përputhje me objektivat e këtij ligji dhe të sigurojnë zhvillimin e qëndrueshëm të turizmit, të mbrojnë, të ruajnë dhe të promovojnë destinacionet turistike dhe vlerat e trashëgimisë natyrore dhe kulturore, të mundësojnë zhvillimin dhe diversifikimin e produkteve turistike, si dhe të mbështetnin profesionalizmin në fushën e turizmit.

3. Ministria përgjegjëse për turizmin, nga fondi buxhetor i miratuar çdo vit, financon projekte edukimi, promovimi dhe studime apo modele produktesh turistike në ndihmë të zhvillimit të turizmit, të paraqitura nga persona fizikë dhe juridikë, vendas e të huaj.

4. Ky fond nuk i nënshtrohet legjislacionit të prokurimit publik.

5. Projektet, të cilat kërkojnë një financim, që arrin mbi 50 për qind të fondit vjetor të parashikuar



për projektet turistike, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

6. Miratimi i projekteve turistike bëhet nga ministri përgjegjës për turizmin, me propozim të Komisionit të Përzgjedhjes së Projekteve, të përbërë nga 7 anëtarë:

a) 5 nëpunës të nivelit të lartë dhe të mesëm drejtues të strukturave përgjegjëse në ministri;

b) 2 përfaqësues nga shoqatat e sektorit të turizmit.

7. Anëtarët e Komisionit të Përzgjedhjes së Projekteve përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

8. Kriteret dhe afatet në lidhje me kërkesë-propozimet për mbështetje financiare, të parashikuara në pikën 3, të këtij neni, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 32

Kompetencat e Komisionit të Përzgjedhjes së Projekteve

1. Komisioni i Përzgjedhjes së Projekteve ka këto kompetenca:

a) klasifikon dhe përzgjedh projektet në fushën e turizmit, duke vlerësuar ndikimin social-ekonomik të tyre;

b) propozon miratimin e projekteve, në përputhje me nenin 30 të këtij ligji.

2. Mënyra e funksionimit të Komisionit të Përzgjedhjes së Projekteve përcaktohet me urdhr të ministrit përgjegjës për turizmin.

KREU VI

INVESTIMET NË TURIZËM

Neni 33

Format e partneritetit

1. Në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit shteti mund të marrë rolin e zhvilluesit, të përfshihet në partneritete publiko-private, të përfaqësohet me aksione në sipërmarrje turistike, të vërë në dispozicion pasuri të paluajtshme, të sigurojë infrastrukturë mbështetëse etj., si dhe kombinime të formave të mësipërme.

2. Për atë që nuk përcaktohet me këtë ligj, format e partneritetit rregullohen me ligje të veçanta.

Neni 34

Pasuritë e paluajtshme shtetërore në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit

1. Pasuritë e paluajtshme, në pronësi të shtetit, që ndodhen në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit, me përjashtim të zonave të mbrojtura dhe objekteve të trashëgimisë kulturore, me vendim të Këshillit të Ministrave, brenda 2 muajve nga miratimi i zonës, kalojnë në administrim të ministrisë përgjegjëse për turizmin.

2. Pasuritë e paluajtshme, në administrim të njëjësive të qeverisjes vendore, që ndodhen në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit, me vendim të Këshillit të Ministrave, brenda 2 muajve nga miratimi i zonës, kalojnë në administrim të ministrisë përgjegjëse për turizmin.

3. Këshilli i Ministrave, rast pas rasti, miraton me vendim të veçantë transferimin, në favor të shtetit, të pasurive të paluajtshme në pronësi të njëjësive të qeverisjes vendore, që ndodhen në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit.

Neni 35

Vënia në dispozicion e pasurive të paluajtshme shtetërore

1. Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin, miraton vënien në dispozicion të pasurive të paluajtshme shtetërore për projekte investuese në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit.

2. Kohëzgjatja e vënies në dispozicion është deri në 99 vjet.

3. Vënia në dispozicion e pasurive të paluajtshme shtetërore mund të bëhet edhe nëpërmjet kontratës simbolike 1 euro.

4. Rregullat, procedurat dhe mënyrat e vënies në dispozicion të pasurive të paluajtshme shtetërore përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. Në rastin e investitorëve me status Investitor Strategjik i Veçantë, sipas përcaktimeve në legjislacionin për investimet strategjike, Këshilli i Ministrave mund të vendosë, rast pas rasti, transferimin e së drejtës së pronësisë të pasurive të paluajtshme shtetërore tek investitori privat, duke e kushtëzuar kalimin me realizimin e plotë të investimit. Kur vlerësohet nga Këshilli i Ministrave, marrëveshja për realizimin e investimit strategjik propozohet për miratim me ligj të posaçëm në Kuvendin e Republikës së Shqipërisë.



Neni 36

Marrëveshja me investitorin

1. Ministria përgjegjëse për turizmin nënshkruan marrëveshje zhvillimi me investitorët, në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit, në të cilat parashikohen angazhimet reciproke, karakteristikat, afatet e realizimit dhe vlera e projektit, si dhe garancitë e nevojshme dhe instrumentet e sigurisë për realizimin e investimit.

2. Këshilli i Ministrave përcakton procedurat dhe formatet e marrëveshjeve me investitorët.

Neni 37

Portet turistike

1. Ministria përgjegjëse për turizmin mund t'i propozojë Këshillit të Ministrave shpalljen e porteve turistike apo pontileve të përhershme, që shërbejnë si infrastrukturë mbështetëse për strukturat turistike.

2. Këshilli i Ministrave, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji, autorizon ndërtimin dhe operimin nga investitorët e strukturave turistike të porteve dhe pontileve të shpallura sipas pikës 1 të këtij neni.

Neni 38

Të drejtat dhe detyrimet e investitorit në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit

1. Investitori është i detyruar të përmbushë të gjitha detyrimet dhe të sigurojë të gjitha garancitë, financiare apo të çdo lloji, siç përcaktohet në marrëveshjen e nënshkruar me ministrinë përgjegjëse për turizmin.

2. Investitori zgjedh format e përshtatshme të administrimit dhe të ofrimit të produkteve turistike, përfshirë timeshare etj.

3. Investitori gëzon të drejtën e nënkontraktimit të ndërtimit të strukturave apo të administrimit të sipërmarrjes, apo pjesëve të saj, me kusht që objekti i veprimtarisë të mbetet i pandryshuar. Në çdo rast, investitori mbetet përgjegjës për përmbushjen e detyrimeve të marrëveshjes së nënshkruar me ministrinë përgjegjëse për turizmin.

4. Investitori mund të transferojë pronësinë e strukturave të veçanta akomoduese tek të tretët. Transferimi bëhet vetëm me miratimin e ministrit përgjegjës për turizmin. Strukturat që parashikohet të transferohen paraqiten të detajuara në projektin e investimit dhe lejimi i transferimit të tyre miratohet

si aneks i veçantë i marrëveshjes me investitorin.

5. Transferimi i veprimtarisë, si e tërë apo i një pjese të aksioneve tek të tretët, bëhet vetëm me miratimin e ministrit përgjegjës për turizmin, me kusht që objekti i veprimtarisë të mbetet i pandryshuar.

Neni 39

Shfuqizimi i vënies në dispozicion

1. Në rast mospërmbushjeje apo shkeljeve të dispozitave të marrëveshjes së zhvillimit, Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrisë përgjegjëse për turizmin, mund të shfuqizojë të drejtën e fituar të vënies në dispozicion të pasurisë së paluajtshme.

2. Marrëveshja parashikon garanci dhe penaltete specifike ndaj investitorit për kompensimin e interesave të shtetit dhe të të tretëve në rastet e shfuqizimit.

Neni 40

Përdorimi i bregut

1. Për investimet pranë brigjeve të detit apo liqenit mund të vihet në dispozicion një hapësirë e plazhit, në raport me kapacitetin e strukturës akomoduese.

2. Këshilli i Ministrave miraton rregullat e detajuara për zbatimin e pikës 1 të këtij neni.

Neni 41

Zonat ku nuk ka përfunduar regjistrimi fillestar

1. Zyra e regjistrimit të pasurive të paluajtshme kryen regjistrim të veçantë për të gjitha pasuritë që ndodhen në zonat me përparësi zhvillimin e turizmit, për të cilat nuk ka përfunduar regjistrimi fillestar.

2. Regjistrimi i veçantë, sipas pikës 1, kryhet brenda 3 muajve nga miratimi i zonës me përparësi zhvillimin e turizmit.

Neni 42

Investimet jashtë zonave me përparësi zhvillimin e turizmit

Autoritetet vendore të planifikimit, pasi miratojnë lejet e ndërtimit për struktura akomoduese jashtë zonave me përparësi zhvillimin e turizmit, njoftojnë ministrinë përgjegjëse për turizmin.



KREU VII STRUKTURAT AKOMODUESE

Neni 43

Kategoritë e strukturave akomoduese

Strukturat akomoduese do të përfshijnë kategoritë si më poshtë:

- a) “Bujtinë”;
- b) “Fjetinë” (Hostel);
- c) “Kamping”;
- ç) “Hotel”;
- d) “Motel”;
- dh) “Resort”;
- e) “Qendër kurative”;
- ë) “Fjetje dhe mëngjes” (B&B).

Neni 44

Kriteret e ndërtimit të strukturave akomoduese

Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrisë përgjegjëse për turizmin, miraton rregulloren përkatëse për kushtet dhe kriteret për projektimin dhe ndërtimin e strukturave akomoduese.

Neni 45

Klasifikimi i strukturave akomoduese

1. Secila kategori e strukturave akomoduese klasifikohet me sistem të veçantë, e shoqëruar me shenjat dalluese përkatëse, sipas përcaktimit të mëposhtëm:

- “Bujtinë” Standard;
- “Fjetinë” Standard, Komfort;
- “Kamping” Standard
- “Hotel” Dy yje, tre yje, katër yje, pesë yje;
- “Motel” Standard, Komfort, Superior;
- “Resort” Tre yje, katër yje, pesë yje;
- “Qendër kurative” Dy yje, tre yje, katër yje, pesë yje;
- “Fjetje dhe mëngjes” (B&B) Standard, Komfort, Superior.

2. Çdo sipërmarrje turistike, që ushtron veprimtarinë si strukturë akomoduese, duhet të paraqesë pranë ministrisë përgjegjëse për turizmin kërkesën për pajisjen me certifikatë klasifikimi, sipas kriterëve të përcaktuara në aktet nënligjore në zbatim të këtij ligji, brenda 30 ditëve nga regjistrimi në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit për ushtrimin e veprimtarisë si strukturë akomoduese.

3. Certifikata e klasifikimit është e vlefshme për një periudhë 4-vjeçare, me të drejtë rinovimi brenda 30 ditëve nga afati i mbarimit të vlefshmërisë së saj.

4. Riklasifikimi i strukturës akomoduese, përpara periudhës së mbarimit të afatit të vlefshmërisë së certifikatës së klasifikimit, me qëllim ngritjen e nivelit të klasifikimit, bëhet me kërkesë të subjektit.

5. Kushtet, kriteret, tarifat, afatet, si dhe procedura për klasifikimin e strukturave akomoduese, përcaktohen me rregulloren përkatëse, që miratohet nga Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për turizmin.

6. Ministria përgjegjëse për turizmin bashkëpunon me agjenci dhe organizata të mirënjohura ndërkombëtare për hartimin e rregullores dhe klasifikimin e strukturave akomoduese.

7. Kostoja e procesit të klasifikimit mbulohet nga sipërmarrjet turistike që certifikohen.

8. Certifikata e klasifikimit regjistrohet automatikisht, pas përfundimit të procesit të klasifikimit në Regjistrin Qendror të Turizmit, që administrohet nga struktura përgjegjëse pranë ministrisë përgjegjëse për turizmin.

9. Për çdo ndryshim të të dhënave të deklaruara, sipërmarrja turistike që ushtron veprimtarinë e saj në fushën e strukturave akomoduese, duhet të njoftojë strukturën përgjegjëse pranë ministrisë përgjegjëse për turizmin, brenda 7 ditëve pune.

10. Nuk i nënshtrohen procesit të klasifikimit të strukturave akomoduese, sipas parashikimeve të këtij ligji, strukturat akomoduese që përbëjnë objekt të veçantë të trashëgimisë kulturore, të përcaktuara nga ligji.

Neni 46

Ndërprerja e ushtrimit të veprimtarisë së strukturës akomoduese

Sipërmarrja turistike, që ushtron veprimtarinë e saj në fushën e strukturave akomoduese, e humbet të drejtën e ushtrimit të veprimtarisë:

- a) me përfundimin e aktivitetit si person fizik/juridik;
- b) kur i hiqet kjo e drejtë me vendim të komisionit të standardizimit të veprimtarive turistike, pasi nuk plotëson kushtet dhe kriteret e nivelit më të ulët të sistemit të klasifikimit;



c) sipas përcaktimeve të tjera të bëra në këtë ligj.

KREU VIII AGJENCITË E UDHËTIMIT DHE OPERATORËT TURISTIKË

Neni 47

Agjencia e udhëtimit

Shërbimet e agjencisë së udhëtimit përfshijnë, por nuk kufizohen me:

a) shitjen e biletave të avionit, të tragecit, të trenit, të autobusit;

b) shitjen e paketave të udhëtimit, në emër të operatorëve të udhëtimit, vendas ose ndërkombëtarë;

c) dhënien e automjeteve me qira, në emër të përfaqësuesve të automjeteve me qira;

ç) përgatitjen e dokumenteve të udhëtimit, në përputhje me rregullat në fuqi;

d) dhënien e informacionit të duhur dhe ndihmës për lëshimin e certifikatës për vaksinimin, në rastet e udhëtimit në vende me rrezik epidemiologjik;

dh) dhënien e informacionit të duhur dhe ndihmës për lëshimin e vizave dhe dokumenteve të tjera të domosdoshme për hyrjen në një vend të caktuar;

e) përgatitjen e të gjitha dokumenteve të nevojshme për transportin dhe/ose akomodimin e udhëtarëve.

Neni 48

Licencimi dhe rregullat për ushtrimin veprimtarisë së agjencisë së udhëtimit

1. Agjencia e udhëtimit, para fillimit të ushtrimit të kësaj veprimtarie, pajiset me licencë, sipas procedurës së përcaktuar në pikën 3, të nenit 16, të ligjit nr. 10 081, datë 23.2.2009, “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

2. Agjencia e udhëtimit duhet të plotësojë kriteret e mëposhtme:

a) të jetë regjistruar në Qendrën Kombëtare të Regjistrimeve, me objekt veprimtarie si agjenci udhëtimi;

b) përfaqësuesi ligjor të mos jetë një person i dënuar me vendim të formës së prerë për veprën penale të mashtrimit, të mospagimit të taksave dhe tatimeve, të korrupsionit, apo për një vepër penale kundër moralit dhe dinjitetit të personit, brenda një

periudhe 5-vjeçare, që i paraprin kërkesës për licencë;

c) përfaqësuesi ligjor (administratori) ose drejtuesi teknik të zotërojnë një diplomë universitare të ciklit të parë të studimeve ose dëshmi kualifikimi profesional, në përputhje me objektin e veprimtarisë së biznesit;

ç) të zotërojnë një mjedis pune jo më të vogël se 10 m² për ushtrimin e veprimtarisë;

3. Kërkesat dhe kriteret për ushtrimin e veprimtarisë së agjencisë së udhëtimit përcaktohen në rregulloren e miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Pas publikimit të licencës në Regjistrin Kombëtar të Licencave dhe Lejeve, ministria përgjegjëse për turizmin bën regjistrimin e kësaj licence në Regjistrin Qendror të Turizmit.

Neni 49

Ndërprerja e ushtrimit të veprimtarisë së agjencisë së udhëtimit

Revokimi i licencës dhe ndërprerja e ushtrimit të veprimtarisë së agjencisë së udhëtimit bëhet sipas përcaktimeve të neneve 12 e 29, të ligjit nr. 10 081, datë 23.2.2009, “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë” të ndryshuar.

Neni 50

Operatori turistik

Operatori turistik e bën shitjen e produkteve të veta turistike, kryesisht, nëpërmjet agjencive të udhëtimit, pa u kufizuar edhe me shitjen e drejtpërdrejtë të konsumatori. Ai nënshkruan kontrata të drejtpërdrejta me furnizuesit e shërbimeve turistike, duke i parablerë këto shërbime.

Neni 51

Licencimi dhe rregullat për ushtrimin e veprimtarisë së operatorëve turistikë

1. Operatori turistik, para fillimit të ushtrimit të kësaj veprimtarie, pajiset me licencë, sipas procedurës së përcaktuar në pikën 3, të nenit 16, të ligjit nr. 10 081, datë 23.2.2009, “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

2. Operatori turistik duhet të plotësojë kriteret e mëposhtme:



a) të jetë regjistruar në Qendrën Kombëtare të Regjistrimeve, me objekt veprimtarie si operator turistik;

b) përfaqësuesi ligjor të mos jetë një person i dënuar me vendim të formës së prerë për veprën penale të mashtrimit, të mospagimit të taksave dhe tatimeve, të korrupsionit, apo për një vepër penale kundër moralit dhe dinjitetit të personit, brenda një periudhe 5-vjeçare, që i paraprin kërkesës për licencë;

c) përfaqësuesi ligjor (administratori) dhe drejtuesi teknik të zotërojnë një diplomë universitare të ciklit të parë të studimeve, në përputhje me objektin e veprimtarisë së biznesit dhe të kenë një eksperiencë të mëparshme në këtë fushë;

ç) të zotërojnë një mjedis pune jo më të vogël se 16 m² për ushtrimin e veprimtarisë.

3. Kërkesat dhe kriteret për ushtrimin e veprimtarisë së operatorit turistik përcaktohen në rregulloren e miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave;

4. Pas publikimit të licencës në Regjistrin Kombëtar të Licencave dhe Lejeve, ministria përgjegjëse për turizmin bën regjistrimin e kësaj licence në Regjistrin Qendror të Turizmit.

Neni 52

Ndërprerja e ushtrimit të veprimtarisë së operatorit turistik

Revokimi i licencës dhe ndërprerja e ushtrimit të veprimtarisë së operatorit turistik bëhet sipas përcaktimeve të neneve 12 e 29, të ligjit nr. 10 081, datë 23.2.2009, “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

Neni 53

Regjistrimi i udhëtimeve

1. Agjencia e udhëtimit dhe operatori turistik mban regjistër me të dhënat e turistëve, destinacionet e vizituara dhe ditët e qëndrimit dhe i raporton këto të dhëna elektronikisht, një herë në muaj, sipas formularit të miratuar nga ministri përgjegjës për turizmin.

2. Një agjenci udhëtimi ose operator turistik duhet t'i ruajë këto raportime, të specifikuar, për tre vjet, nga data e kthimit nga udhëtimi përkatës.

Neni 54

Të dhënat bazë të kontratës me konsumatorin

1. Të dhënat bazë të kontratës së operatorëve turistikë dhe agjencive të udhëtimit me konsumatorin duhet të përmbajnë, të paktën:

a) licencën e “Operatorit turistik”;

b) emrin, adresën dhe të dhëna të tjera kontakti të agjencisë së udhëtimit, operatorit turistik dhe të siguruesit;

c) destinacionin e udhëtimit dhe datat e nisjes e të kthimit;

ç) mjetin e transportit të përdorur;

d) itinerarin e udhëtimit;

dh) tipin e strukturës së akomodimit, vendndodhjen, klasifikimin dhe karakteristikat kryesore të saj;

e) vaktet e ushqimit, të përfshira në çmimin e paguar;

ë) listën e shërbimeve të tjera që ofrohen për klientët brenda çmimit të paguar;

f) listën e shërbimeve që nuk përfshihen në çmimin e paguar;

g) listën e shërbimeve shtesë, që mund të blihen veçmas;

gj) numrin minimal të personave të domosdoshëm për realizimin e paketës së udhëtimit;

h) afatin për njoftimin e klientit, në rastin e anulimit nga ana e operatorit turistik;

i) afatet dhe penalitetet përkatëse, në rastin e anulimit të shërbimit të blerë nga ana e klientit;

j) mundësinë e transferimit të paketës;

k) çmimin e paketës së udhëtimit dhe kur paketa lejon rishikim çmimi, një shënim për rishikimin e mundshëm dhe mënyrën e përlllogaritjes së këtij rishikimi;

l) tabelën me afatet kohore dhe mënyrën e pagesave;

ll) kërkesat e veçanta që klienti ka bërë me dije në momentin e rezervimit dhe për të cilat është rënë dakord nga të dyja palët;

m) përgjegjësitë që dalin nga mospërmbushja e detyrimeve në dëm të klientit;

n) formatin e garancisë, shtrirjen dhe limitet financiare të përgjegjësisë;

nj) detyrimin e përfaqësuesit të huaj për të komunikuar me klientin nëpërmjet operatorit turistik;



o) detyrimin e përfaqësuesit të huaj për të ndihmuar në çdo rast.

2. Sipërmarrjet turistike të udhëtimit, për sa u takon paketave të udhëtimit, zbatojnë detyrimet e parashikuara në kuadrin ligjor për mbrojtjen e konsumatorit.

Neni 55

Garancitë e operatorëve turistikë

1. Operatorët turistikë duhet të kenë një kontratë të vlefshme sigurimi për mbulimin e përgjegjësi ndaj palëve të treta, si rezultat i mospërbushjes së detyrimeve, përfshirë aftësinë pague dhe falimentimin. Kontrata e Sigurimit lidhet me një shoqëri sigurimi, në përputhje me dispozitat e parashikuara nga legjislacioni në fuqi për sigurimet dhe risigurimet.

2. Kontrata e sigurimit duhet të mbulojë dëmet e parashikuara më sipër, si dhe ato të parashikuara në kuadrin ligjor për mbrojtjen e konsumatorit.

KREU IX

UDHËRRËFYESI TURISTIK

Neni 56

Kategoritë e udhërrëfyesit turistik në Republikën e Shqipërisë

Udhërrëfyesi turistik në Republikën e Shqipërisë ndahet në kategoritë e mëposhtme:

a) udhërrëfyes turistik kombëtar, personi, i cili mund të udhëheqë në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë;

b) udhërrëfyes turistik lokal, personi, i cili mund të udhëheqë vetëm në një zonë të kufizuar;

c) udhërrëfyes i specialitetit të veçantë, personi, i cili mund të udhëheqë veprimtari të turizmit të aventurës dhe të interesit të veçantë.

Neni 57

Kriteret për certifikimin e udhërrëfyesit turistik

1. Veprimtaria e udhërrëfyesit lejohet për t'u ushtruar, pas pajisjes së këtij të fundit me certifikatë.

2. Kriteret për pajisjen me certifikatë, për ushtrimin e veprimtarisë së udhërrëfyesit turistik, detyrat, përgjegjësitë dhe kodi i etikës së tyre, parashikohen në rregulloren e miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Ministria përgjegjëse për turizmin lëshon certifikatën e udhërrëfyesit turistik për kategorinë dhe gjuhën përkatëse të udhërrëfyesit.

4. Certifikata që miraton kryerjen e shërbimit të udhërrëfyesit turistik regjistrohet në Regjistrin Qendror të Turizmit, që administrohet nga struktura përgjegjëse pranë ministrisë përgjegjëse për turizmin .

5. Certifikata e udhërrëfyesit turistik duhet të përmbajë:

a) emrin dhe mbiemrin, datën dhe vendin e lindjes, adresën e udhërrëfyesit turistik;

b) kategorinë e udhërrëfyesit turistik;

c) territorin ku do të ushtrojë veprimtarinë si udhërrëfyes turistik, sipas kategorisë përkatëse;

ç) gjuhën në të cilën ai do të ushtrojë veprimtarinë si udhërrëfyes turistik;

d) datën e lëshimit të certifikatës.

6. Afati i vlefshmërisë së certifikatës së udhërrëfyesit turistik është 2 vjet nga data e lëshimit, me të drejtë rinovimi.

Neni 58

Dokumenti identifikues i një udhërrëfyesi turistik

1. Një udhërrëfyes turistik i certifikuar do të pajiset me dokument identifikues zyrtar, që tregon se ai është i certifikuar për të vepruar si udhërrëfyes turistik. Dokumenti identifikues i pajisur me të dhënat e përcaktuara në pikën 5, të nenit 57, përgatitet nga struktura përkatëse në ministri dhe i dorëzohet subjektit bashkë me certifikatën.

2. Udhërrëfyesi turistik duhet ta mbajë dokumentin identifikues zyrtar në një vend të dukshëm të veshjes së vet, gjatë gjithë kohës që kryen shërbimet si udhërrëfyes turistik.

3. Nëse dokumenti identifikues i udhërrëfyesit turistik dëmtohet, shkatërrohet ose humbet, ky i fundit duhet të aplikojë pranë strukturës përgjegjëse në ministri për t'u pajisur me një dokument të ri identifikues.

4. Nëse një dokument identifikues i dëmtuar zëvendësohet me një të ri, udhërrëfyesi turistik, me marrjen e dokumentit të ri, duhet të kthejë të vjetrin.

5. Në rastet e pezullimit, heqjes ose pavlefshmërisë së certifikatës së udhërrëfyesit turistik, ky i fundit duhet ta kthejë dokumentin identifikues pranë strukturës përgjegjëse në ministri, brenda 5 ditëve.



Neni 59

Rinovimi i certifikatës së udhërrëfyesit turistik

Rinovimi i certifikatës së udhërrëfyesit turistik bëhet nga ministria përgjegjëse për turizmin, në bazë të sistemit të krediteve të programit për edukimin profesional në vazhdim, të miratuar nga ministria përgjegjëse për turizmin, në bashkëpunim me institucionet e akredituara prej saj për realizimin e këtij programi.

Neni 60

Edukimi profesional në vazhdim i udhërrëfyesve turistikë

Ministria përgjegjëse për turizmin nxit, mbështet dhe bashkëpunon me institucionet e akredituara prej saj për organizimin e kurseve të vazhdueshme të edukimit profesional dhe të seminareve informuese për udhërrëfyesit turistikë, me qëllim ruajtjen e standardeve të shërbimit të udhërrëfimit turistik, për të përditësuar dhe pasuruar njohuritë e udhërrëfyesit turistik me të dhëna të reja, duke përmirësuar, në mënyrë të vazhdueshme, cilësinë e këtij shërbimi.

Neni 61

Udhërrëfyesi turistik i huaj

1. Udhërrëfyesi turistik i huaj, i cili nuk është i certifikuar në Republikën e Shqipërisë për ushtrimin e veprimtarisë së udhërrëfyesit turistik, mund të shoqërojë grupe vizitorësh apo turistësh të huaj, për qëllime turistike, në territorin e Republikës së Shqipërisë, në cilësinë e shoqëruesit të udhëtimit. Ai duhet të ketë si shoqërues një udhërrëfyes turistik të certifikuar, sipas parashikimeve të këtij ligji, në bazë të një kontrate shërbimi, i cili duhet të jetë prezent gjatë vizitës të grupit të huaj në territorin shqiptar.

2. Në rastin kur një shtetas i huaj do të ushtrojë profesionin e udhërrëfyesit turistik në territorin e Republikës së Shqipërisë, përveç përbushjes së kriterëve të përcaktuara në pikën 2, të nenit 57, të këtij ligji, ai duhet edhe të jetë rezident, për jo më pak se një vit, në Republikën e Shqipërisë dhe të ketë njohuri bazë të gjuhës shqipe.

Neni 62

Udhërrëfyesi turistik i nderit

1. Shkencëtarëve të shquar dhe ekspertëve nga fusha të caktuara si dhe profesionistëve në fushën e udhërrëfyesve, të dalë në pension, mund t'u njihet cilësia e udhërrëfyesit turistik të nderit.

2. Udhërrëfyesi turistik i nderit mund të ushtrojë veprimtarinë e udhërrëfyesit turistik vetëm përkohësisht.

3. Kushtet dhe mënyra e njohjes së udhërrëfyesit turistik të nderit miratohen me urdhër të ministrit përgjegjës për turizmin.

KREU X**TRANSPORTI TURISTIK DHE
SIPËRMARRJET E TJERA TURISTIKE**

Neni 63

Transporti turistik

1. Veprimtaria e transportit turistik ushtrohet në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi, që rregullojnë fushën e transportit.

2. Ministri përgjegjës për turizmin, së bashku me ministrin përgjegjës për transportin, përcaktojnë, me udhëzim të përbashkët, kushtet dhe kriteret që duhet të plotësojnë subjektet në fushën e transportit turistik.

Neni 64

Stacionet e plazhit

1. Ushtrimi i veprimtarisë së stacionit të plazhit ushtrohet bazuar në një kontratë përdorimi për hapësirën e plazhit të vënë në dispozicion, të lidhur midis subjektit dhe autoritetit publik kompetent.

2. Rregullorja për kushtet dhe kriteret e ushtrimit të veprimtarisë së stacionit të plazhit miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Verifikimi dhe kontrolli i përbushjes së kriterëve të përcaktuara kryhet nga autoritetet publike kompetente dhe inspektorati që mbulon fushën e turizmit.

**KREU XI
STATISTIKAT**

Neni 65

Parimet bazë

1. Mbledhja e të dhënave statistikore bëhet në përputhje me parimet e paanshmërisë, të besueshmërisë, transparencës, ruajtjes së konfidencialitetit



dhe mbrojtjes së të dhënave, bazuar në ligjin nr. 9180, datë 5.2.2004, “Për statistikat zyrtare”, të ndryshuar, dhe në ligjin nr. 9887, datë 10.3.2008, “Për mbrojtjen e të dhënave personale”, të ndryshuar, sipas metodologjisë së përcaktuar nga autoritetet përgjegjëse për statistikat zyrtare, me qëllim për të studiuar ecurinë e zhvillimit të turizmit në nivel të përgjithshëm kombëtar.

2. Struktura që merret me mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave nga strukturat akomoduese, operatorët apo agjencitë e udhëtimit, është përgjegjëse për ruajtjen e konfidencialitetit të këtyre të dhënave dhe përpunimi dhe komunikimi i tyre bëhet vetëm në linjë vertikale dhe në mënyrë të përgjithshme.

Neni 66

Mbledhja dhe përpunimi i të dhënave statistikore

1. Struktura përgjegjëse për të dhënat statistikore, në ministrinë përgjegjëse për turizmin, siguron të dhëna mujore nga:

a) strukturat akomoduese, për numrin e vizitorëve, numrin e netëve të qëndrimit, shtetësinë, rezidencën, gjininë dhe moshën;

b) operatorët turistikë apo agjencitë e udhëtimit, për numrin total të vizitorëve për turizmin pritës dhe turizmin në dalje, shtetësinë dhe destinacionin.

2. Të dhënat e raportuara nga subjektet e përmendura, sipas pikës 1, të këtij neni, ruhen nga këto subjekte për një afat trevjeçar.

KREU XII

EDUKIMI NË FUSHËN E TURIZMIT

Neni 67

Objektivat e edukimit në fushën e turizmit

Ministria përgjegjëse për turizmin nxit edukimin në fushën e turizmit me objektivat e mëposhtëm:

a) nxitja dhe edukimi i të gjitha shtresave të popullsisë për turizmin si industri, njohjen e historisë, kulturës, bukurive natyrore, traditave fetare, artizanatit dhe vënien e tyre në shërbim të turizmit, duke bashkëpunuar me ministrinë përgjegjëse dhe me institucione të tjera publike e private, që veprojnë në fushat përkatëse;

b) rritja e ndërgjegjësimit social për turizmin, krijimi i një mjedisi të hapur e miqësor për turistët dhe zhvillimi i traditës së mikpritjes.

Neni 68

Edukimi, trajnimi dhe puna kërkimore

1. Ministria përgjegjëse për turizmin nxit dhe fuqizon kapacitetet njerëzore të sektorit të turizmit, përmes:

a) përfshirjes në fushata për nxitjen e ndërgjegjësimit në popullatën e gjerë për kontributin e sektorit të turizmit në ekonominë vendase, përfitimet e tjera pozitive dhe mundësitë që sektori ofron për punësimin dhe zhvillimin profesional;

b) përfshirjes së çështjeve të turizmit, si sektor i rëndësishëm ekonomik, në të gjitha ciklet e sistemit arsimor;

c) nxitjes së kurseve të trajnimit profesional në shkolla dhe qendra të formimit profesional për sektorin e turizmit;

ç) dhënies së çmimeve kombëtare të suksesit apo të ekselencës, për shërbimet në fushën e turizmit, sipërmarrjeve turistike apo individëve të veçantë.

2. Ministria përgjegjëse për arsimin dhe formimin profesional, në bashkëpunim me ministrinë përgjegjëse për turizmin, akrediton kurset e trajnimit profesional për sektorin e turizmit.

KREU XIII

BASHKËPUNIMI NDËRKOMBËTAR

Neni 69

Përmbajtja e bashkëpunimit ndërkombëtar në fushën e turizmit

Bashkëpunimi ndërkombëtar nxitet në fushat e mëposhtme:

a) studimi bazë, mbrojtja, eksplorimi dhe zhvillimi i burimeve turistike;

b) zhvillimi i produkteve turistike;

c) marketimi në fushën e turizmit;

ç) pjesëmarrja në programe të përbashkëta të organizatave rajonale dhe ndërkombëtare turistike;

d) zhvillimi i burimeve njerëzore dhe ngritja e kapaciteteve në fushën e turizmit;

dh) kërkimet shkencore e aplikimet e teknologjisë së përparuar dhe zbatimi në fushën e turizmit;

e) shkëmbimi i ekspertëve, informacionit dhe përvojës për zhvillimin e turizmit;

ë) mbrojtja e mjedisit dhe vlerave të trashëgimisë kulturore dhe natyrore në zonat me përpa-



rësi zhvillimin e turizmit, destinacionet turistike;

f) hartimi dhe zbatimi i Planit Kombëtar Sektorial për zhvillimin e turizmit.

Neni 70

Marrëdhëniet me organizatat ndërkombëtare të turizmit

1. Ministria përgjegjëse për turizmin përfaqëson Shqipërinë në organizatat rajonale dhe ndërkombëtare të turizmit.

2. Shoqatat dhe sipërmarrjet turistike shqiptare kanë të drejtën të aderojnë në shoqatat ndërkombëtare të turizmit, në përputhje me dispozitat e legjislacionit shqiptar.

KREU XIV

KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 71

Rastet e kundërvajtjeve administrative

1. Kur nuk përbëjnë vepër penale, shkeljet e mëposhtme janë kundërvajtje administrative dhe dënohen me gjobë, përkatësisht:

a) ushtrimi i veprimtarisë pa plotësuar kërkesat dhe kriteret e përcaktuara sipas parashikimeve të nenit 44, dënohet me gjobë 200 000 lekë;

b) përdorimi i paautorizuar i shenjave dalluese të klasifikimit, sipas nenit 45, dënohet me gjobë 150 000 lekë;

c) ushtrimi i veprimtarisë pa licencën përkatëse, sipas pikës 1, të nenit 48, dënohet me gjobë 200 000 lekë;

ç) ushtrimi i veprimtarisë pa licencën përkatëse, sipas pikës 1, të nenit 51, dënohet me gjobë 200 000 lekë;

d) ushtrimi i veprimtarisë pa plotësuar kërkesat e përcaktuara, sipas parashikimeve të pikave 1 e 2, të nenit 53, dënohet me gjobë 50 000 lekë;

dh) ushtrimi i veprimtarisë pa plotësuar kërkesat e përcaktuara në pikën 1, të nenit 54, dënohet me gjobë 100 000 lekë;

e) ushtrimi i veprimtarisë pa certifikatë, sipas pikës 1, të nenit 57, dënohet me gjobë 100 000 lekë;

ë) ushtrimi i veprimtarisë pa plotësuar kërkesën e përcaktuar në pikën 2, të nenit 58, dënohet me gjobë 50 000 lekë;

f) ushtrimi i veprimtarisë pa plotësuar kërkesat e përcaktuara në pikën 1, të nenit 61, dënohet me gjobë 150 000 lekë;

g) ushtrimi i veprimtarisë pa kontratën përkatëse, sipas pikës 1, të nenit 64, dënohet me gjobë 200 000 lekë;

2. Procedurat e konstatimit, vendosjes, ankimit dhe ekzekutimit të gjobave bëhen në përputhje me legjislacionin në fuqi për kundërvajtjet administrative.

3. Subjektet e gjobitura duhet të paguajnë gjobën brenda 10 ditëve nga data kur vendimi i dënimit me gjobë është bërë titull ekzekutiv.

Neni 72

Ankimi

1. Ankimi administrativ, në lidhje me gjobat, do të bëhet në përputhje me përcaktimet në dispozitat e legjislacionit në fuqi për kundërvajtjet administrative.

2. Ankimi administrativ, në lidhje me licencat, do të bëhet në përputhje me përcaktimet në dispozitat e ligjit nr. 10 081, datë 23.2.2009, “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

3. Pas përfundimit të procedurave të ankimit administrativ, sipas pikave 1 dhe 2 të këtij neni, mund të bëhet ankim në gjykatën administrative, brenda afateve dhe sipas procedurave të parashikuara në legjislacionin për gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative.

Neni 73

Të ardhurat nga vendosja e gjobave

Të ardhurat e krijuara nga vendosja e gjobave derdhen 100 për qind në Buxhetin e Shtetit.

KREU XV

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 74

Dispozita kalimtare

1. Sipërmarrjet turistike, që ushtrojnë veprimtarinë e tyre si struktura akomoduese dhe që e kanë filluar veprimtarinë e tyre para hyrjes në fuqi të këtij ligji, janë të detyruara të aplikojnë për marrjen e certifikatës brenda 18 muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

2. Agjencitë e udhëtimit dhe operatorët turistikë, të cilët kanë filluar ushtrimin e veprimtarisë së tyre para hyrjes në fuqi të këtij ligji, duhet:



a) të aplikojnë pranë Qendrës Kombëtare të Licencimit për pajisjen me licencë brenda 12 muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji;

b) përveç sa është parashikuar në pikën 3, të nenit 48, dhe në pikën 3, të nenit 51, sipërmarrja turistike, që ushtron veprimtarinë si agjenci udhëtimi dhe operator turistik, duhet të plotësojë dhe kriteret e mëposhtme:

i) të mos jetë në proces falimentimi;

ii) të mos jetë në proces likuidimi.

3. Masa dhe mënyra e përdorimit të përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 75

Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të pikës 2, të nenit 12; të pikës 3, të nenit 16; të pikave 5, 7 e 8, të nenit 31; të pikës 4, të nenit 35; të pikës 2, të nenit 36; të pikës 2, të nenit 40; të nenit 44; të pikës 5, të nenit 45; të pikës 3, të nenit 48; të pikës 3, të nenit 51; të pikës 2, të nenit 57 dhe të pikës 2, të nenit 64.

2. Ngarkohet ministri përgjegjës për turizmin që, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të pikës 2, të nenit 9; pikës 2, të nenit 10; të pikës 2, të nenit 11; të pikës 4, të nenit 17; të pikave 2 e 3, të nenit 18; të pikës 4, të nenit 20; të pikës 2, të nenit 32; të pikës 1, të nenit 53; të pikës 3, të nenit 62 dhe të pikës 2 të nenit 63.

Neni 76

Shfuqizime

Ligji nr. 9734, datë 14.5.2007, “Për turizmin”, të ndryshuar, dhe çdo dispozitë që vjen në kundërshtim me këtë ligj shfuqizohen.

Neni 77

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI

Ilir Meta

Miruar në datën 27.7.2015

VENDIM

Nr. 85/2015

PËR RRËZIMIN E DEKRETIT NR.9205, DATË 7.8.2015, TË PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS, “PËR KTHIMIN PËR RISHQYRTIM TË LIGJIT NR. 93/2015 “PËR TURIZMIN””

Në mbështetje të nenit 85, pika 2, të Kushtetutës dhe të nenit 86 të Rregullores së Kuvendit,

KUVENDI

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Rrëzimin e dekretit nr. 9205, datë 7.8.2015, të Presidentit të Republikës, “Për kthimin për rishqyrtim të ligjit nr. 93/2015 “Për turizmin””.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARI

Ilir Meta

Miruar në datën 17.9.2015

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2015

Adresa
Bulevardi “Gjergj Fishta”,
pas ish-Ekspozitës”Shqipëria Sot”,
Tel: 04 2427005, 04 2427006

Çmimi 476 lekë